

Høringssvar

Budget 2027-2030

Samlede høringssvar fra MED-organisationen, råd, faglige organisationer, institutioner og borgere – inddelt efter fagudvalg.

Indholdsfortegnelse

Høringssvarene er samlet i MED-organisationen og under det politiske fagudvalg, som de primært vedrører.

● MED-organisationen	5
HovedMED-udvalget (HU) og CenterMED-udvalgene (CMU)	
HovedMED-udvalget	
HovedMED-udvalget (HU)	
Samlet høringssvar – bemærkninger til budget 2027-2030 fra medarbejderne i HU	6
HovedMED-udvalget (HU)	
Bemærkninger fra HU's møde – medarbejdernes drøftelse af budgettet	10
CenterMED-udvalg (bilag til HU's høringssvar)	
CMU – Center for Børn, Unge og Familier	
Høringssvar til budget 2027-2030	11
CMU – Center for Erhverv, Teknik og Miljø	
Høringssvar til budget 2027-2030	16
CMU – Kultur og Borger	
Høringssvar til budget 2027-2030	20
CMU – Center for Omsorg og Sundhed	
Bemærkninger til budget 2027-2030	22
CMU – Center for Organisation	
Høringssvar til budget 2027-2030	25
CMU – Center for Social og Arbejdsmarked	
Samlet høringssvar til budget 2027-2030	28
CMU – Center for Økonomi	
Høringssvar til budget 2027-2030	33
● Økonomiudvalget	36
HK-klubben, Odsherred Kommune	
Høringssvar til budget 2027-2030	37
FH Vestsjælland	
Høringssvar til Budgetforslag 2027	40
● Kulturudvalget	43
Folkeoplysningsudvalget	
Høringssvar til budget 2027-2030	44

● Ældreudvalget	48
Udvalget for Ældre, Sundhed og Forebyggelse	
Ældrerådet i Odsherred	
Høringssvar Budget 2027	49
● Børne- og Familieudvalget	51
Udvalget for Børn, Læring og Familie	
Faglige organisationer	
Odsherred Lærerkreds	
Høringssvar – Budget 2027	52
Skolelederforeningen Odsherred	
Høringssvar vedr. budget 2027	54
BUPL Midtsjælland	
Høringssvar, budget 2027 i Odsherred (modtaget kort efter høringsfristen)	55
Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland	
Høringssvar til Budget 2027	56
<i>Bilag: Fremtidens daginstitution – skaber vi sammen (FOA)</i>	60
<i>Bilag: Fremtidens dagpleje – inspiration til organisering og udvikling (KL og FOA)</i>	88
Skoler	
Skolebestyrelsen, Odden, Nykøbing og Egebjerg Skole	
Høringssvar 2027-2030	100
Vig Skolebestyrelse	
Høringssvar til Budget 2027-2030	102
Forælder til elev på Hørve Skole	
Høringssvar · Budget 2027 · Hørve Skole	105
<i>Bilag: Kildeliste og bilagsnoter</i>	114
Dagtilbud	
Bestyrelsen i Bevægelseshaven	
Høringssvar 2027-2030	120
Forældrebestyrelsen, Børnehuset Regnbuen	
Høringssvar til budget 2027-2030	122
Forældrebestyrelsen, Naturinstitutionen Moselinden	
Høringssvar til budget 2027-2030	125
Bestyrelsen Raketten	
Høringssvar til budget 2027-2030	127
Rørvig Rødderne – bestyrelse, medarbejdere og leder	
Høringssvar til budget 2027-2030	130
Forældrebestyrelsen i Skovinstitutionen	
Høringssvar til budget 2027-2030	132

Forældrebestyrelsen i SpilOpen	
Høringssvar vedr. budget 2027	134
Forældre AD-HOC gruppe, Tengslemark	
Høringssvar til budget 2027-2030	136
Borgere	
Anne Winther (nabo til Naturbørnehaven Solbakken)	
Høringssvar vedr. forslag om lukning af Naturbørnehaven	139
Sofie Nørrisgaard, Jamasana ApS	
Budgethøringssvar – Bosætning kræver stærke lokalsamfund og et godt børneliv	140
● Miljøudvalget	143
Udvalget for Klima, Teknik og Miljø	
§17, stk. 4-udvalget for Grøn Omstilling og Bæredygtig Udvikling	
Høringssvar fra udvalgsmedlemmer, der ikke er politisk valgte	144
● Socialudvalget	146
Udvalget for Social, Beskæftigelse og Arbejdsmarked	
Handicaprådet i Odsherred Kommune	
Høringssvar til budget 2027-2030	147
Myndighed, Handicap og Psykiatri (personalegruppe)	
Høringssvar til budget 2027	152
LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere	
Budget 2027-2030 i Odsherred Kommune – høring og konsekvenser for borgerne	157
<i>Bilag: Odsherred Kommunes svar til LAP</i>	158

MED-organisationen

HovedMED-udvalget (HU) og CenterMED-udvalgene (CMU)

Høringssvar i dette afsnit (9)

HovedMED-udvalget

- **HovedMED-udvalget (HU)** – Samlet høringssvar – bemærkninger til budget 2027-2030 fra medarbejderne i HU
- **HovedMED-udvalget (HU)** – Bemærkninger fra HU's møde – medarbejdernes drøftelse af budgettet

CenterMED-udvalg (bilag til HU's høringssvar)

- **CMU – Center for Børn, Unge og Familier** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **CMU – Center for Erhverv, Teknik og Miljø** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **CMU – Kultur og Borger** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **CMU – Center for Omsorg og Sundhed** – Bemærkninger til budget 2027-2030
- **CMU – Center for Organisation** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **CMU – Center for Social og Arbejdsmarked** – Samlet høringssvar til budget 2027-2030
- **CMU – Center for Økonomi** – Høringssvar til budget 2027-2030

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Hoved MED-udvalget

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Medarbejderne i Odsherred Kommune

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

16. september 2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Alle områder

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma(er))

Medarbejderne i HovedMED kvitterer for det fortsatte fokus på Odsherred som uddannelseskommune, herunder indsatser for elever og studerende, som er en vigtig investering i fremtidig rekruttering og fastholdelse.

Samtidig er der behov for konkret og realistisk økonomi frem for generelle besparelser. Besparelser skal være gennemsigtige og baseret på reelle effektiviseringer. Der bør fortsat investeres i mennesker og forebyggelse, ligesom kerneopgaven og den faglige kvalitet skal beskyttes. Endelig er der behov for at tænke langsigtet og strukturelt, så økonomiske udfordringer ikke alene håndteres gennem årlige besparelser.

Medarbejderne opfordrer derfor til, at de arbejdsmiljømæssige og faglige konsekvenser af besparelsesforslagene belyses, inden der træffes politisk beslutning. Der kan ikke løbes hurtigere. Endelig ønskes fortsat politisk opmærksomhed på ØU-50, ØU-51, ØU-52 og ØU-53 i det videre budgetforløb.

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2027-2030

ØU-40-D og ØU-41-D – Vakancepulje:

Generelt set giver det god mening at afskaffe vakancepulje, da aflevering af 3 måneders løn i dag har en stor negativ konsekvens for medarbejdernes arbejdsmiljø, samt stabilitet i driften.

Dog vil det få store negative konsekvenser at finde tilsvarende midler andre steder i organisationen, da dette vil skabe færre årsværk og dermed større arbejdspress og forværret arbejdsmiljø samt forringet service for borgerne.

ØU-53-D Seniorpuljen:

Vi støtter op om dette forslag med henvisning til, at personalets gennemsnitsalder generelt er stigende, og at rekruttering på flere områder aktuelt opleves som vanskelig. Forslaget understøtter samtidig målet om attraktive arbejdspladser og øger muligheden for en stærk tilknytning til arbejdspladsen.

ØU-01-D - Fakturabetaling og automatisering af bilagsbehandling:

Det er uklart, hvor den beskrevne besparelse konkret skal findes, og hvordan det økonomiske potentiale er beregnet, da det altid er en mindre del af medarbejderens opgaveportefølje. Der er derfor bekymring for, om det ender med at være en rammebesparelse, fordi den forventede effektivisering ikke er mulig at realisere. Desuden er en del af fakturahåndteringen tæt knyttet til de konkrete arbejdsgange og den faglige opgaveløsning i centrene. Der er i de forskellige centre bekymring for at der i en automatisering ikke er den tilstrækkelige kontrol, herunder om ydelsen er faktisk leveret.

Samtidig peges der på, at en mulig realisering af besparelser på fakturahåndtering kræver, at de enkelte centre involveres i arbejdet. Det pointeres kraftigt at denne løsning tidligere har været forsøgt uden succes.

ØU-05-D – driftsreduktion af forplejning

Som medarbejder opleves det ikke at der er mødeforplejning og det er derfor svært at se hvad der skal spares på – medmindre man vil slukke for vandet eller fjerne kaffen.

De gældende retningslinjer for forplejning følges allerede. Det er derfor uklart, hvor den forudsatte besparelse skal findes.

Hvis besparelsen udmøntes som en reduktion af lønsummen, vil den påvirke opgaveløsningen uden mulighed for at modvirke effekten gennem ændrede indkøb eller adfærd. Det anbefales derfor, at en eventuel besparelse placeres dér, hvor der konkret kan konstateres et forbrug, som ikke følger de gældende retningslinjer.

ØU-02-D Mobiltelefoner:

Vi støtter en mere ensartet administration af kommunens mobiltelefoner og en oprydning i ældre og inaktive enheder. Valget af telefon bør dog ikke alene baseres på anskaffelsesprisen, men også på arbejdsopgaver, systemkrav, driftssikkerhed og de samlede omkostninger.

Et skift fra iPhone til Android kan medføre oplæring, tilvænning og øget behov for support. På arbejdsområder, hvor telefonen er en vigtig del af den faglige opgaveløsning, bør sikkerhed og driftssikkerhed veje tungere end en isoleret besparelse.

Vi anbefaler derfor en fleksibel model med en fælles økonomisk ramme, hvor både Android og iPhone kan indgå. Medarbejdernes valg bør tage udgangspunkt i konkrete faglige og tekniske behov samt kompatibilitet med kommunens systemer.

Oprydning i ældre og inaktive enheder kan gennemføres uden samtidig at begrænse valget af telefonmodel.

På den baggrund kan vi ikke anbefale forslaget i dets nuværende form. Vi anbefaler i stedet en løsning, der sikrer økonomisk ansvarlighed og fælles styring, men samtidig giver mulighed for fagligt begrundede undtagelser.

ØU-03-D Julegaver:

For en stor del af medarbejderne er julegaven en vigtig påskønnelse, som overstiger den mindre besparelse forslaget vil medføre. Dog opfordres der til at julegaven er mere relevant og nærværende for kommunen.

ØU-50-D Arbejdsmiljøpulje:

Der er generel opbakning til at fastholde denne pulje. Forslaget ligger godt i tråd med Byrådets fokus på medarbejdernes arbejdsmiljø.

Afsluttende kommentar og opfordring:

Vi henleder jeres opmærksomhed på at ovenstående svar tager udgangspunkt i de gennemgående og generelle bemærkninger fra CMU'erne på tværs. Medarbejdersiden i HU anerkender at enkelte CMU'er er kommet med yderligere kommentarer og bemærkninger til budgetforslagene, som er relevante for opgaveløsningen i de enkelte centre og hele organisationen. Vi opfordrer derfor til at læse de enkelte svar.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>Medarbejderne i HovedMED-udvalget</i>	<i>16.09.26</i>

Medarbejdernes drøftelse af budgettet

Medarbejdersiden orienterede om, at de har samlet de fælles bemærkninger til budgettet på baggrund af tilbagemeldingerne fra CMU'erne. De fagspecifikke bemærkninger fra CMU'erne vedlægges som bilag til det samlede materiale.

Det blev aftalt, at medarbejdersidens bemærkninger og CMU'ernes tilbagemeldinger indgår i materialet til den politiske behandling. Der var samtidig enighed om at se på en mere ensartet proces for opsamling og videreformidling af bemærkninger fra LMU'er og CMU'er fremadrettet.

Høringssvar

Institution / afdeling / råd
CMU, Center for Børn, Unge og Familier

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

CMU, Center for Børn, Unge og Familier

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

9. september 2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Alle områder under Center for Børn, Unge og Familier

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetskema(er)

Se punkt 5

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2025-2028

CMU Børn, Unge og Familier pegede i foråret på tre prioriteringer til budgetarbejdet:

1. Invester i tidlig indsats
2. Undgå rammebesparelser - bliv konkret på, hvor der spares, så der er gennemsigtighed for medarbejdere og borgere
3. Styrk vores børnefællesskaber og faglige fællesskaber for medarbejderne

CMU Børn, Unge og Familier bemærker overordnet til budgetforslaget, at CMU overordnet kan genkende sine tre prioriteringer i enkelte dele af budgetforslaget og ser positivt på investeringer i tidlig og forebyggende indsats. Samtidig ser CMU – og de lokale høringssvar viser også – et tydeligt behov for mere langsigtede politiske beslutninger om struktur og kapacitet. CMU anbefaler, at eventuelle besparelser ikke håndteres som generelle

reduktioner i eksisterende områder og afdelinger. CMU mener, at der først bør tages stilling til den nødvendige struktur. Bæredygtige løsninger skal vurderes både økonomisk og fagligt og skal understøtte stærke børnefællesskaber, robuste fagmiljøer, nærværende ledelse og mulighed for rettidig tværfaglig indsats. Hvor de lokale høringsvar peger i forskellige retninger – særligt vedrørende specialområdet – bør beslutninger træffes på et tydeligt fagligt og økonomisk grundlag med barnets behov, arbejdsmiljø, tilgængelighed og langsigtet drift som centrale kriterier.

Specifikt til de tre prioriteringer bemærker CMU Børn, Unge og Familier:

1. CMU anerkender, at der er et fokus på og enkelte forslag i forhold til forebyggelse og tidlig indsats. CMU ønsker mere fokus på og højere prioritering af tidlig og rettidig indsats – fra graviditet til overgangen til ungdomsuddannelse. CMU fremhæver specifikt, at det er afgørende, at annullering af demografireguleringen på dagtilbudsområdet gennemføres.
2. CMU anerkender, at der kun er relativt få rammebesparelser i budgetoplægget. Dog har demografiregulering på SFO, ungevejledning og Ung i Odsherred karakter af rammebesparelser, og på de to sidstnævnte opleves ikke et fald men derimod et stigende antal børn og unge. CMU opfordrer generelt til, at byrådet tager politisk ansvar ved at udpege konkrete ændringer i stedet for rammebesparelser.
3. CMU opfordrer til mere fokus på stærke børnefællesskaber og til at gennemføre strukturtilpasninger. CMU henstiller til en særlig opmærksomhed på, at hvis der reduceres som følge af demografi, bør struktur og kapacitet tilpasses samtidig.

Til de konkrete forslag på børne- og familieudvalgets område bemærker CMU:

Fårevejle Børnehus og Skole (BF-01-D, BF-68-A, BF-69-A og BF-70-AD):

Medarbejdersiden ser med bekymring på forslaget om at ombygge lokaler på skolen, da ulemper ved to matrikel så fortsat vil eksistere, og da børnehavebørn og skolebørn vil skulle færdes på samme matrikel.

LMU Fårevejle Skole gør opmærksom på, at lod 4FK er til salg og har stået til salg længe.

Solbakken, alternativ benyttelse (BF-02-D):

Det er ikke en hensigtsmæssig løsning, hverken fagligt eller økonomisk.

Ledelse på skolerne (BF-03-D):

Ledelsesreduktion bør ikke behandles isoleret fra skole- og matrikelstruktur. Hvis alle

nuværende enheder skal opretholdes, skal der være en realistisk ledelsesmodel til opgaven.

Annullering af demografi-regulering på dagtilbudsområdet (BF-30-D):

Der er stor opbakning til forslaget, som anses for afgørende for at dagtilbudsområdet lige kan hænge sammen personalemæssigt i den nuværende struktur.

Sagsbehandlere i Familieafdelingen (BF-31-D)

Der er opbakning til forslaget, som anses for vigtig for familieafdelingens mulighed for at komme tidligere ind i sagerne og dermed understøtte forebyggelse og tidlig indsats.

Flere pædagogtimer i indskolingen (BF-32-D)

Tidlig indsats er vigtig og her kan flere pædagogtimer spille ind. Ressourcerne bør dog tildeles mere fleksibelt til skoler og SFO'er, og ikke nødvendigvis forudkonteres til bestemte faggrupper, så der kan findes de bedste løsninger lokalt.

Specialinstitution Tengslemark (BF-66-A, BF-67-A, BF 71-A)

CMU opfordrer til, at der i beslutningen tages højde for børnenes behov, stedets tilgængelighed, egnede behandlings-/terapifaciliteter, udearealer, hjælpemidler, arbejdsmiljø, tværfaglige kompetencer, faglige synergier, gode overgange til skole og fri visitation til det skoletilbud, der matcher barnet.

CMU kan ikke pege på, at én lokalitet entydigt er bedre end den anden.

Medarbejdersiden peger på, at der er behov for en snarlig afklaring og beslutning af hensyn til børn, familier og personale. Ledersiden kan se fordel i at der gennemføres en analyse af fordele og ulemper ved de forskellige placeringer og eventuelle synergier med Herrestrup Specialskole, men anerkender også behovet for en snarlig ny lokationsløsning for børn og medarbejdere i Tengslemark Specialinstitution.

Bevægelseshaven (BF-72-A)

Der er opbakning til forslaget.

Central, samlet koordinering af læreruddannelsen (ØU-38-D)

En central koordinering har tydelige fordele. CMU er bekymret for, at der tilsyneladende ikke er afsat midler i forslaget til den koordinerende indsats, der skal placeres i HR.

Til de øvrige forslag bemærker CMU Børn, Unge og Familier:

Fakturabetaling, automatisering af bilagsbehandling (ØU-01-D)

CMU er usikker på beregningen, og CMU er derfor bekymret for, om det ender med at være en rammebesparelse, fordi den forventede effektivisering ikke er mulig at realisere.

Standardisering af mobiltelefonportefølje (ØU-02-D)

Der er ikke opbakning til forslaget.

Afskaffelse af julegaver til personale (ØU-03-D)

Der er ikke opbakning til forslaget.

Ekstra ressourcer til rengøringsområdet (ØU-34-D)

Der er opbakning til forslaget. Det kan med fordel udvides til børn- og ungeområdet.

Ejendomsvedligehold (ØU-35-D)

Der er opbakning til forslaget. Det kan med fordel udvides, da behovet er stort.

Vakancepuljen (ØU-40-D og ØU-41-D)

CMU ser positivt på forslaget om at byrådet prioriterer midler til at afskaffe vakancepuljen (ØU-40-D), idet ordningen kan ramme hårdt på områder, hvor borgerrettede velfærdsmedarbejdere er ansat på hovedkonto 6 fx som sagsbehandlere på familieområdet. CMU ser derfor også med stor bekymring på forslag ØU-41-D, hvor finansieringen af vakancepuljen findes gennem en rammebesparelse på hovedkonto 6 på alle centre.

Pulje til arbejdsmiljø (ØU-50-D)

Der er opbakning til ønsket om arbejdsmiljøarbejde, men opmærksomhed på at det er mere hensigtsmæssigt at have midlerne som en fast del af budgettet frem for en pulje.

Kompetenceudvikling og videreuddannelse (ØU-52-D)

Der er opbakning til ønsket om prioritering af kompetenceudvikling og videreuddannelse, men opmærksomhed på at det er mere hensigtsmæssigt at have faste budgetter, hvor en sådan indsats kan prioriteres.

Forøgelse af seniorpulje (ØU-53-D)

Der er opbakning til forslaget.

Teknisk korrektion vedr. demografiregulering på SFO-området

Der er ikke opbakning, da det vil fungere som en rammebesparelse

Tekniske korrektioner vedr. demografiregulering af uddannelsesvejledning

Der er ikke opbakning, da det vil fungere som en rammebesparelse. Herudover er der på trods af faldende børnetal flere børn og unge, der har behov for uddannelsesvejledning.

Sagsbehandler til myndighed (SU-31-D)

Der er opbakning til forslaget.

Housing First-indsats for unge borgere i hjemløshed (skal ses sammenmed anlægsudvidelse SU-62-A) (SU-33-D)

CMU bakker op om forebyggelse, og der er opbakning til forslaget.

Flere med i fritidslivet (KU-31-D)

Der er opbakning til forslaget. Det er vigtigt for kommunens børn og unge med fritidspas.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>Katrine Wilms Binzer, formand i CMU, og Christina Even, næstformand i CMU</i>	<i>9/9-26</i>

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

CMU Center for Erhverv, Teknik og Miljø

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

CenterMedUdvalg for Erhverv, Teknik og Miljø

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

CMU møde d. 4. september 2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Erhverv, teknik og miljø

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma)er)

ØU-01-D - Fakturabetaling og automatisering af bilagsbehandling
CMU kan ikke anbefale forslaget.

ØU-02-D - Standardisering af mobiltelefonpuljen
CMU kan ikke anbefale forslaget.

ØU-03-D - Afskaffelse af julegaver til personale
CMU kan ikke anbefale forslaget.

ØU-04-D - Bedre indkøb
CMU kan ikke anbefale forslaget.

ØU-05-D - Forplejning jf. nye retningslinjer
CMU kan ikke anbefale forslaget.

ØU-40-D og ØU-41-D - Vakancepuljen
CMU ser positivt på en afskaffelse af vakancepuljen.
CMU kan imidlertid ikke støtte, at afskaffelsen finansieres gennem en varig reduktion af

fagcentrenes lønbudgetter.

Skema ØU-43-D, skema ØU-44-D og skema ØU-46-D

CMU ser positivt på en udvidelse af driftsbudgetterne inden for byggesag og planlægning.

5. Høringssvaret

Her angiver I, de høringssvar I har til budget 2027-2030.

Samlet høringssvar fra CMU for Center for Erhverv, Miljø og Teknik til budgetforslaget

Center for Erhverv, Miljø og Teknik har gennemgået budgetforslaget, samt høringssvar fra LMU'er og afdelingers møder med MED status. I disse høringssvar har medarbejderne bidraget med bemærkninger til de forslag, der har særlig betydning for opgaveløsningen, medarbejderne og servicen over for borgere og virksomheder.

ØU-01-D - Fakturabetaling og automatisering af bilagsbehandling

CMU kan ikke anbefale forslaget.

Det er uklart, hvor den beskrevne besparelse konkret skal findes, og hvordan det økonomiske potentiale er beregnet. En del af fakturahåndteringen er tæt knyttet til de konkrete arbejdsgange og den faglige opgaveløsning i centrene.

CMU vil samtidig pege på, at en realisering af besparelser på fakturahåndtering kræver, at de enkelte centre involveres i arbejdet.

ØU-02-D - Standardisering af mobiltelefonpuljen

CMU kan ikke anbefale forslaget.

En eventuel besparelse bør udmøntes, hvor det faktiske forbrug er placeret og ikke efter som en generel besparelse.

ØU-03-D - Afskaffelse af julegaver til personale

CMU kan ikke anbefale forslaget.

Der er i forvejen relativt få personalegoder i den kommunale sektor, og julegaven er et af de synlige tegn på anerkendelse af medarbejdernes indsats gennem året. Selv om den økonomiske udgift er begrænset, har julegaven en væsentlig symbolsk værdi.

En afskaffelse kan derfor have en uforholdsmæssig stor negativ betydning for medarbejdernes oplevelse af anerkendelse og tilknytning til arbejdspladsen. Det skal samtidig ses i sammenhæng med kommunens arbejde med rekruttering, fastholdelse og trivsel.

Julegaven bidrager desuden til fællesskab og til en kultur, hvor medarbejdernes indsats anerkendes. Det vurderes derfor, at den økonomiske gevinst ikke står mål med den mulige negative effekt på motivation, arbejdsglæde og oplevelsen af kommunen som en attraktiv arbejdsplads.

ØU-04-D - Bedre indkøb

CMU kan ikke anbefale forslaget.

En eventuel besparelse bør udmøntes, hvor det faktiske forbrug er placeret og ikke efter som en generel besparelse.

ØU-05-D - Forplejning jf. nye retningslinjer

CMU kan ikke anbefale forslaget.

De gældende retningslinjer for forplejning følges allerede på området. Det er derfor uklart, hvor den forudsatte besparelse skal findes.

Hvis besparelsen udmøntes som en reduktion af lønsummen, vil den påvirke opgaveløsningen uden mulighed for at modvirke effekten gennem ændrede indkøb eller adfærd. Det anbefales derfor, at en eventuel besparelse placeres dér, hvor der konkret kan konstateres et forbrug, som ikke følger de gældende retningslinjer.

ØU-40-D og ØU-41-D - Vakancepuljen

CMU ser positivt på en afskaffelse af vakancepuljen.

Den nuværende ordning lægger et yderligere økonomisk pres på afdelinger, som allerede er udfordret af ubesatte stillinger. Når en medarbejder fratræder, medfører det typisk et øget arbejdspress på de tilbageværende medarbejdere, og kravet om samtidig at aflevere lønmidler forstærker denne udfordring.

CMU kan imidlertid ikke støtte, at afskaffelsen finansieres gennem en varig reduktion af fagcentrenes lønbudgetter.

En permanent reduktion af lønbudgetterne vil i praksis kunne medføre varige personalereduktioner. Besparelsen fordeles på tværs af mange afdelinger og kan ikke nødvendigvis realiseres gennem mindre justeringer i den enkelte enhed. Konsekvensen kan derfor blive, at stillinger må nedlægges, hvilket vil øge arbejdsbelastningen og reducere kapaciteten til at løse centerets opgaver.

Skema ØU-43-D, skema ØU-44-D og skema ØU-46-D

CMU ser positivt på en udvidelse af driftsbudgetterne inden for byggesag og planlægning.

CMU opfordrer overordnet til, at de økonomiske prioriteringer vurderes i sammenhæng med centerets samlede opgaveportefølje og de indbyrdes afhængigheder mellem fagområderne.

Tilførsel af ressourcer til ét område kan øge opgavemængden i andre dele af centeret, og kan have tilsigtede konsekvenser for kapacitet, sagsbehandlingstider, service og arbejdsmiljø.

Det er derfor væsentligt, at både besparelser og nye investeringer vurderes ud fra deres samlede effekt på hele sags- og opgavekæden. Det vil give de bedste forudsætninger for, at de politisk ønskede forbedringer faktisk kan realiseres, uden at der samtidig opstår nye flaskehalse andre steder i organisationen.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>Centerchef Boie Frederiksen på vegne af CMU for Erhverv, Teknik og Miljø</i>	<i>4. september 2026</i>

Høringssvar

Institution / afdeling / råd
CMU Kultur og Borger

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

CMU for Kultur og borger med input fra MEDudvalg hallerne i Odsherred. LMU i BOK har ikke indgivet bemærkninger.

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

LMU i hallerne 4. september

CMU i kultur og Borger 9. september

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Kultur og Borger

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma)er

Anlægsbevillinger til renovering og vedligeholdelse af idrætsfaciliteter i Odsherred. KU-60-A, KU-61-A, KU-62-A samt KU-63-A

4. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2027-2028

Odsherred kommune er en meget stor foreningskommune og selv om børnetallet falder oplever vi at flere og flere (Særligt ældre) dyrker en eller flere aktiviteter i de kommunale haller.

Samtidigt er de kommunale haller blevet en moderne form for forsamlingshus hvor folk mødes til socialt samvær. Odsherred kommune gør meget for at fremme den sociale, mentale og fysiske sundhed og her spiller hallerne en stor rolle.

Ligeledes på turistområdet, hvor der arbejdes på tilbud til de mange gæster der årligt besøger vores kommune. Vi kan nævne Wannasport, hvor alle borgere og gæster har mulighed for at anvende hallerne til idræt, også uden et medlemskab til en forening, Nykøbing svømmehal er vel kommunens næststørste turistattraktion, med årligt ca.120.000 besøgende.

Og så igen selvfølgelig hele det store foreningsområde, med masser af frivillige. På den baggrund er det vigtigt at hallerne er vedligeholdte, og miljømæssigt og arbejdsmiljømæssigt forsvarlige, så vi også i fremtiden har noget at tilbyde dem alle.

5. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>CMU Kultur og Borger</i>	<i>10092026</i>

Høringssvar til Budget 2027-2030

Center for Omsorg og Sundhed – CMU

CMU har drøftet budgetforslaget for 2027-2030 på baggrund af de bemærkninger, der er fremsendt fra centrets LMU'er.

CMU har forståelse for behovet for at finde økonomiske effektiviseringer og besparelser. Samtidig er det vigtigt, at der i den videre budgetproces er blik for konsekvenserne for borgere og medarbejdere, og at der så vidt muligt findes løsninger, hvor effektiviseringer ikke sker på bekostning af kvalitet, trivsel og et godt arbejdsmiljø.

CMU ønsker særligt at fremhæve følgende:

ÆU-03-D: Aktiviteter på plejecentrene

CMU finder reduktion af aktivitetsmedarbejdere på plejecentrene problematisk.

Aktivitetsmedarbejderne spiller en vigtig rolle for beboernes trivsel, livskvalitet og mulighed for at indgå i meningsfulde fællesskaber. Funktionen understøtter samtidig samarbejdet med frivillige og bidrager til det liv og den hverdag, som er en væsentlig del af et godt plejecenter.

CMU vurderer derfor, at en reduktion vil få konsekvenser for beboerne og for det samlede tilbud på plejecentrene.

ÆU-04-D: Nedlæggelse af Frivillighedskoordinator

CMU er enige i forslaget om at nedlægge frivillighedskoordinatoren. Hvis den alligevel skal beholdes, mener vi, at den skal udvides, da vi vurderer, at frivillighedskoordinatorstillingen som den er nu, ikke fungerer. Man kunne give vedkommende flere timer, da der ikke er nok timer, og der bør samtidig ses på, hvordan funktionen bedst kan tænkes sammen med den øvrige brobyggerindsats, så ressourcerne anvendes bedst muligt.

ÆU-05-D: Serviceniveau på plejecentre

CMU har forståelse for ønsket om at finde besparelser, men er bekymret for, om øget egenbetaling kan medføre, at nogle beboere fravælger fælles aktiviteter og arrangementer af økonomiske årsager.

CMU kan støtte, at man indfører egenbetaling til øl, vin og sodavand, og fødselsdage fremover markeres lagkage frem for en egentlig fødselsdagsmenu, hvis det er nødvendigt for at finde en besparelse. Det er vigtigt, at forslaget vedrørende service på plejecentrene også skal omfatte sodavand, da det er her vi har den største udgift.

ÆU-06-D: Demenskor nedlægges

CMU ønsker, at Demenskoret bevares.

CMU anerkender, at der er behov for at finde økonomiske løsninger, men vurderer, at Demenskoret er et tilbud med en særlig værdi for mennesker med demens og deres pårørende. Der kan derfor eventuelt undersøges alternative finansieringsmodeller, hvis det er nødvendigt for at kunne fastholde tilbuddet.

ÆU-09-D: Længere brug af Kompressionsstrømper

CMU er positiv over for at undersøge, om der kan opnås en besparelse ved at ændre praksis omkring kompressionsstrømper.

Hvis der er mulighed for at reducere udgifterne uden at forringe kvaliteten eller have negative konsekvenser for borgernes sundhed, ønsker CMU, at muligheden afprøves. Det er dog vigtigt, at ændringer sker på et fagligt forsvarligt grundlag og med de nødvendige faglige retningslinjer og individuelle vurderinger.

ÆU-30-D: Øget indsats i det forebyggende arbejde

De opsøgende indsatser, som der er lagt op til i Ældreloven, vil medføre et øget behov for flere medarbejdere til udførelse af opgaven, da det på den lange bane kan føre til, at borgeren forbliver selvstændig, bevarer funktionsevne og livskvalitet. Derudover vil man kunne spare op til ½ million, hvis behovet for plejehjem udskydes et år.

Hvis Træningsenheden skal løfte opgaven yderligere med rehabilitering i hjemmet, så vil der også her være behov for flere medarbejdere til at løfte opgaven. På denne måde vil udgiften per borger mindskes med 30.000-40.000, og så ville hjemmeplejen skulle bruge færre ressourcer.

Julegave til medarbejderne

CMU ønsker, at julegaven til medarbejderne fastholdes.

Julegaven opleves som en synlig anerkendelse af medarbejdernes indsats og engagement. CMU foreslår derfor, at der i stedet ses på, om udgiften til julegaven helt eller delvist kan finansieres ved at reducere udgifterne til runde fødselsdagsgaver.

Behov for et mere strukturelt blik på økonomien

CMU ønsker samtidig at fremhæve behovet for, at budgetprocessen i højere grad tager afsæt i de mere langsigtede og strukturelle økonomiske udfordringer.

Der er behov for ikke alene at se på, hvilke besparelser der kan findes fra år til år, men også på de forhold, der tilbagevendende skaber økonomiske udfordringer i Center for Omsorg og Sundhed. Det gælder fx centrets strukturelle økonomiske ubalance og de forhold, der medvirker til, at der år efter år er behov for nye effektiviseringer.

Det er også vigtigt at huske, at små enheder/teams bliver overset i øget økonomi i forhold til, at borgere bliver multisyge, tungere og mere tidskrævende (Demensindsatsen, Træningsteamet, Sundhedsrådgivningen mm). Til gengæld kommer disse ofte i spil, når der skal spares.

CMU opfordrer derfor til, at der i den videre budgetproces arbejdes med mere strukturelle forslag og løsninger, som kan skabe en varig økonomisk balance frem for alene at flytte besparelser fra ét budgetår til det næste.

CMU ønsker at understrege, at når der træffes politiske beslutninger om besparelser og ændringer i serviceniveauet, er det vigtigt, at konsekvenserne er tydelige, og at det politiske ansvar for de prioriteringer, der træffes, er klart.

Afslutning

CMU anerkender behovet for økonomisk ansvarlighed og effektiviseringer, men anbefaler, at der i den videre behandling lægges vægt på at bevare de funktioner og tilbud, der har stor betydning for borgernes livskvalitet og medarbejdernes arbejdsmiljø.

CMU anbefaler samtidig, at der arbejdes mere langsigtet og strukturelt med de økonomiske udfordringer i Center for Omsorg og Sundhed, så der skabes grundlag for en mere holdbar økonomi fremadrettet.

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

CMU i Center for Organisation

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Center-MED-udvalg

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

020926

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Økonomiudvalget

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetskema(er)

ØU-37-D (central koordinering af pædagogstuderende på det specialiserede område); ØU-38-D (central koordinering af læreruddannelsen); ØU-50-D (Pulje til arbejdsmiljø fra 2028 og frem); ØU-51-D (Forebyggende investeringer -sygefravær, stabilitet og tidlig indsats); ØU-52-D (Kompetenceudvikling og videreuddannelse med praksisnær effekt); ØU-53-D (Forøgelse af seniorpuljen); ØU-31-D (Pilotprojekt til afdækning af robotteknologi på ejendomsområdet); ØU-36-D (Digital udvikler til Digitalisering og IT); ØU-39-D (Beredskabskoordinator og beredskabspulje); ØU-62-A (Køb og salg af grunde og bygninger); ØU-61-A (Energimærkning af kommunale bygninger); ØU-02-D (Standardisering af mobiltelefonportefølje); ØU-03-D (Afskaffelse af julegaver til personale); ØU-04-D (Bedre indkøb – Rådgivende ingeniører, arkitekter og håndværkerydelser samt compliance); ØU-05-D (Driftsreduktion forplejning, jf. nye retningslinjer); ØU-33-D (Energikonsulent til implementering og drift af energieffektivisering); ØU-34-D (Ekstra ressourcer til rengøringsområdet); ØU-35-D (Ejendomsvedligehold)

5. Høringssvaret

Her angiver I de høringssvar, I har til budget 2025-2028

CMU ønsker overordnet at gøre opmærksom på at:

- det vil være billigere i længden at håndtere efterslæbet på vedligeholdelsen af kommunens

ejendomme og investere i sunde, energieffektive og tidssvarende kommunale bygninger og udenomsarealer, jf. bl.a. ØU-33-D og ØU-34-D og ØU-35-D

- indsatsen for at nedbringe sygefraværet, arbejde med arbejdsmiljøet og forbedre trivslen på kommunens arbejdspladser bør fortsætte, hvilket også gælder at sætte fokus på medarbejdernes mulighed for kompetenceudvikling

- det er nødvendigt, at kommunen selv kan uddanne mange af kommunens studerende og elever til at blive fremtidens kommunale medarbejdere på især velfærdsområderne, jf. ØU-37-D og ØU-38-D

- beredskabsopgaven er en opgave, som vokser i både bredde og tyngde, jf. ØU-39-D, og på trods af at blive indrammet af mange anbefalinger mere og mere har karakter af en skal-opgave

- fremtiden er digital, hvilket betyder, at der er nytte af at styrke kommunens digitale modenhed og innovationskraft samt øge evnen til at arbejde strategisk og praksisnært med data, automatisering og AI i tråd med den fælleskommunale digitaliseringsstrategi, jf. fx ØU-36-D.

Derudover mener CMU, at:

- det ikke er særlig ambitiøst at sætte 500t af til salg af kommunale bygninger - men at det selvfølgelig kan være svært nok at gøre i praksis

- det er svært at se, at afskaffelsen af vakancepuljen (aflevering af tre måneders løn ved vakanser) i praksis er mulig ved i stedet af spare ca. 8 årsværk væk på tværs af organisationen

- det er nødvendigt at måle den foreslåede besparelse på bogføring og bilagsbehandling, jf. ØU-01-D, op imod behovet for faktisk at vide, hvad det er, man har fået leveret, samtidig med at en stor del af bilagsbehandlingen allerede i dag foregår automatisk - CMU har svært ved at genkende tallene for det foreslåede besparelspotentiale

- besparelsesforslaget på forplejning, jf. ØU-05-D, omend lille, har svært ved at blive til noget i praksis, da det er tidsbesparende og praktisk med køb af forplejning til ekstern kursusafholdelse og afholdelse af kommunens mange uddannelsesaktiviteter

- udvidelsesforslagene ØU-37-D (central koordinering af pædagogstuderende på det specialiserede område) og ØU-38-D (central koordinering af læreruddannelsen) kan bidrage positivt til en styrket kvalificering af praktikophold for såvel pædagog- og læreruddannelsen samt den skolebaserede læreruddannelse i Odsherred Kommune, og at indsatsen kan bidrage til en et positivt omdømme for Odsherred Kommune

- CMU hellere vil skære i beløbet til julegaver end antallet af kolleger, selv om julegaver er en flot anerkendelse af indsatsen i årets slutning for mange medarbejdere ("jeg vil hellere undvære en airfryer end en kollega"); samtidig er opgaven med at administrere julegaveudbud og julegaveudlevering meget større, end de fleste tænker på

- der er penge at spare på en ensretning af anskaffelsen af mobiltelefoner og tablets, både mht. at holde sig til Android-versioner og mht. at anskaffe et større antal standardmodeller, jf. ØU-02-

D Standardisering af mobiltelefonportefølje

- CMU er positive over for intentionen om at sikre bedst mulig anvendelse af kommunens indkøbsaftaler og dermed konkurrenceudsættelse af relevante rådgiverydelser, jf. ØU-04-D. I 2025 og særligt i 2026 har Ejendomme imidlertid i vid udstrækning selv varetaget projektering af mindre om- og tilbygningsopgaver. Opgaverne håndteres i disse tilfælde af kommunens egne bygherrerådgivere, og der anvendes derfor allerede i dag kun i begrænset omfang ekstern rådgivning til denne type projekter. Det betyder, at der allerede er gennemført en betydelig tilpasning af anvendelsen af eksterne rådgivere inden for Ejendomme. I forhold til mindre bygge- og renoveringsprojekter vil Ejendomme anbefale, at kommunen investerer i eget dynamisk indkøbssystem, som der er snakket om de sidste 2-3 år. Dette vil sikre en ensartet indkøbsproces for alle opgaver. Ved at bruge eget dynamisk udbudssystem kan man sikre, at lokale mindre virksomheder vil og kan byde, samtidigt med at man konkurrenceudsætter prisen med virksomheder uden for kommunen.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
CMU CFO	080926

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Center for Social og Arbejdsmarked

1. Hvem afgiver du svar som:

CMU

2. Dato for formulering af høringssvar:

14-09-2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Social- og arbejdsmarkedsområdet

4. Resumé

CMU i Center for Social og Arbejdsmarked har gennemgået de forslag i budget 2027-2030, som vedrører centerets område. Vi ser positivt på forslag, der styrker kommunens egne tilbud, forebyggelse, faglige miljøer og muligheden for at skabe gode og sammenhængende løsninger for borgerne. Samtidig er det afgørende for os, at effektiviseringer og organisatoriske ændringer sker på et tilstrækkeligt oplyst grundlag, og at konsekvenserne for borgere, medarbejdere, arbejdsmiljø og kvaliteten i opgaveløsningen er tydeligt belyst.

CMU er generelt optaget af, at effektiviseringer skal være realistiske og baseret på en konkret vurdering af den faktiske opgaveløsning og ikke alene tager udgangspunkt i en teoretisk tidsbesparelse eller en antagelse om, at en ny teknologi, centralisering eller standardisering, automatisk betyder mindre behov for medarbejderressourcer.

CMU indgiver hermed høringssvar på følgende punkter i nævnte rækkefølge:

Bilag 8 - note 31 - Tekniske korrektioner

ØU-01-D - Fakturabetaling, automatisering af bilagsbehandling

ØU-02-D - Standardisering af mobiltelefoner

ØU-37-D - Samlet central koordinering af pædagogstuderende

ØU-40-41-D - Afskaffelse og Udmøntning Vakancepuljen.

ØU-47-D - Team Fokus (Nyttejob)

ØU-50-D - Pulje til arbejdsmiljø fra 2028 og frem.

ØU-53-D - Forøgelse af seniorpuljen

SU-01-D, pkt. 1 og 2, Øget ansigt til ansigt tid på Siriusparken

SU-02-D, pkt. 1 og 2, Effektivisering i Bo- og Støttecenter og Socialpsykiatrien

SU-30-D - FIT i Socialpsykiatrien

SU-31-D - Sagsbehandler til Myndighedsafdelingen

SU-33-D og SU-60-A - Housing First-indsats og tilhørende ejendom

SU-34-D og SU - Etablering af nyt §108-tilbud

SU-35-D - §85-døgnstøtte i eget hjem

MU-05-D - Regulering af taksten på Flextur og mulighed for Plustur

ÆU-01-D - Lukning af daghemmet på Præstevænget

ÆU-32-D Pårørende koordinator

5. Høringssvaret

Bilag 8 - note 31 - Tekniske korrektioner/ Økonomien på voksenmyndighedsområdet

Vi anser en budgettering på 6,7 mio. til voksenmyndighed som positivt, men kan dog være bekymret for at beløbet er sat for lavt i forhold hele perioden 2027-2030.

Der er set en stigning i udgifterne især på botilbudsområdet siden BO2 i 2026, hvilket giver anledning til bekymring, da stigningerne på området rækker langt udover budgetåret samt overslagsårene. Det vurderes pba. forventningerne ved BO3, at korrektionen ikke vil kunne fastholde det eksisterende serviceniveau som følge af den ekstraordinære tilgang af nye sager i maj-juli, hvilket giver yderligere anledning til bekymring for, om den foreslåede korrektion er tilstrækkelig til at fastholde det eksisterende serviceniveau.

Det er derfor vigtigt, at budgettet løbende følges, så udviklingen i udgifter og tilgang af sager kan håndteres, inden det får konsekvenser for serviceniveau og opgaveløsning.

ØU-01-D Fakturabetaling, automatisering af bilagsbehandling

CMU under Center for Social og Arbejdsmarked stiller sig undrende overfor de beregnede årsværk angivet til fakturabehandling i centeret samt til antagelsen om at en centralisering vil medføre en effektivisering ift. den nuværende organisering.

Centeret har gennem en årrække, arbejdet løbende med effektivisering af arbejdsgange ift. fakturabehandling og anvender allerede letbetaling eller pecunia. Ved fakturabehandling på cpr. bogførte udgifter, pointeres det at det typisk ikke er selve fakturabehandlingen, som er mindst tidskrævende. Tidsforbruget ligger på de omkringliggende kontrolopgaver, som hvor der ses ind i specifikke fagsystemer og forskelligartede bevillingsområder, for at sikre at betaling og bevilling stemmer overens. Vi gør fra CMU opmærksom på at det uden de manuelle medarbejderressourcer, vil der være høj sårbarhed i forhold til fejlbetalinger, fejlopdateringer i dispositionssystemer og i økonomidata. Fejl, som det siden vil kræve manuelle medarbejderressourcer at rette op på.

Det har af flere omgange været undersøgt om fakturabehandling i ydelsesafdelingen kan automatisere ud over det som letbetaling kan tilbyde. De systemer, der indtil videre har været undersøgt og realitetstjekket, har ikke kunnet levere det ønskede output. E-Fak forventes implementeret i efteråret 2026 og vil digitalisere dele af fakturabehandlingen, men fortsat ikke bevillingskontrollen.

Fakturabehandlingen på voksenmyndigheds- og arbejdsmarkedsområdet er allerede effektiviseret og centraliseret så det alene er to medarbejdere, der tilsammen anvender ca. 3/4 årsværk.

Heri indgår kontrol af bevilling, kontrakt og faktura, samt opdatering af disponeringssystem.

Konkret forhindrer kontrollen, at kommunen betaler regninger, som ikke burde betales.

En administrativ besparelse kan dermed risikere at føre til at uberettigede betalinger ikke opdages.

ØU-02-D - Standardisering af mobiltelefoner

CMU kan godt se fordelene ved en mere ensartet administration af kommunens mobiltelefoner med fokus på at reducere antallet af ældre og inaktive enheder. Vi er dog ikke enige i, at der bør ske en så omfattende standardisering, at medarbejderne i praksis som udgangspunkt låses fast på én bestemt type telefon - herunder primært Samsung-enheder.

Valget af mobiltelefon bør ikke alene tage udgangspunkt i anskaffelsesprisen, men også i medarbejdernes arbejdsopgaver, de anvendte systemer og den samlede ressourceanvendelse.

Der har været eksempler på at medarbejdere havde telefoner som ikke match eksempelvis alarmer.

ØU-37-D - Samlet central koordinering af pædagogstuderende

CMU og LMU støtter en styrket og mere samlet koordinering af studerende. Forslaget vurderes at kunne bidrage positivt til rekruttering, kvalitet i praktikforløb og en mere sammenhængende indsats på tværs af organisationen. Det anbefales, at de lokale fagmiljøer fortsat har en aktiv rolle i modtagelse, oplæring og udvikling af de studerende.

ØU-40-41-D - Afskaffelse og Udmøntning Vakancepuljen

CMU støtter afskaffelsen af vakancepuljen, da det kan give en mere forudsigelig anvendelse og fordeling af medarbejderressourcer. Samtidig har vakancepuljen ramt afdelinger med stor personalegennemstrømning særligt hårdt. Disse afdelinger har i forvejen haft øget belastning som følge af rekruttering, oplæring og opgaveoverdragelse.

Det understreger efter vores vurdering behovet for, at budgetbeslutninger også vurderes ud fra deres betydning for arbejdsmiljø, rekruttering og fastholdelse.

Når nye indsatser eller ændringer i organiseringen gennemføres, skal der derfor være fokus på de nødvendige medarbejderkompetencer, bemanning, faglig understøttelse og arbejdsvilkår.

Kommunens faglige kapacitet skal tænkes langsigtet

ØU-47-D - Team Fokus (Nyttejob)

CMU støtter op om at Team Fokus får bevilling til ansættelse af en fleksjobber.

Team Fokus understøtter Job og Uddannelses borgere ift. ansøgning om fx enkeltydelse, registrering af fravær og tilbagemelding til JOB og UDDANNELSE samt varetager øvrige opgaver rundt om vores borgere der ikke udelukkende er relateret de fysiske arbejdsopgaver i team Fokus.

Denne funktion er med til at understøtte vores arbejde til opnå mål og progression i forhold til beskæftigelse.

ØU-50-D: Pulje til arbejdsmiljø fra 2028 og frem.

CMU tilslutter sig Hovedudvalgets ønske om at forlænge puljen i 2028 og frem.

I regi af Center for Social og Arbejdsmarked vurderes udvidelsesforslaget særligt relevant for de borgernære funktioner på botilbuddet Grønnehaven og helhedstilbuddet Siriusparken under Tilbud og Indsatser.

ØU-53-D: Forøgelse af seniorpuljen

CMU bakker op om forslaget om at forøge seniorpuljen. Dette eftersom der opleves et stigende behov for indgåelse af senioraftaler både lokalt i afdelingen og på tværs af Center for Social og Arbejdsmarked.

SU-01-D, pkt. 1 og 2 - Øget ansigt til ansigt tid i Siriusparken

CMU finder det positivt, hvis der kan effektiviseres på en måde, hvor der spares tid på f.eks. transport og administration og samtidig med en besparelse give mere A til A tid til borgerne.

Dog findes der at være tale om en noget teoretisk antagelse om at det vil lykkes, som ikke er afprøvet i praksis. Dette betyder, at det vil kunne vise sig svært at gennemføre.

SU-02-D, pkt. 1 og 2, Effektivisering i Bo- og Støttecenter og Socialpsykiatrien

CMU ser positivt på initiativer, der kan styrke kommunens egen kapacitet og tilbudsvifte.

Etableringen af et nyt §108-tilbud vurderes f.eks. at kunne styrke kommunens samlede tilbudsvifte og muligheden for at løse flere opgaver i eget regi. Det kan samtidig skabe stærkere faglige miljøer og større sammenhæng i indsatsen omkring borgerne. På samme måde ser CMU positivt på udvikling af støtte i borgerens eget hjem, når det kan understøtte forebyggelse, rehabilitering og borgerens mulighed for at bevare tilknytningen til eget hjem og nærmiljø.

SU-30-D - FIT i Socialpsykiatrien

CMU og LMU ser positivt på forslaget om at udvikle FIT i Socialpsykiatrien og gør samtidig opmærksom på, at en kvalitativ implementering forudsætter mere end uddannelse af medarbejderne. Der skal også være grundlag for blandt andet faglig vedligeholdelse og supervision, vikardækning, relevant organisering samt inddragelse af nære samarbejdspartnere. Det anbefales derfor, at de samlede organisatoriske og økonomiske forudsætninger for implementeringen, indgår i den videre planlægning. LMU er positivt indstillet over for at supplere med interne uddannelsesmidler

SU-31-D - Sagsbehandler til Myndighedsafdelingen /Den gode overgang fra barn til voksen

CMU støtter ansættelsen af en koordinator i Myndighed, Handicap og Psykiatri, der specifikt skal varetage og understøtte den gode overgang fra barn til voksen.

Overgangen mellem børne- og voksenområdet er kompleks og går på tværs af fagområder, blandt andet voksenstøtte, anbringelsesområdet og sager om førtidspension.

En koordineret indsats kan være med til at sikre, at borgeren oplever en mere sammenhængende overgang, og at relevante sager og oplysninger bliver håndteret rettidigt.

SU-33-D og SU-60-A - Housing First-indsats og tilhørende ejendom

CMU og LMU støtter, at Odsherred Kommune sætter fokus på egnede boliger og en Housing First-indsats for unge borgere i hjemløshed eller risiko for hjemløshed. Forslagene bør behandles helhedsorienteret, da de fysiske rammer er en væsentlig forudsætning for at omsætte indsatsen til konkrete og stabile løsninger. LMU gør opmærksom på, at Housing First ikke alene er et spørgsmål om boliger, men også kræver adgang til de nødvendige faglige metoder og specialiserede kompetencer. Implementeringen bør derfor sikre tydelig sammenhæng mellem bolig, social støtte, relevante faglige metoder og de nødvendige medarbejderkompetencer. Det bør samtidig sikres, at de tilbudte boliger har de nødvendige selvstændige faciliteter, herunder eget køkken og bad

SU-34-D og SU - Etablering af nyt §108-tilbud

CMU og LMU ser positivt på etableringen af et nyt §108-tilbud. Med afdelingens nuværende tilbudsvifte er det vanskeligt at imødekomme alle de behov, som kommunens borgere har. Forslaget vurderes at styrke kommunens samlede tilbudsvifte og muligheden for at løse flere opgaver i eget regi. Der ses potentiale for stærkere faglige miljøer og større sammenhæng i indsatsen omkring borgerne. Det anbefales, at målgruppe, kompetencebehov, rekruttering og faglig organisering indgår tydeligt i den videre planlægning.

SU-35-D - §85-døgnstøtte i eget hjem

LMU ser positivt på forslaget om at udvikle og styrke mulighederne for støtte i borgerens eget hjem. Forslaget vurderes at understøtte forebyggelse, rehabilitering og borgernes mulighed for at bevare tilknytning til eget hjem og nærmiljø. Samtidig kan det skabe alternativer til mere indgribende og omkostningstunge indsatser. LMU gør samtidig opmærksom på, at døgnstøtte kan medføre væsentlige ændringer i medarbejdernes arbejdsvilkår og ansættelsesforhold. LMU anbefaler derfor, at bemanning, arbejdstilrettelæggelse og de personalemæssige konsekvenser afklares i en efterfølgende proces med tidlig inddragelse af medarbejdere og MED-system. I denne proces bør der være åbenhed over for forskellige bemannings- og rekrutteringsmuligheder, herunder løsninger baseret på medarbejdernes interesse i og ønske om at indgå i den nye indsats. LMU tager med høringssvaret ikke stilling til den konkrete model. Kompetencer, sikkerhed og faglig understøttelse bør ligeledes indgå tydeligt i planlægningen.

MU-05-D - Regulering af taksten på Flextur og mulighed for Plustur

LMU er bekymret for, at den foreslåede forhøjelse af starttaksten på Flextur kan få uforholdsmæssigt store konsekvenser for udsatte borgere med begrænsede økonomiske og transportmæssige alternativer. En forhøjelse kan reducere nogle borgeres mulighed for at deltage i aktiviteter, sociale fællesskaber og støttende indsatser. LMU anbefaler derfor, at konsekvenserne for målgruppens mobilitet og deltagelsesmuligheder indgår tydeligt i beslutningsgrundlaget.

ÆU-01-D - Lukning af daghjemmet på Præstevænget

CMU og LMU noterer sig, at forslaget kan få betydning for borgere med behov for aktivitet, socialt samvær og støtte. Budgetmaterialet beskriver samtidig, at enkelte borgere kan have et kompensationsbehov, som skal vurderes konkret og individuelt i forhold til servicelovens §104. LMU anbefaler derfor, at konsekvenserne for de berørte borgere samt eventuelle alternative tilbud og støtteformer beskrives nærmere, inden der træffes beslutning om en omlægning eller lukning.

ÆU-32-D Pårørendekoordinator

CMU anser forslaget for at kunne have positiv betydning for mange, herunder borgere med egne ressourcer. Vi gør tillige opmærksom på, at der her bruges økonomi på et område, hvor der uden for forvaltningen i forvejen findes organisationer, som yder rådgivning. Det bør derfor sikres, at en kommunal indsats giver merværdi og supplerer frem for at skabe overlap.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>CMU Center for Social og Arbejdsmarked</i>	<i>14-09-2026</i>

Høringssvar

Institution / afdeling / råd
CMU, Center for Økonomi

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

CMU, Center for Økonomi

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

09-09-2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Det administrative område

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma)(er)

Det administrative budgetforslag, herunder bl.a.

- Råderumsarbejdet generelt
- Særtilskud fra §16-puljen
- Budgetskema ØU-01-D
- Budgetskema ØU-40-D og ØU-41-D
- Budgetskema ØU-53-D

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2025-2028

Indledning

CMU i Center for Økonomi ønsker at påskønne Byrådets og fagudvalgenes arbejde med budget 2027-2030, herunder arbejdet med en konkret politisk rammesætning af processen og udarbejdelsen af konkrete råderumsforslag frem for den tidligere praksis med reduceret pris- og lønfremskrivning og/eller anonyme rammebesparelser.

Vi anerkender, at arbejdet har været udfordrende, særligt for nogle fagudvalg, men bifalder den politiske vilje til den ændrede tilgang til råderumsarbejdet i budgetprocessen. Samtidig opfordrer vi til, at denne tilgang videreføres i budgetlægningen for 2028.

Selvom situationen her og nu ser lysere ud med et anseeligt §16-tilskud, opfordrer vi til fortsat fokus på at optimere strukturer og sikre en effektiv ressourceanvendelse på alle områder af den kommunale økonomi.

Særtilskud fra §16-puljen og generel anbefaling

I forhold til det umiddelbare råderum, som er skabt som følge af det omtalte §16-tilskud, vil CMU i Center for Økonomi opfordre til, at råderummet ikke anvendes til at øge driften yderligere. Vi noterer os, at driftsudgifterne allerede er øget mærkbart som følge af de indarbejdede tekniske korrektioner, og at kommunen aktuelt overskrider den vejledende serviceramme med mange millioner kroner.

Ligeledes vil vi henlede opmærksomheden på, at §16-midlerne er et engangstilskud, som vi ikke nødvendigvis kan forvente i overslagsårene, og at vi som kommune allerede nu har gjort vores driftsøkonomi afhængig af særtilskud på mindst i omegnen af 40 mio. kr. blot for at undgå akutte besparelser.

Derfor opfordrer vi Byrådet til at anvende det skabte råderum til ét af følgende formål:

1. Kassestyrkelse
2. Ekstraordinært afdrag på eksisterende gæld
3. Renovering og vedligeholdelse af eksisterende bygningsmasse (anlæg)

Generel bemærkning til råderumsarbejdet i budgetprocesserne

Vi anerkender fokus på og samarbejdet om optimering og effektivisering af arbejdsgange på det administrative område.

Vi vil dog også opfordre Byrådet til at fastholde det indledte fokus på optimering og effektiv ressourceanvendelse bredt i den kommunale organisation. Herunder bør der ikke mindst være fokus på strukturtilpasninger og enhedsomkostninger på de tunge velfærdsområder.

Samtidig vil vi, som nævnt indledningsvist, kvittere for, at Byrådet har afholdt sig fra at anvende ukonkrete rammebesparelser, reduceret pris- og lønfremskrivning eller lignende.

Konkrete bemærkninger til enkelte budgetskemaer (forslag)

CMU i Center for Økonomi har desuden bemærkninger til følgende konkrete, fremlagte forslag (budgetskemaer):

ØU-01-D - Fakturabetaling, automatisering af bilagsbehandling

Vi bemærker, at en ændring som denne kan være vanskelig af flere årsager:

- Medarbejdere, som i dag varetager flere forskelligartede administrative opgaver, skal fysisk flyttes til én central bogføringsenhed. Da de konkrete medarbejdere også kan have

andre opgaver end bilagsbehandling, vil der let kunne blive tale om at flytte eksempelvis 0,3 eller 1,4 årsværk mv.

- Ovenstående gør, at opgaven kan være tidskrævende, fordi det forudsætter, at arbejdsformer omorganiseres i det center, hvor medarbejderen fysisk er placeret i dag. Hvis „øvelsen“ skal foregå relativt smidigt, bør omorganiseringen helst ske over en længere tidshorisont, eksempelvis i forbindelse med naturlig personaleomsætning.
- Arbejdsmiljøet og målet om en attraktiv arbejdsplads bør indgå i vurderingen. Konkrete erfaringer fra andre kommuner vidner om, at de nye „fakturabetalingsmedarbejdere“ i realiteten får et ret ensformigt arbejde, som det over tid kan vise sig vanskeligt at rekruttere til.

ØU-40-D og ØU-41-D vedr. vakancepuljen

Vi opfordrer til, at der i forbindelse med en eventuel varig udmøntning af puljen tages politisk stilling til de konkrete arbejdsopgaver, som ikke længere skal udføres i administrationen.

Vi ønsker samtidig at gøre opmærksom på, at en total udmøntning af puljen efter budgettyngde, som foreslået i budgetschema ØU-41-D, vil ramme hårdest på områder med lav personaleudskiftning. Områder med høj personaleomsætning vil derfor have bedre forudsætninger for at imødegå en varig udmøntning.

Vi anerkender dog også, at den nuværende model medfører en vis budgetusikkerhed for netop områder med høj personaleomsætning. Vi noterer os ligeledes, at administrationen af puljen medfører en vis omkostning.

Vi foreslår derfor, at man som et kompromis overvejer ikke at udmønte den fulde besparelse varigt fra år 1 (2027), men eventuelt ændrer modellen bag puljen, således at der i stedet for aflevering af tre måneders løn i forbindelse med fratrædelse kun skal afleveres enten én eller to måneders løn. Det vil medføre, at den varige reduktion kan reduceres med enten 1/3 til 3.042.000 kr. eller 2/3 til 1.521.000 kr.

ØU-53-D - Forøgelse af seniorpulje

Vi støtter op om dette forslag med henvisning til, at personalets gennemsnitsalder generelt er stigende, og at rekruttering på flere områder aktuelt opleves som vanskelig.

Forslaget understøtter samtidig målet om attraktive arbejdspladser.

6. Dato og udfyldt af:

Udfyldt og fremsendt af:	Dato
CMU, Center for Økonomi	09-09-2026

Økonomiudvalget

Høringssvar i dette afsnit (2)

- **HK-klubben, Odsherred Kommune** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **FH Vestsjælland** – Høringssvar til Budgetforslag 2027

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

HK-klubben - Odsherred kommune

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

HK-klubben

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

7. september 2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Alle områder hvor der er HK'ere ansat

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma)

ØU-01 Fakturabetaling, automatisering af bilagsbehandling

ØU-40 Vakancepuljen, afskaffelse

ØU-53 Forøgelse af seniorpuljen

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2025-2028

ØU-01 Fakturabetaling, automatisering af bilagsbehandling

HK-klubben stiller spørgsmål ved det beregningsgrundlag, der ligger til grund for den forventede besparelse ved automatisering af bilagsbehandlingen.

Bilagshåndtering og fakturabetaling er i dag fordelt på mange medarbejdere og på forskellige fagområder. For langt de fleste medarbejdere udgør selve fakturabetalingen kun en mindre del af deres samlede arbejdsopgaver.

Den praksisnære bilagsbehandling består af langt mere end selve betalingen af en faktura. Der ligger blandt andet faglige vurderinger, sagsbehandling, kontrol og opfølgning, som kræver medarbejdernes kendskab til borgeren, lovgivningen og det enkelte fagområde.

Selve betalingen er således kun en mindre del af den samlede opgave. Derfor er der risiko for, at

en besparelse, som alene tager udgangspunkt i automatisering af fakturabetalingen, i praksis vil få konsekvenser for den øvrige sagsbehandling og dermed kerneopgaven.

HK-Klubben stiller sig endvidere uforstående over for forslaget om at etablere en stilling som faglig koordinator.

Den faglige ekspertise er i dag solidt forankret i de enkelte afdelinger hos de medarbejdere, der varetager driften. På den baggrund ønsker vi en præcisering af følgende forhold:

Hvilke konkrete og operationelle opgaver påtænkes udmøntet i stillingen som faglig koordinator?

Skal den faglige koordinator varetage det overordnede ansvar for koordinering og implementering af automatisering og kunstig intelligens (AI)?

Forventes det, at den faglige koordinator samarbejder med samtlige administrative afdelinger og decentrale enheder, der arbejder med bilagshåndtering?

Er der på længere sigt planer om at samle eller centralisere medarbejdere og opgaver på området?

Det er HK-Klubbens anbefaling, at disse spørgsmål bliver afklaret, før der træffes endelig politisk beslutning om besparelser og organisatoriske ændringer.

Erfaringer viser allerede nu, at den øgede automatisering medfører fejl, som efterfølgende kræver manuel sagsbehandling og korrektion af medarbejderne. Automatisering fjerner derfor ikke nødvendigvis opgaver, men forandrer opgavens karakter og øger behovet for kontrol- og korrektion.

Det er derfor vigtigt, at de forventede effektiviseringsgevinster bygger på en grundig analyse af den faktiske opgaveløsning og ikke alene på en antagelse om, at automatisering automatisk betyder færre medarbejderressourcer.

ØU-40 Vakancepuljen, afskaffelse

HK-Klubben støtter forslag om at afskaffe vakancepuljen.

Det påfører de enkelte afdelinger og de tilbageværende medarbejdere en markant ressourcemæssig belastning, når vakante stillinger ikke kan genbesættes med det samme. En vakance betyder ofte, at arbejdsopgaverne i en periode skal fordeles blandt de øvrige medarbejdere, hvilket øger arbejdspresset og påvirker det psykiske arbejdsmiljø negativt.

Muligheden for at kunne genbesætte ledige stillinger hurtigst muligt vil være en klar forbedring og vil bidrage til sikre kontinuitet i opgaveløsningen, samt et stabilt og sundt arbejdsmiljø.

HK-Klubben må dog på det kraftigste fraråde, at der som konsekvens heraf reduceres med 4,5 mio. kr. fra konto 6, svarende til en reduktion på 8 årsværk.

Hvis denne besparelse skal findes inden for de eksisterende rammer, vil det medføre et uacceptabelt pres på en i forvejen hårdt belastet administration. En reduktion på 8 årsværk vil

uundgåeligt forringe serviceniveauet overfor borgerne og skade arbejdsmiljøet.

Vores budgetter har igennem en længere årrække været underlagt kontinuerlige reduktioner, hvorfor det økonomiske råderum er udtømt. Der er i dag mange steder der ikke længere er lønkroner til at imødekomme nødvendige bemandingsbehov.

Hvis afskaffelsen af vakancepuljen skal have den ønskede positive effekt, må finansieringen på 4,5 mio. kr. findes uden yderligere reduktioner af de eksisterende personaleressourcer på konto 6. En ekstern finansiering vil styrke borgerbetjeningen og værne om medarbejdertrivslen i en i forvejen presset organisation.

ØU-53 Forøgelse af seniorpuljen

Central pulje, der understøtter indgåelse af senioraftaler.

HK-Klubben ser positivt på forslaget om at gøre seniorpuljen permanent og samtidig udvide den økonomiske ramme.

Odsherred Kommune står - ligesom mange andre kommuner - over for markante udfordringer i forhold til at fastholde erfarne medarbejdere. En styrket og forudsigelig seniorpulje kan være et vigtigt redskab til at gøre det mere attraktivt for medarbejderne at blive længere på arbejdsmarkedet.

Senioraftaler giver den enkelte medarbejder mulighed for at tilpasse sit arbejdsliv og dermed fortsætte længere i jobbet. Samtidig sikre det, at kommunen ikke mister værdifuld kerneviden og mangeårig erfaring.

I en tid med rekrutteringsudfordringer er fastholdelse af eksisterende kompetencer lige så vigtigt som at kunne tiltrække nye medarbejdere. En permanent og udvidet seniorpulje skal derfor ses som en langsigtet investering i vidensdeling og en stabil arbejdsstyrke.

Afslutning

HK-klubben ønsker at understrege, at effektiviseringer og økonomiske besparelser ikke må gennemføres på en måde, der yderligere presser medarbejderne og svækker kommunens evne til at løse sine opgaver.

Medarbejderne er en afgørende forudsætning for, at Odsherred kommune kan levere en god og fagligt forsvarlig service til borgerne. Derfor bør konsekvenserne for både medarbejdere, arbejdsmiljø og borgerservice altid indgå tydeligt i de politiske beslutninger.

6. Dato og udfyldt af:

Udfyldt og fremsendt af:	Dato
HK-klubben v/FTR Eva Haupt-Jørgensen	15/9-26

16. september 2026

Høringssvar til Budgetforslag 2027 Odsherred Kommune

FH Vestsjælland arbejder hver dag for bedre løn og ansættelsesvilkår, for et stærkere velfærdssamfund, for tryghed på arbejdsmarkedet, for bedre uddannelsesmuligheder og et sundt arbejdsmiljø. Vi er bindeleddet, der samler og koordinerer mellem faglige medlemsorganisationer, og med det som udgangspunkt er vi dybt optaget af hvordan vores kommuner udvikler arbejdet med budgettet, og hvordan vores kommuner får sammensat en bæredygtig økonomi, hvor vi ikke taber nogle mennesker mellem 2 stole i vores velfærdssamfund.

Vi har derfor følgende bemærkninger til Budgetforslag 2027 i Odsherred Kommune:

Bedre indkøb – Rådgivende ingeniører, arkitekter og håndværkerydelser samt compliance / ØU-04-D

Det er en god ide, at man vil sørge for at det bliver nemmere at købe rigtigt end forkert.

Vi håber på, at man også vil sikre, at de udbyder man bruger i Odsherred kommune lever op til overenskomstmæssige forhold og at der kontrolleres for evt. social dumping/arbejdskriminalitet. Ønsket for at sænke udgifterne må ikke betyde at man slækker på arbejdsforhold hos udbyder og/eller underleverandører.

Central, samlet koordinering af pædagogstuderende på det specialiserede område for børn, unge og voksne/ØU-37-D

Fagbevægelsen er en stor fortaler for at kommunerne etablerer praktik og elevpladser.

En samlet og centraliseret model for organisering og finansiering sikrer en ensartethed i den administrative behandling af praktikpladser og giver samtidig de decentrale enheder mulighed for at fokusere på deres faglighed og have mere tid og flere ressourcer til at støtte op om praktikanten/den studerende fagligt.

Central, samlet koordinering af læreruddannelsen/ØU-38-D

Som skrevet ovenfor støtter fagbevægelsen op om, at kommuner etablerer praktik og elevpladser. Centraliseringen af de administrative procedurer, vil give mulighed for at man kan fokusere på fagligheden under praktikperioden/læretiden. At Odsherred kommune har indgået en samarbejdsaftale med Absalon i Holbæk vedr. læreruddannelsen vil ifølge vores vurdering, være et positivt greb for den samlede rekruttering. Det er vigtigt, at man sikrer, at børn får en god start i skolen med dygtige og velkvalificerede lærere. Som tallene fra Ungeløftet har vist, så har vi alt for mange unge mennesker uden en uddannelse eller et job og samarbejdet med Absalon kan være et præventivt middel i at mindske denne gruppe af unge mennesker.

Vakancepulje, afskaffelse/ØU-40-D og Vakancepuljen, varig udmøntning/ØU-41-D

Der er positivt, at man vil fjerne vakancepuljen og derved ikke skal vente med at ansætte nyt personale. At man vil sørge for at mindske arbejdspresset for medarbejderne og sikre et godt arbejdsmiljø kan kun ses som positivt, men når man så kigger på det efterfølgende forslag, hvor der skal laves en varig udmøntning af vakancepuljen, bliver det mere at man giver med den ene hånd og tager med den anden. I vores perspektiv sikrer man ikke at arbejdspresset mindskes, hvis man samtidig skærer 8 helårsstillinger.

Pulje til arbejdsmiljø fra 2028 og frem/ØU-50-D

Fagbevægelsen ser det som positivt, at man vil tilføre midler til at man skal højne arbejdsmiljøet i Odsherred kommune. Det undrer os dog, at det §17 stk. 4 udvalg der nævnes i forslaget ikke kan ses på jeres hjemmeside under §17 stk. 4 udvalg. Vi vil også gerne plædere for at når der nedsættes §17 stk. 4. udvalg hvor det relevant at arbejdsmarkedets parter er repræsenteret at man kontakter FH Vestsjælland.

Forebyggende investeringer – sygefravær, stabilitet og tidlig indsats/ØU-51-D

En forebyggende investering i at mindske sygefravær, sikre stabilitet ved en tidlig indsats er godt skridt mod at højne arbejdsmiljøet for vores medlemmer i kommunen.

Vi undrer os dog over at den estimeret udgift på 560.000 kr. er nok ift. at der skal opnormeres med 10 medarbejdere i de teams hvor forsøget skal foregå. Er de 560.000 kr. en ekstra ugift ift. at man vil bruge de faste midler på vikarer til selve opnormeringen?

Kompetenceudvikling og videreuddannelse med praksisnær effekt/ØU-52-D

Som fagbevægelse kan vi kun støtte, at man ønsker at bruge kompetenceudvikling og videreuddannelse. Det er dog vigtigt med en koordinering, der retter behovet der hvor der er brug for det. Samtidig skal der sikres, at når kolleger er på kursus/efteruddannelse at arbejdspresset ikke stiger for de kolleger, der er tilbage på arbejdspladsen.

Forøgelse af seniorpuljen (central pulje, der understøtter indgåelse af senioraftaler) /ØU-53-D

Da vi skal være længere på arbejdsmarkedet, er der brug for seniorpuljer, der er med til at sikre, at den enkelte medarbejder kan holde til jobbet og derved være med til at fastholde medarbejderen. Der kan være udfordringer med at ansætte nyt personale, men der er også blevet vist gang på gang, at ledige seniorer har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet. Så ud over at sikre at seniorpuljen ikke er midlertidig, kan man også kigge på at ansætte seniorer i eventuelle ledige stillinger.

Reduktion af puljen til voksenundervisning / Ku-02-D

Hvad er begrundelsen for at reducerer puljen til voksenundervisning? Dette er ikke nævnt. Men på et arbejdsmarked, hvor der mange ændringer blandt andet digitalt, vil voksenundervisning være vigtigt og kan være med til at fastholde personer på arbejdsmarkedet og/eller få ledige ind på arbejdsmarkedet.

Fortsat bevilling til flere sagsbehandlere i Familieafdelingen / BF-31-D

At sikre at alle børn kan få en god start på livet er essentiel i forhold til at barnet på sigt kan klare sig som ung og voksen. Derfor håber vi, at man vil gøre denne ordning varig og samtidig vil dette betyde at man understøtter et bedre arbejdsmiljø for med medarbejderne i familieafdelingen.

Driftsreduktion i Center for Omsorg og Sundhed / ØU-12-D

Driftsreduktioner på sundheds- og ældreområdet kan ikke ses som noget der vil højne arbejdsmiljøet og styrke trivslen, samt nedbringe sygefraværet.

I har som kommune et højt sygefravær; i vores perspektiv er det dybt bekymrende, og derfor vil vi klart anbefale at man investerer i arbejdsmiljøet; får klædt medarbejderne på med rette kompetencer, at man fastholder mulighed for lokal uddannelse via elev og praktikpladser og at man inddrager medarbejderne i det store arbejde i at udvikle organisationen i et fremtidsperspektiv.

I FH Vestsjælland står vi til enhver tid til rådighed for yderligere drøftelse og perspektivering.

Med venlig hilsen

Lisbeth Søndergaard

Formand

FH Vestsjælland

Vibevej 12, 1. sal
4100 Ringsted
tlf. nr.: 2143932

Kulturudvalget

Kultur, Bosætning, Fritid og Lokale Fællesskaber

Høringssvar i dette afsnit (1)

- **Folkeoplysningsudvalget** – Høringssvar til budget 2027-2030

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Folkeoplysningsudvalget

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Folkeoplysningsudvalget

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

3. 3. september 2026

4. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Folkeoplysningsudvalgets budgetområde.

5. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetskema(er)

Folkeoplysningsudvalget anbefaler samlet, at besparelserne i KU-02-D og KU-01-D ikke gennemføres, da de vil svække henholdsvis foreningernes rammer og voksenundervisningens muligheder for at tilbyde lokale, økonomisk tilgængelige aktiviteter. Folkeoplysningsudvalget bakker samtidig overordnet op om intentionerne i KU-31-D, men anbefaler, at fritidspasordningen opdeles, så folkeoplysende aktiviteter og kommunalt udbudte fritidstilbud forvaltes hver for sig.

Hvis besparelsen fastholdes, anbefaler Folkeoplysningsudvalget, at der arbejdes med en anden udmøntning end en generel nedsættelse af lokaletilskudsprocenten. En mulighed kan være at placere

besparelsen på aktivitetstilskuddet, så alle folkeoplysende foreninger rammes mere ensartet. En anden mulighed er at øge indtægten ved, som folkeoplysningslovens § 22, stk. 4 giver mulighed for at opkræve gebyr for benyttelse af kommunalt anviste lokaler.

Et yderligere alternativ kan være at differentiere aktivitetstilskuddet, så foreninger, der ikke har gratis adgang til lokaler, modtager et højere aktivitetstilskud. Det vil kunne bidrage til at udligne den ulighed, der i dag opstår mellem foreninger, som selv betaler en væsentlig del af deres lokaleudgifter, og foreninger, der får deres faciliteter fuldt finansieret. På den måde kan en eventuel besparelse udmøntes mere balanceret og med større hensyn til de foreninger, der allerede har betydelige udgifter til drift og vedligehold af egne eller lejede rammer.

Folkeoplysningsudvalget bemærker samtidig, at både en model med opkrævning af gebyrer og en model med differentieret aktivitetstilskud vil kræve ændringer af kommunens retningslinjer for tilskud til folkeoplysende virksomhed. Sådanne ændringer bør derfor behandles efter den relevante

hørings- og godkendelsesproces.

Folkeoplysningsudvalget bakker desuden positivt op om KU-60-A til KU-63-A, da forbedringer af de fysiske rammer understøtter den nuværende folkeoplysningspolitik og bidrager til aktive fællesskaber i hele kommunen. Folkeoplysningsudvalget opfordrer derfor til, at der i den videre budgetproces findes løsninger, som både beskytter de brede folkeoplysende tilskudsordninger, understøtter målrettet hjælp til børn og unge gennem fritidspasset og fastholder gode rammer for foreninger, aftenskoler og borgere.

Folkeoplysningsudvalget står gerne til rådighed for yderligere dialog om forslagene og deres betydning for det folkeoplysende område.

6. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2025-2028

Folkeoplysningsudvalget takker for muligheden for at afgive høringssvar til Odsherred Kommunes ændringsforslag til budget 2027-2030.

Folkeoplysningsudvalget har særligt forholdt sig til de forslag, der vedrører det folkeoplysende område. Forslagene gennemgås nedenfor i samme rækkefølge som i budgetmaterialet: KU-01-D om voksenundervisning, KU-02-D om lokaletilskud, KU-31-D om flere med i fritidslivet samt KU-60-A til KU-63-A om renovering og forbedring af fysiske rammer. Folkeoplysningsudvalget har særligt væsentlige bemærkninger til KU-02-D.

KU-01-D: Reduktion af puljen til voksenundervisning

Folkeoplysningsudvalget anbefaler, at der udvises stor varsomhed med besparelser på puljen til voksenundervisning. Voksenundervisningen bidrager til livslang læring, mental og fysisk sundhed, kulturel deltagelse og fællesskaber på tværs af alder og baggrund.

En reduktion af puljen vil umiddelbart kunne medføre færre hold og større deltagerbetaling. Det betyder, at nogle tilbud ikke længere vil kunne oprettes, mens andre kan blive dyrere for deltagerne. Konsekvensen kan blive, at færre borgere får adgang til de lærings- og fællesskabstilbud, som aftenskoler og voksenundervisning i dag skaber lokalt.

Det vil især ramme borgere, der i forvejen har brug for lokale og økonomisk tilgængelige tilbud for at kunne deltage. Puljen understøtter ikke alene undervisning, men også fællesskaber, sundhed, trivsel og muligheden for at være aktivt deltagende i lokalsamfundet hele livet. Dette knytter an til kommunens ensomhedsstrategi, hvor adgang til fællesskaber og mulighed for deltagelse i lokale aktiviteter er centrale greb i arbejdet med at forebygge og mindske ensomhed.

Folkeoplysningsudvalget anbefaler derfor, at reduktionen af puljen til voksenundervisning ikke gennemføres.

KU-02-D: Reduktion af lokaletilskud

Folkeoplysningsudvalget ser med stor bekymring på ændringsforslag KU-02-D om en reduktion af lokaletilskuddet med 245.000 kr. Reduktionen vil ikke ramme foreningslivet ens, men udelukkende de foreninger, der ejer egne eller lejer lokaler og derfor allerede selv finansierer en større del af deres driftsudgifter. Der er allerede forskel på vilkårene for foreninger med egne eller lejede lokaler og foreninger, der har adgang til gratis eller fuldt finansierede faciliteter. Forslaget vil øge denne forskel. Da lokaletilskuddet udbetales i 2027 for udgifter, foreningerne allerede har afholdt i 2026, vil en reduktion fra januar 2027 i praksis

2

få tilbagevirkende kraft. Foreningerne får dermed først besked om et lavere tilskud, efter at udgifterne er afholdt og budgetterne lagt.

Skæv økonomisk virkning for foreningerne

Lokaletilskuddet er en grundlæggende del af rammerne for de foreninger, der selv ejer eller lejer lokaler til deres aktiviteter. Tilskuddet er med til at sikre, at disse foreninger kan afholde nødvendige udgifter til lokaler, drift, energi og vedligehold uden at sende hele merudgiften videre til

medlemmerne. En besparelse på lokaletilskuddet vil derfor enten skulle bæres af de berørte foreninger selv eller ende som højere kontingenter for familierne.

Folkeoplysningsudvalget vil desuden pege på, at en reduktion af lokaletilskuddet vil øge en forskel, der allerede findes. Besparelsen vil udelukkende ramme de foreninger, der selv ejer eller lejer lokaler, mens foreninger, der benytter kommunale lokaler og haller eller private og selvejende haller og klubhuse med driftoverenskomst, i praksis går fri. Foreninger i egne eller lejede lokaler finansierer allerede selv en del af hver brugt krone til eksempelvis vedligehold, energi og øvrig drift, mens foreninger, der reelt "bor gratis", får deres facilitetsudgifter fuldt finansieret. KU-02-D vil derfor ikke udligne forskellen mellem foreningerne, men forstærke den yderligere.

Det gør besparelsen særligt problematisk for foreninger i egne eller lejede lokaler, som samtidig er ramt af stigende driftsudgifter. Bor en forening eksempelvis i den sydlige del af kommunen og er påvirket af høje fjernvarmepriser, er den allerede hårdt økonomisk presset og vil blive ramt endnu hårdere af en lavere tilskudsprocent.

Bagudrettet effekt for allerede afholdte udgifter

Hvis besparelsen udmøntes som foreslået i råderumskataloget, der er bilag til kulturudvalgsmødet den 11. august, ved at nedsætte tilskudsprocenten fra januar 2027, vil ændringen i praksis få tilbagevirkende kraft. Lokaletilskuddet i 2027 vedrører udgifter, som foreningerne allerede har afholdt i 2026. Foreningerne har derfor disponeret, budgetteret og indgået forpligtelser ud fra de gældende satser, og en efterfølgende reduktion vil kunne ramme deres økonomi og planlagte aktiviteter hårdt.

Krav om ændring af retningslinjer

En nedsættelse af tilskudsprocenten kan ikke alene betragtes som en teknisk budgetudmøntning. Det vil kræve en ændring af kommunens retningslinjer for tilskud til folkeoplysende virksomhed. Efter folkeoplysningslovens § 35, stk. 1 skal sådanne ændringer høres i Folkeoplysningsudvalget, inden den politiske godkendelse i fagudvalget.

3

Lokaler som ramme om fællesskab og folkeoplysning

Lokalerne er ikke blot en praktisk ramme om aktiviteterne. De er ofte selve forudsætningen for, at foreningerne kan skabe stabile fællesskaber, faste mødesteder og trygge rammer for børn, unge, voksne og ældre. Et klubhus, et øvelokale, et aktivitetsrum eller andre foreningslokaler er de steder, hvor relationer opbygges, frivillige organiseres, nye medlemmer tages imod, og hvor aktivitet kan udvikle sig til varige fællesskaber.

Hvis foreningernes økonomiske adgang til lokaler svækkes, svækkes derfor også deres mulighed for at løfte den folkeoplysende opgave i praksis. Det er i de lokale rammer, at demokratisk deltagelse, ansvarsfællesskaber og frivilligt engagement får konkret form. En besparelse på lokaletilskuddet er derfor ikke kun en besparelse på mursten og drift, men også på de rammer, der gør det muligt for foreningslivet at bidrage til trivsel, sundhed, læring og lokal sammenhængskraft. De manglende indtægter vil formentlig medføre kontingentstigninger i de berørte foreninger. Det kan gøre det vanskeligere for nogle familier at fastholde børns og unges deltagelse i fritidslivet og vil samtidig kunne lægge yderligere pres på fritidspasordningen. Hermed risikerer kommunen, at en besparelse på de brede tilskudsordninger skaber et øget behov for målrettede sociale støtteordninger.

Folkeoplysningsudvalget vurderer, at forslaget kan få den utilsigtede konsekvens, at færre borgere får adgang til aktive fællesskaber. Det står i modsætning til de politiske ambitioner om at styrke deltagelse, trivsel, sundhed og lokale fællesskaber, - at forebygge ensomhed.

KU-31-D: Flere med i fritidslivet og styrkelse af børn og unges engagement i foreningslivet

Folkeoplysningsudvalget bemærker med glæde udvidelsesforslag KU-31-D om flere med i fritidslivet og styrkelse af børn og unges engagement i foreningslivet. Forslaget består af tre dele: En kursuspulje, udvidelse af fritidspasordningen, samt oprettelse af folkeoplysningens laboratorium.

Folkeoplysningsudvalget er glade for, at forslag fra folkeoplysningsområdet er taget med i budgetmaterialet. Det er meget positivt, at der sættes fokus på at få flere børn og unge med i fritidslivet og på at styrke deres engagement i foreningslivet.

Kursuspulje

Kursuspuljen bifaldes, da den kan understøtte kompetenceudvikling i foreningerne og dermed styrke både frivillige, ledere og aktiviteter i det folkeoplysende arbejde.

4

Fritidspasordning

I forhold til fritidspasordningen bakker Folkeoplysningsudvalget op om intentionen om, at børn og unge tilgodeses uanset interessefællesskab. Folkeoplysningsudvalget ønsker dog at præcisere, at Folkeoplysningsudvalget alene har ansvar for det folkeoplysende område og derfor ikke bør forvalte midler til kommunale fritidstilbud.

Fritidspaspuljen bør derfor deles i to: Én ordning målrettet folkeoplysende aktiviteter og én ordning målrettet kommunalt udbudte fritidstilbud. De kommunale tilbud bør flyttes ud af folkeoplysningsområdet og forvaltes af den rette afdeling og det rette politiske udvalg.

Folkeoplysningsudvalget har ikke det nødvendige kendskab til at vurdere regelsæt og prioriteringer for fritidspas på det kommunale område.

Folkeoplysningens laboratorium

I forhold til oprettelsen af folkeoplysningens laboratorium ser Folkeoplysningsudvalget positivt på, at der allerede er afsat midler til området. Samtidig vurderer Folkeoplysningsudvalget, at det kan give endnu bedre mening først at arbejde med at konkretisere behov, muligheder og de konkrete projekter, der ønskes udviklet under folkeoplysningens laboratorium. På den måde kan midlerne efterfølgende søges og prioriteres på et mere velargumenteret og kvalificeret grundlag. Hvis der er behov for økonomisk prioritering, kan denne del af forslaget derfor eventuelt udsættes et år. En udskydelse vil begrænse Folkeoplysningsudvalgets muligheder for udvikling og nytænkning på området, men den vil ikke på samme direkte måde ramme foreningernes daglige drift og virke eller deres interessenters adgang til aktiviteter.

KU-60-A til KU-63-A: Renovering og forbedring af fysiske rammer

Folkeoplysningsudvalget bemærker udvidelsesblokken KU-60-A til KU-63-A, der omhandler renovering af halgulve, svømmehal og forbedret udluftning. Folkeoplysningsudvalget ser meget positivt på alle forbedringer af de fysiske rammer for fritids- og foreningslivet.

Gode, tidssvarende og velfungerende rammer er en vigtig forudsætning for, at foreninger kan skabe attraktive aktiviteter, fastholde medlemmer og frivillige samt sikre trygge og relevante tilbud til borgere i alle aldre. Forslagene ligger derfor fuldt ud i tråd med den nuværende folkeoplysningspolitik og ambitionen om at understøtte aktive fællesskaber i attraktive rammer i hele kommunen.

Samtidig understreger forbedringer af kommunale rammer netop, at der allerede er forskellige vilkår for foreninger, alt efter om de benytter kommunale faciliteter eller selv bærer ansvaret for egne eller lejede lokaler.

7. Dato og udfyldt af:

Udfyldt og fremsendt af:	Dato
Rune Sørensen, Kultur og Fritid	16/9-26

Ældreudvalget

Udvalget for Ældre, Sundhed og Forebyggelse

Høringssvar i dette afsnit (1)

- **Ældrerådet i Odsherred** – Høringssvar Budget 2027

Høringssvar fra Ældrerådet vedr. Budget 2027

Ældrerådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til budget 2027 og vi anerkender de positive tilkendegivelser, der fremgår - herunder forslag om ansættelse af en pårørendevejleder, styrket forebyggende indsats og midler til aflastningspladser.

Vi noterer med tilfredshed, at flere politiske partier har udtrykt støtte til disse initiativer, men vi må dog også udtrykke klar bekymring over reduktionsforslag som:

Lukning af daghjem - Afskaffelse af aktivitetsmedarbejdere - Nedlæggelse af frivillig koordinator - Reduktion af serviceniveau på plejecentre - Længere brug af kompressionsstrømper – reduktion til tilskud til foreningers lokaleleje

det er forslag som vil have betydelige negative konsekvenser for livskvaliteten hos de ældre og for engagementet hos medarbejdere, frivillige og pårørende.

Kommunen modtager et §16-tilskud på 65 mio. kr. i 2027. Det giver en reel mulighed for at undgå de mest indgribende reduktioner - måske dem alle. Men der er ingen automatik i, at tilskuddet fjerner alle besparelser, og derfor opfordrer Ældrerådet byrådet til at bruge tilskuddet strategisk og fremadrettet, bl.a. til en styrkelse af ældreområdet så Odsherred kan:

- sikre et værdigt ældreliv
- understøtte en positiv udvikling i ældreplejen
- forbedre rekruttering og fastholdelse
- skabe bedre rammer for medarbejdere, frivillige og pårørende

Som kommentarer til budget 2027 er der nedenfor samlet en række af Ældrerådets anbefalinger til en ansvarlig, fremadrettet og fagligt forsvarlig budgetlægning.

Styrkelse af helhedsplejen

Der skal afsættes midler til helhedsplejen, så den kan udføres efter de fire grundprincipper: helhedsorientering, tværfaglighed, kontinuitet og selvbestemmelse..

Kortlægning af ensomhed og etablering af åbne caféer

Ældrerådet anbefaler en systematisk kortlægning af ensomhed blandt ældre og afsættes midler til etablering af åbne caféer på plejecentrene som lokale mødesteder.

Implementering af pårørendepolitikken og aflastning

Vi støtter fuldt ud administrationens forslag om ansættelse af en pårørendevejleder.

Information om Flextrafik

Der bør afsættes midler til en målrettet informationsindsats om Flextrafik

Forebyggelse og samarbejde med foreninger

Ældrerådet anbefaler et styrket samarbejde med patientforeninger, f.eks Gigtforeningen, Diabetesforeningen og andre relevante aktører. GLA:D-træning skal være gratis for borgere 60+ med knæ- og hofteproblemer.

Velfærdsteknologi

Der bør afsættes midler til fortsat afsøgning og implementering af relevant velfærdsteknologi

Sikring af plejecentrenes økonomi ved overenskomstmæssige lønstigninger

Det er afgørende, at plejecentrene kompenseres fuldt ud for overenskomstmæssige lønstigninger. Manglende kompensation vil reelt fungere som en skjult besparelse og ramme både drift, kvalitet og rekruttering.

Stop for uforsvarlig brug af kompressionsstrømper hele døgnet

Forslaget om længere brug af almindelige kompressionsstrømper er fagligt uforsvarligt. Almindelige kompressionsstrømper er ikke beregnet til døgnbrug og kan give hudskader, nedsat blodcirkulation og infektioner.

Fastholdelse af påskønnelser - f.eks. julegaver til medarbejdere

Små påskønnelser som julegaver har stor betydning for medarbejdernes trivsel og oplevelse af anerkendelse. Det er en beskeden udgift med stor menneskelig effekt og bør fastholdes.

Flere midler til yngre demente

Yngre demente har andre behov end ældre demente og kræver målrettet aktivering. Der skal afsættes midler til aktiviteter for yngre demente for at undgå mistrivsel, uro og øget plejebehov.

Sikring af nødvendigt antal genoptræningspladser

Manglende genoptræningspladser giver længere ventetid, dårligere funktionsevne og øget pres på hjemmeplejen. Det er både fagligt og økonomisk nødvendigt at sikre tilstrækkelig kapacitet.

Afsluttende bemærkning

Ældrerådet anerkender de positive elementer i administrationens oplæg og den politiske vilje, der allerede er udtrykt.

Men vi opfordrer byrådet til at fastholde fokus på kvalitet, værdighed og faglighed - og til at undgå reduktioner, der vil svække et område, som allerede er under pres.

Ældreområdet er ikke et sted, man kan spare sig til en bedre fremtid.

Det er et område, man investerer i - for borgernes skyld, for medarbejdernes skyld og for kommunens fremtid.

16 september 2027

Ældrerådet i Odsherred

Børne- og Familieudvalget

Udvalget for Børn, Læring og Familie

Høringssvar i dette afsnit (17)

Faglige organisationer

- **Odsherred Lærerkreds** – Høringssvar – Budget 2027
- **Skolelederforeningen Odsherred** – Høringssvar vedr. budget 2027
- **BUPL Midtsjælland** – Høringssvar, budget 2027 i Odsherred (modtaget kort efter høringsfristen)
- **Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland** – Høringssvar til Budget 2027

Bilag: Fremtidens daginstitution – skaber vi sammen (FOA)

Bilag: Fremtidens dagpleje – inspiration til organisering og udvikling (KL og FOA)

Skoler

- **Skolebestyrelsen, Odden, Nykøbing og Egebjerg Skole** – Høringssvar 2027-2030
- **Vig Skolebestyrelse** – Høringssvar til Budget 2027-2030
- **Forælder til elev på Hørve Skole** – Høringssvar · Budget 2027 · Hørve Skole

Bilag: Kildeliste og bilagsnoter

Dagtilbud

- **Bestyrelsen i Bevægelseshaven** – Høringssvar 2027-2030
- **Forældrebestyrelsen, Børnehuset Regnbuen** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **Forældrebestyrelsen, Naturinstitutionen Moselinden** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **Bestyrelsen Raketten** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **Rørvig Rødderne – bestyrelse, medarbejdere og leder** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **Forældrebestyrelsen i Skovinstitutionen** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **Forældrebestyrelsen i SpilOpen** – Høringssvar vedr. budget 2027
- **Forældre AD-HOC gruppe, Tengslemark** – Høringssvar til budget 2027-2030

Borgere

- **Anne Winther (nabo til Naturbørnehaven Solbakken)** – Høringssvar vedr. forslag om lukning af Naturbørnehaven
- **Sofie Nørrisgaard, Jamasana ApS** – Budgethøringssvar – Bosætning kræver stærke lokalsamfund og et godt børneliv

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Odsherred Lærerkreds

1. Hvem afgiver du svar som:

Odsherred Lærerkreds

2. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Alle områder, der berører skolerne

3. Resumé

ØU - 38 - D

ØU - 41 - D

ØU - 50 - D

ØU - 51 - D

ØU - 52 - D

ØU - 53 - D

BF - 03 - D

BF - 32 - D

4. Høringssvaret

Odsherred Lærerkreds kvitterer for, at der er tænkt på både understøttelse af lærerstuderende og et fortsat fokus på arbejdsmiljøet for medarbejderne i kommunen. Vi har dog følgende bemærkninger til det foreliggende budgetforslag.

ØU-38-D - Central, samlet koordinering af læreruddannelsen

Kredsstyrelsen ser positivt på forslaget, men det bør tydeliggøres, hvordan timerne til uddannelsesteamet og mentorfunktionen på skolerne finansieres. Hvis de skolebaserede læreruddannelsesstillinger ikke udløser en ekstra tildeling, vil de være en del af skolens eksisterende budget og dermed ikke udgøre en ekstra ressource - modsat de pædagogstuderende. Derudover, vil vi pege på, at de ansatte, der i øjeblikket er ansat og i gang med en læreruddannelse på ordinære vilkår også kan have behov for ressourcer til understøttelse.

ØU-41-D - Vakancepuljen, varig udmøntning

Forslaget giver anledning til bekymring. For områder med mange ansatte på konto 6 er det allerede en belastning at skulle aflevere tre måneders løn ved vakancer. Det bør derfor tydeliggøres, hvad vakancepuljen hidtil har finansieret, og hvad midlerne fremover skal anvendes til. Ellers risikerer forslaget reelt blot at blive endnu en rammebesparelse på centrene.

ØU-50-D - Pulje til arbejdsmiljø fra 2028 og frem

Kredsstyrelsen bakker op om forslaget.

ØU-51-D - Forebyggende investeringer - sygefravær, stabilitet og tidlig indsats
Kredsstyrelsen bakker op om forslaget.

ØU-52-D - Kompetenceudvikling og videreuddannelse med praksisnær effekt
Kredsstyrelsen bakker op om forslaget.

ØU-53-D - Forøgelse af seniorpuljen
Kredsstyrelsen bakker op om forslaget.

BF-03-D - Reduktion i antallet af ledere på skolerne
Kredsstyrelsen stiller spørgsmål ved beregningsgrundlaget, herunder opgørelsen af afdelingsledere, da relativt få ifølge vores vurdering reelt varetager undervisning. Forslaget er samtidig ikke tilstrækkeligt gennemsigtigt til at vurdere konsekvenserne for den faglige ledelse og nærledelsen på skolerne. En reduktion bør derfor ikke først og fremmest ses som en spareøvelse, men vurderes ud fra, hvilken ledelsesstruktur der bedst understøtter kvaliteten. Der er desuden en skævhed i ledelsesniveauerne mellem de fire skoler, som med fordel kan indgå i overvejelserne.

BF-32-D - Flere pædagogtimer i indskolingen - halvdelen af alle timer i dansk og matematik
Hvis der afsættes ekstra ressourcer til undervisningen, bør de efter kredsstyrelsens vurdering først og fremmest anvendes til lærerressourcer. Det vil give mulighed for systematisk co-teaching, hvor to fagprofessionelle kan planlægge, gennemføre og evaluere undervisningen sammen. Forskningen peger på, at samarbejdende undervisning kan have en positiv effekt på elevernes faglige udbytte. Med PISA-resultatet som bagtæppe er det derfor afgørende ikke blot at tilføre flere voksne, men at tilføre de rette faglige kompetencer tæt på undervisningen. Hvis formålet er at styrke kvaliteten i dansk- og matematikundervisningen, bør ekstra ressourcer efter vores vurdering anvendes til lærere og tilrettelægges som reel co-teaching, hvor den ekstra lærerfaglighed bruges systematisk til planlægning, gennemførelse, evaluering og differentiering af undervisningen.

Kredsstyrelsen mener, at det er nødvendigt at se mere grundlæggende på, hvorfor skolevæsenet i Odsherred er relativt dyrt sammenlignet med kommuner, vi normalt sammenligner os med. Det handler ikke alene om den enkelte skoles budget, men også om de strukturelle og socioøkonomiske forhold, der præger skolevæsenet - herunder elevgrundlag, skolestruktur, bygningsmasse, ledelsesstruktur og elevernes forskellige behov.

Hvis der skal skabes en mere bæredygtig økonomi på skoleområdet, bør der derfor være fokus på de bagvedliggende strukturer og vilkår frem for alene at gennemføre enkeltstående besparelser. Det kræver et samlet blik på, hvordan ressourcerne fordeles, og hvordan der samtidig sikres kvalitet og attraktive arbejdspladser på skolerne.

5. Dato og udfyldt af:

Udfyldt og fremsendt af:	Dato
Christina Even, Kredsformand, Odsherred Lærerkreds	16.09.2026

Høringssvar vedr. budget 2027

Skolelederforeningen i Odsherred har med forundring læst forslaget stillet af SF vedr. Reduktion i antallet af ledere på skolerne (BF-03-D).

Vi gør derfor tydeligt opmærksom på de afledte konsekvenser en sådan beslutning vil have.

Ledelserne på skolerne der dækker både alment skoler, specialskole, specialklasserækker, gruppeordninger, to dagtilbud, samt forskellige mellemformer, leverer hver dag et kæmpe stykke arbejde. Ledelserne løfter mange komplekse opgaver hver dag og det er vanskeligt at få øje på, hvordan vi skal kunne bedrive skoler m.m. af høj kvalitet, skabe udvikling på skoler, segregere færre elever, skabe høj elevtrivsel, gode arbejdspladser, faglig ledelse tæt på, understøtte dygtige og stabile medarbejdere, sikker drift og meget andet, uden at have den nødvendige ledelseskapacitet.

Vi er opmærksomme på at Odsherred kommune er udfordret økonomisk, samt at der er et blik på at der generelt skal kigges på, hvordan vi løfter bedre kvalitet. Men vi tror ikke på at det gøres med færre ledere, eller færre medarbejdere – tværtimod.

Vi opfordrer til, at man politisk finder ud af, hvilken retning og kvalitet der ønskes for børnene i dagtilbud og skoler, samt både økonomisk, ledelses- og personalemæssigt prioriterer derefter.

Vi er derudover helt enige i den beskrevne konsekvens i forslaget, som vi har gengivet herunder:

”En så betydelig reduktion i antallet af skoleledere vil ændre ledelsesopgaven fra at være nærværende og pædagogisk til primært at handle om administrativ drift. Når hver leder får markant flere medarbejdere under sig, bliver der mindre tid til den enkelte lærer, hyppig sparring og tidlig opfangning af trivselsproblemer.

Center for Børn, Unge og Familier arbejder for at skabe almene fællesskaber med plads til flere børn og unge og omlægge til en tidlig, forebyggende og helhedsorienteret indsats. Den strategiske retning kræver fælles ejerskab i centeret mellem ledere og medarbejdere – og dermed også ledere, der har tid til at prioritere det strategiske og den faglige dialog.

I hverdagen vil ledelsens tid i højere grad gå med fx budgetter, sygefraværsindsats, myndighedskrav og akutte sager. Det pædagogiske udviklingsarbejde vil derfor glide i baggrunden, mens mere af den daglige koordinering må overlades til medarbejdere uden personaleansvar. Når koordineringen overlades til medarbejdere uden personaleansvar, opstår der et ledelsesmæssigt gråzoneområde. Teamkoordinatorer og vejledere har intet mandat til at skære igennem ved uenigheder om prioriteringer, og de risikerer at blive uformelle stødpuder i personalesager, de hverken har kompetence eller juridisk hjemmel til at håndtere. Det skaber et "ledelsesrum" i hverdagen, hvor ansvaret formelt placeres hos en fraværende leder, mens opgaven reelt bæres af medarbejdere uden mandat.”

Mvh.

Skolelederforeningen Odsherred

BUPL Midtsjællands høringssvar, budget 2027 i Odsherred

BUPL Midtsjælland vil gerne indledningsvist sige, at Odsherred Kommune står overfor en skillevej. Det gælder på både dagtilbudsområdet og skole/SFO-området. Kommunens nettodriftsudgift til et daginstitutionsbarn er i 2026 godt 104.000 kr. - den 7. højeste udgift i hele landet, og den højeste blandt vores 9 kommuner - Sorø bruger 83.400 kr. En folkeskoleelev koster næsten 149.000 kr. - den 6. højeste udgift i hele landet, og igen den højeste udgift blandt vores 9 kommuner - Solrød bruger 90.000kr. At bruge mange penge på børnene lyder i udgangspunktet godt, men tallene dækker over, at mange små institutioner/skoler giver mange udgifter der ikke har noget med driften at gøre (altså pædagoger og de pædagogiske aktiviteter). Vores budskab er klart: det er muligt at bruge de eksisterende midler bedre - men det kræver politisk mod, handling og fremtidssikring.

Det er derfor positivt at se, at der lægges op til flere strukturtilpasningsprojekter på dagtilbuds- og skoleområdet, fx vedr. Solbakken, Fårevejle Børnehus og Tengslemark/Herrestrup Skole. To forhold skal dog italesættes: 1) Det pædagogiske personale har fagligheden til at beskrive under hvilke forhold, og med hvilken tilgang det vil give mening at ændre i det bygningsmæssige setup, og at flytte rundt på børnene. Særligt udsatte børn i Tengslemark kræver ekstra mange overvejelser, da en flytning er noget der kan risikere at påvirke disse børn negativt. Det er derfor afgørende, at der løbende lyttes til pædagogernes input ind i den her proces. 2) Vi vil anbefale, at høstede besparelser på driften forbliver på områderne, og går til at styrke de tilbageværende pædagogiske tilbud.

Flere timer til pædagoger i skolen hilses meget velkommen - det skal blot tænkes sammen med pædagoger i fritidsdelen, så der ses på børnenes hele dag.

Det er positivt at se, at den centrale vakancepulje foreslås afskaffet, så ledige stillinger kan besættes hurtigst muligt. Tiltaget må bare ikke påvirke institutionernes budgetter negativt. Ligeledes er det dejligt at se, at der foreslås flere midler til pædagogstuderende og 7,5 mio. kr. til kompetenceudvikling. Vi vil anbefale, at pædagoger tilgodeses i denne sammenhæng. Behovet for inklusion og arbejdet med tidlig indsats nødvendiggør en løbende kompetenceudvikling af pædagogerne.

Den foreslåede annullering af en ellers negativ demografiregulering på dagtilbudsområdet er i den grad kærkommen. Pengene skal tilføres området via kassen som et reelt løft. Det kan passende ske qua de 23,9 mio. kr. som Odsherred har fået ekstra i særligttilskuddet for særligt vanskeligt stillede kommuner. Midlerne kan sikre bedre normeringer og forhåbentlig genoprette en ellers faldende pædagogandel. Det øger fagligheden, mulighederne for tidlig indsats og bedre inklusion. Vi kan også kun anbefale, at samme annullering af en negativ demografiregulering sker for SFO og hos UIO.

Til sidst vil vi gerne slå et slag for, at forslaget om at afskaffe den årlige julegave sløjfes. Besparelspotentialet står slet ikke mål med den negative psykologiske effekt.

Med venlig hilsen

Pia Ungstrup Petersen
Formand, BUPL Midtsjælland

Morten Olsen
Faglig konsulent, BUPL Midtsjælland

Høringssvar til Budget 2027 fra Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland

Indledningsvist vil Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland lykønske Odsherred Kommune med de 65 mio. kr., som kommunen modtager i særtilskud. Det giver unægtelig et andet afsæt for de aktuelle budgetforhandlinger.

I forbindelse med den forestående 2. behandling af Budget 2027 vil Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland gerne give vores bemærkninger og anbefalinger til de politiske prioriteringer:

Generelt

Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland vil gerne opfordre til, at der iværksættes tiltag, der hhv. fremmer og understøtter såvel arbejdsmiljøet som kompetenceudviklingen på kommunens arbejdspladser, da dette må antages at have en positivt afsmittende effekt på såvel sygefraværet som rekruttering og fastholdelse af medarbejderne på de borgernære velfærdsområder.

Derfor vil vi gerne tilkendegive vores opbakning til de fire forslag under Økonomiudvalget, som kommer fra MED organisationen m.fl.

Dagtilbud

Generelt

Når Odsherred Kommune har den geografiske udstrækning, som tilfældet er, giver det rigtig god mening, at dagplejen prioriteres som et pædagogisk dagtilbud på lige fod med vuggestuer og måske endda prioriteres lidt højere.

Dette især set i lyset af de aktuelle planer om at sammenlægge eller flytte eksisterende daginstitutioner, der qua deres størrelse vurderes sårbare såvel i forhold til økonomisk som daglig driftsmæssig rentabilitet samt færre faglige sparringsmuligheder sammenlignet med de lidt større daginstitutioner. Her kan dagplejen jo medvirke til at lukke de i lokalområderne opståede ”huller” i nærhedsprincippet for så vidt angår dagtilbud for de 0 – 2-årige.

Når det er sagt, vil vi imidlertid gerne bakke op om forslaget om strukturtilpasning for Solbakken i form af sammenlægning med en af de to foreslåede daginstitutioner, så Solbakken bevares, men som en udflytterfacilitet. Solbakken giver nogle unikke pædagogiske muligheder, såvel qua størrelsen som qua dens beliggenhed – ikke bare tæt ved men nærmest i naturen. Det kan noget både i det brede børneperspektiv, men også for de mere sårbare børnehavebørn, der trives bedst i mindre grupper.

Vi har tilladt os at medsende FOAs to dagtilbudsrelaterede pjecer, hhv. *Fremtidens dagpleje* og *Fremtidens daginstitution* til inspiration for de dagtilbudsrelaterede prioriteringer.

Demografiudvikling og deraf afledte prioriteringer

Vi finder det imidlertid både ærgerligt og kritisabelt, at de i materialet optrædende demografiprognoser opererer med småbørn defineret som 0 – 5-årige, da man dermed ikke får et retvisende billede af udviklingen af børnetallet relateret dagtilbudsområdet.

I de øvrige kommuner i vores dækningsområde benytter man demografiudviklingsprognoser, der har de 0 – 5-årige opdelt i to, så der er en prognose for de 0 – 2-årige og de 3 – 5-årige, og her kan vi konstatere en udvikling i opadgående retning relateret de 0 – 2-årige, hvorimod der optræder et fald i børnetallet for de 3 – 5-årige.

Vi har på den baggrund en begrundet mistanke om, at det samme billede gør sig gældende for Odsherred Kommune – budgetmaterialet taler i hvert fald hverken for eller imod denne antagelse.

Og det har stor betydning for, hvilke politiske beslutninger, der træffes, for så vidt angår dagplejen og vuggestuerne. Med andre ord vil en besparelse i dagplejen i form af færre dagplejere blive truffet på et uoplyst grundlag jf. det ovenfor anførte.

Normeringer og pædagogisk kvalitet

Vi vil gerne tilkendegive vores opbakning til forvaltningens forslag om at annullere demografitilpasningen for dagtilbudsområdet i 2027, bl.a. under henvisning til den grafiske illustration af, hvor man finder de bedste normeringer for hhv. 0 – 2-årsområdet og 3 – 5-årsområdet, hvor Odsherred Kommune ikke just skiller sig ud som en kommune i den øvre ende af skalaen.

Når man sammenholder dette med den i medierne meget omtalte PISA undersøgelse af danske skoleelevers færdigheder i hhv. dansk og matematik, skal man jo sætte ind længe før, børnene starter i skole.

Her spiller dagtilbuddene en væsentlig rolle, som man derfor med fordel kan investere i - også i forhold til fordelingen mellem uddannede og ikkeuddannede i dagtilbud, og med uddannede mener Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland også pædagogiske assistenter, som vi gerne så en større andel af blandt det pædagogiske personale.

Skole/SFO

Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland vil gerne bakke op om forslaget i budgetmaterialet om øget tilstedeværelse af pædagogisk personale i indskolingen – og det er helt bevidst, vi benytter betegnelsen pædagogisk personale, så man husker på, at der også er noget, der hedder pædagogiske assistenter. Det vil uden tvivl understøtte det konstaterede behov for et kvalitetsløft i skolerne qua den tidligere nævnte PISA undersøgelse, hvor vi igen vil understrege værdien i den tidlige indsats.

Vi har tilladt os at medsende FOAs skolepolitiske udspil til inspiration for de skolepolitiske prioriteringer.

Det specialiserede voksenområde:

Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland vil ikke anbefale, at man vedtager de foreslåede effektiviseringer, da der ikke er nogen evidens for, at de ikke vil medføre et forringet serviceniveau for de berørte borgere, som jo er nogle af de mest sårbare i vores samfund – og desværre også dem, der oftest må holde for, når kommunerne skal finde penge, fordi der groft sagt ”ikke er stemmer” i det borgersegment – der mangler ressourcestærke pårørende, der kan tale deres sag.

Til gengæld vil vi anbefale:

- at man prioriterer såvel et arbejde med at udbedre et arbejdsmiljø kendetegnet ved mange hændelser med vold, som at kompetenceudvikle og uddanne de omsorgs- og pædagogmedhjælpere, der er ansat på dette område, som led i en strategi for et tiltrængt kompetenceløft på dette område.
FOA har i en landsdækkende medlemsundersøgelse på det voksenspecialiserede område kunnet konstatere flg. generelle tendenser: for mange timelønnede vikarer, for mange ikkeuddannede medarbejdere, en bekymrende høj personaleomsætning, for mange hændelser med vold og andre arbejdsmiljøudfordrende hændelser og en oplevelse af ikke at kunne give borgerne den fornødne støtte og omsorg.
- at man iværksætter et arbejde med at etablere egnede kommunale tilbud, så man kan hjemtage borgere fra dyre, private botilbud m.v., der desværre i alt for mange tilfælde er kendetegnet ved at være pengemaskiner snarere end tilbud, der leverer den ydelse og kvalitet, som kommunerne betaler for.

Venlig hilsen

Pædagogisk Sektor i FOA Vestsjælland

v/René Strunch, sektorformand

Fremtidens daginstitution

– skaber vi sammen

Indhold

Det er børnenes tur	3
Et pædagogisk tilbud	5
God kvalitet skaber trivsel og rekrutterer	6
God kvalitet er nøglen til færre udgifter	6
God kvalitet kræver investeringer	6
FOAs bud på hvordan vi sikrer god kvalitet	8
Folketinget	8
Kommunerne	8
Daginstitutionerne	11
Folketinget	12
Målsætning om god kvalitet i alle dagtilbud	12
Mere uddannet personale	12
1:3 og 1:6 hele dagen	15
Sociale normeringer	16
Støtte til børn i udsatte positioner	16
Et styrket tilsyn	16
Frokost i daginstitutioner	17
Kommunerne	18
Flere på fuld tid	18
Lavere personaleomsætning	18
Introduktionsuddannelse til pædagogmedhjælpere	18
Efter-/videreuddannelse til alle	20
Gode oplæringsforløb	20
Gode fysiske rammer	20
<i>Godt indeklima og god akustik</i>	21
<i>Flere små institutioner</i>	21
Væk med skadelige stoffer	23
Sund mad og pædagogiske måltider	23
Daginstitutionerne	24
Børn i udsatte positioner	24
En ny fortælling om effekten af pædagogisk arbejde	24
Almenpædagogik fremfor specialpædagogik	26
Bedre trivsel og samarbejde i personalegruppen	26

Politisk ansvarlig: Kim Henriksen Redaktion:
Birgit Stechmann Illustration: Colourbox
Produktion: Design & Digital/AK

IN_Fremtidens_dagtilbud_A4_23042026

Det er børnenes tur

Nationale kvalitetsundersøgelser af dagleje, vuggestuer og børnehaver har vist, at kvaliteten i vores dagtilbud 0-5 år samlet set er utilstrækkelig. FOA peger i dette udspil på, hvad der skal til for, at daginstitutionerne er en god ramme for børns trivsel og udvikling.

Gode dagtilbud er en investering i børns livskvalitet- og muligheder, fordi:

- Barnet, der har oplevet trygge relationer til det pædagogiske personale i dagtilbuddet, vil møde andre mennesker i deres liv med en positiv forventning om, at verden vil dem noget godt.
- Barnet der har oplevet, at det i dets dagtilbud var en del af et fællesskab, hvor det havde værdi for andre og andre havde værdi for dem, vil værne om fællesskabet i et demokratisk samfund.
- Barnet, der er blevet mødt med positive forventninger, vil møde udfordringer med gå på mod.
- Barnet, der er blevet støttet, når det var nødvendigt, vil møde andre mennesker i deres liv med en oplevelse af, at de sammen med andre kan mere.
- Barnet, der har fået åbnet verden af et pædagogisk personale, der har givet det lyst til at lære verden at kende, vil opsøge viden og erfaringer, der styrker barnets livchancer resten af livet.
- Barnet der i legen har eksperimenteret, udforsket, fundet på og forhandlet, vil se muligheder og udvikle kreativitet og sociale kompetencer.

Både fra staten og kommunernes side, er der allerede taget mange gode beslutninger om indsatser, der skal bidrage til løftet af kvaliteten i daginstitutionerne. Men, selvom daginstitutionerne har fået minimumsnormeringer, ekstra midler til renoveringer af de fysiske rammer, pulje til daginstitutioner med mange børn i en udsat position m.m., så kalder den utilstrækkelige kvalitet på flere initiativer.

Vi omtaler alle vores dagtilbud 0-5 år som pædagogiske tilbud, men i nogle dagtilbud er der stadig mest tale om pasningstilbud, og det skal vi have ændret på. For gode dagtilbud er ikke en udgift, det er en investering i børns liv og vores fælles fremtid.

Med dette udspil fremlægger FOA vores bud på, hvordan vi løfter kvaliteten i daginstitutioner markant.

Kim Henriksen
Formand for Pædagogisk Sektor
FOA

Et pædagogisk tilbud

Med udgangspunkt i forskningens bud på, hvornår børns behov bliver mødt i en daginstitution, har FOA dette bud på en beskrivelse af en daginstitution, der ikke bare er et pasningstilbud, men et pædagogisk tilbud.

1. Den første tid

I den første tid i daginstitutionen opnår alle børn en tryk relation til en eller flere voksne. Det pædagogiske personale der tager imod et nyt barn, har viden om barnet - dets erfaringer med at være sammen med andre børn, dets rutiner derhjemme og hvilke lege, barnet allerede kender. Personalet er opmærksomme på, at de også skal skabe trykthed for forældrene. Grundstenen til det gode forældresamarbejde lægges her.

2. Meningsfulde fællesskaber

Alle børn i vuggestuen og børnehaven oplever sig selv som en del af meningsfulde fællesskaber, hvor der er plads til forskellighed. Deres mod, nysgerrighed og fantasi bliver pirret i fællesskaberne.

De mindste spejler sig i, og lærer af, de større børn. De store børns selvværd bliver styrket af de mindre børns beundring, og af at hjælpe de små, fx med at komme i tøjet, når de skal ud. Det pædagogiske personale tager ansvar for alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i - både vokseninitierede og børneinitierede aktiviteter, samt i hverdagens rutinesituationer.

Børnene bliver udfordret i deres nærmeste udviklingszone af et personale, der ser børnenes ressourcer frem for deres mangler. Børnene oplever sig selv som betydningsfulde deltagere i fællesskaber, der skabes af det pædagogiske personale og af børnene selv, i både små og store grupper. Deltagelsen er oftest præget af begejstring og glæde, men kan også være udfordrende, og derfor kalde på støtte og opmuntring fra de voksne.

Børn og voksne mødes om noget, som er meningsfyldt for børnene, og sammen løser de både små og store opgaver.

3. Nærværende og sensitive voksne

Børnene bliver trøstet, når de er kede af det, og de bliver hørt og hjulpet i konflikter. De hjælpes til at få adgang til børnefællesskaber, når de har brug for det, og lærer at inkludere andre i fællesskaber.

Børnene ved, hvem de skal gå til, når de har brug for en voksen, og det pædagogiske personale har fordelt sig, så hverdagen er organiseret ud fra børnenes behov for nærvær, leg og fordybelse.

Det pædagogiske personale kan sætte sig i børnenes sted, og har tillid til, at børn gerne vil samarbejde, hvis de krav, de møder, er krav de kan leve op til. Tonen er altid rolig og venlig, og selvom det er de voksne bestemmer, så tager de ansvar for, at børn ikke oplever, at de er forkerte.

4. Børnelivet er kropsligt

De fysiske rammer indbyder til leg både ud og inde, og der er plads til bevægelse begge steder. Både inde og ude, er der steder, hvor børn kan fordybe sig i leg uden afbrydelser, og små huler, hvor de kan gemme sig.

Børns sundhed er højt prioriteret. Det ses i det pædagogiske arbejde under måltiderne, og når det pædagogiske personale i et samarbejde med køkkenpersonalet og børnene, dyrker madglæden og fællesskabet omkring sund og varieret mad.

Der er samtidig stor opmærksomhed på børnenes sundhed, når det gælder valg af legetøj, materialer og service - så de ikke indeholder sundhedsskadelige stoffer. Indeklimaet er godt og akustikken er god, og begge dele er afstemt med børnenes behov.

Børnegrupperne er oftest små, med højst 9 børn til 3 medarbejdere i vuggestuen og 18 børn til 3 medarbejdere i børnehaven. Normering gælder gennem hele dagen og suppleres af en ekstra fastansat medarbejder, som arbejder på tværs af flere børnegrupper.

5. Chancelighed

Daginstitutionen er optaget af at skabe chancelighed blandt børnene. Det ses ikke kun i tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde, men også i omsorgen for børnene. Børn, der ikke får børstet deres tænder hjemme, får hjælp til at få børstet tænder i daginstitutionen.

Daginstitutionen har et skab med ekstra tøj og støvler, så ingen børn er våde og kolde i løbet af dagen, fordi deres forældre har glemt et par vanter eller ikke har råd til en flyverdragt. Og børnenes forældre skal ikke købe gaver til en pakkekalender eller fødselsdage eller have en ret mad med til en buffet til sommerfesten. Der er ingen ekstraudgifter forbundet med at have sit barn i en daginstitution.

6. Fagligt ambitiøst personale

Det pædagogiske personale lægger vægt på, at de udvikler sig fagligt sammen. Den pædagogiske leder er tydelig i sine forventninger til det pædagogiske personale, lægger stor vægt på faglig udvikling, og sætter tid af til, at personalet kan sparre med hinanden om både store og små faglige problemstillinger.

Den pædagogiske leder skaber den psykologiske tryk på arbejdspladsen, der gør, at medarbejderne skelner imellem deres tolkninger af børnene og det børnene gør, samt argumenterer for deres handlinger med faglige begrundelser i stedet for holdninger.

Den pædagogiske leder tager derfor ansvar for, at det pædagogiske personales faglige viden følger med tiden – via faglige oplæg udefra, samarbejder med andre fx SOSU-skoler og professionshøjskoler, besøg i andre daginstitutioner og gennem formelt kompetencegivende efter-/videreuddannelse til alle ansatte.

Den pædagogiske leder sørger også for, at den faglige samtale hele tiden holdes i gang i hverdagen og på personalemøder. Samtalen er præget af en konstant bevidsthed om det pædagogiske grundlag, som praksis skal stå på, og en nysgerrighed på spørgsmålet: Gør vi det, vi tror vi gør? Som fører til konstant nysgerrige blikke på den pædagogiske praksis.

Nye medarbejdere bliver introduceret til arbejdet gennem mentorer, som sørger for, at det personale som har en pædagogisk uddannelse, hurtigt kan sætte deres kompetencer i spil. Det personale som ikke har en pædagogisk uddannelse, kommer på 15 dages introduktion til pædagogisk arbejde i AMU-regi, så de hurtigst muligt er i stand til at vurdere, hvilke forventninger de kan have til børns evne til at leve op til de krav, de møder.

God kvalitet skaber trivsel og rekrutterer

Ved at investere i daginstitutionerne, så de alle har god kvalitet, vil langt færre børn blive betragtet som børn med særlige udfordringer. Alle børn vil trives bedre og udvikle sig bedre, både i daginstitutionen og senere i skolen, og dermed få bedre livsmuligheder.

Det vil også være langt mere attraktivt at uddanne sig til, og arbejde på, daginstitutionsområdet, hvis ikke det hele tiden fremstår som et område med for få ressourcer til et stadigt stigende antal børn i udsatte positioner.

God kvalitet er nøglen til færre udgifter

Økonom og nobelpristager James Heckmann peger på, at vi kan få pengene syv gange igen ved at investere i de mindste børns vilkår for trivsel og udvikling¹, fordi samfundet på længere sigt får langt lavere udgifter til specialundervisning, overførselsindkomster, færre indsatte i fængslerne og lavere sundhedsudgifter m.m. Derudover er investeringer i daginstitutioner også investeringer i børns trivsel nu og her.

Samlet set er der i Danmark, i 2026, budgetteret med et forbrug på 33 milliarder på daginstitutioner 0-5 år². Det er rigtigt mange penge, men til sammenligning er det stadigt færre penge end samfundets udgifter til fx førtidspension [35 milliarder kroner i 2024]³.

Der var politisk vilje til at investere i Storebæltsbroen, som kostede godt 40 milliarder kroner (i nutidskroner) at bygge. Den investering har tjent sig selv ind halvanden gang, hvilket også var et væsentligt argument, for at bygge den. Derfor bør der også kunne samles politisk opbakning til en tilsvarende stor investering i vores daginstitutioner, som så vil tjene sig selv ind syv gange.

God kvalitet kræver investeringer

Lige nu er det sådan, at jo flere børn der har brug for særlig støtte, jo færre ressourcer er der til de børn, der ikke vurderes at have brug for særlig støtte. Det skaber en nedadgående spiral, hvor børn, der ikke umiddelbart har brug for særlig støtte, reagerer på et mangelfuldt læringsmiljø og manglende omsorg, og dermed selv kommer i risiko for at blive betragtet som børn med behov for særlig støtte til at regulere sig selv. Men det er ikke meningen, at børn i et mangelfuldt læringsmiljø i deres dagtilbud eller skole ikke skal reagere. Det skal de.

Trivselskommissionen peger på, at løsningen ikke er flere specialtilbud alene, men en tydelig prioritering af kvaliteten i almenområdet. De skriver i deres rapport:

”Kommunerne må insistere på at løse de trivselsudfordringer vi er stillet overfor, ved økonomisk at prioritere kvalitet på almenområdet - ikke det specialiserede område”. Men i en overgangsperiode er vi nødt til at gøre begge dele, og kommunerne kan ikke gøre det uden massiv støtte fra staten.

1. The Heckman Curve - The Heckman Equation
2. Statistikbanken
3. NYT: Kommunernes nettodriftsudgifter steg 23 mia. kr. - Danmarks Statistik
4. 250224-trivselskommissionens-afrapportering.pdf

FOAs bud på hvordan vi sikrer god kvalitet

Der er behov for markante investeringer, hvis alle daginstitutioner skal have god kvalitet. Det kræver politisk handling. FOAs forslag til handlinger retter sig mod de tre niveauer, hvor beslutninger har afgørende betydning for kvaliteten: Folketinget, kommunerne og daginstitutionerne. Forslagene fremlægges her og er begrundet efterfølgende.

Folketinget

Folketinget skal have en national målsætning om, og lægge en strategi for, at vi om ti år ingen daginstitutioner har med utilstrækkelig kvalitet. Vi ved godt, hvor vi skal sætte ind, men det kræver store investeringer.

Folketinget kan sætte flere penge af til uddannelse i Opkvalificeringspuljen, så det bliver mere attraktivt for kommunerne at lave uddannelsesaftaler for alle kvalificerede ansøgere til den pædagogiske assistentuddannelse.

Folketinget skal i fastsættelse af krav til normeringerne i daginstitutionerne sikre, at der er ansatte nok til, at der hele tiden er pædagogiske medarbejdere der kan tage afsted på uddannelse, uden at børnene overlades til vikarer. Det kræver bedre normeringer end minimumsnormeringen.

Folketinget skal sikre en ny grundnormering på institutionsniveau, der gør det muligt at dele børnene op i små grupper. Grundnormeringen er mindst én voksen til tre børn i vuggestuen og én voksen til seks børn i børnehaven gennem hele dagen.

Sociale normeringer og støtte til børn med særlige behov, skal lægges oveni grundnormeringen. Det skal desuden være et krav, at ingen medarbejdere har skemalagt tid, hvor de er alene med en stor børnegruppe.

Folketinget skal sikre, at daginstitutioner med en høj andel af børn i udsatte positioner har en normering og en andel uddannet pædagogisk personale, der svarer til den opgave, de skal løse. Puljen til sociale normeringer skal derfor svare til behovet.

Folketinget skal sikre, at der i kommunerne ydes støtte til de børn, der har brug for det i deres daginstitution.

Folketinget skal sikre, at antallet af kommunernes tilsyn med kvaliteten i daginstitutionerne er tilstrækkeligt til at opdage lav kvalitet og understøtte udvikling af god kvalitet. De pædagogiske konsulenter skal kunne vurdere, at antallet af tilsyn svarer til den opgave, de skal løse.

En ny aftale med kommunerne om tilsynet kan åbne for, at daginstitutioner med god kvalitet kun får tilsyn, hvis der sker et lederskift eller noget, der kan være tegn på en ændring i kvaliteten – fx øget personaleomsætning. Derimod lægges ressourcerne, i form af massiv støtte fra tilsynet til både leder og medarbejdere, i de daginstitutioner, hvor kvaliteten er utilstrækkelig.

En ny aftale bør også sikre, at alle kommuner har et akutberedskab, der kan sættes i gang, når en daginstitution kommer i lav kvalitet. Akutplanen skal indeholde bistand til ledere, øjeblikkelig supervision og ekstra personale.

Lovgivningen skal ændres, så der ikke er valg mindst hvert andet år om frokostmåltidet i daginstitutionen.

Kommunerne

Det gavner børns trivsel, når flere medarbejdere er fuldtidsansatte. Medarbejderne skal derfor have mulighed for i fællesskab at tilrettelægge deres arbejdstid, så flere finder det attraktivt at gå op i tid.

Kommunerne skal sikre kontinuitet i børns relationer med de voksne i daginstitutionen via en høj andel af uddannet personale.

Kommunerne skal fortrinsvis rekruttere pædagogmedhjælpere, der er – eller kunne være interesserede i – at uddanne sig inden for faget. Alle pædagogmedhjælpere skal i starten af deres ansættelse introduceres til både pædagogisk assistentuddannelsen og pædagoguddannelsen.

Alle pædagogmedhjælpere skal have den introduktion til pædagogisk arbejde i dagtilbud, som AMU udbyder som en 15-dages uddannelse.

Alle pædagogiske medarbejdere skal løbende efter-/videreuddannes.

Oplæringsvejledere og praktikvejledere skal have et godt kendskab til pædagogisk-assistentelever og pædagogstuderendes skoleforløb og uddannelse. De skal have samme uddannelse som eleverne/de studerende, og være uddannet gennem officielle AMU- og professionshøjskole uddannelser i oplæring/praktikvejledning.

Kommunerne og uddannelsesstederne skal løbende være i dialog om, hvilke daginstitutioner der egner sig til at være oplæringssteder. Kun daginstitutioner med god kvalitet i det pædagogiske arbejde skal kunne modtage elever og studerende.

De fysiske rammer både indendørs og udendørs skal være af god kvalitet, fordi det fremmer børns trivsel og udvikling. Indretningen af rum og legeplads skal gennem et kritisk blik, men det gælder også soveomgivelser og toiletforhold. Og så skal legetøj og materialer være indbydende.

Alle nye daginstitutioner skal bygges, så det er muligt at dele børn op i mindre grupper. Det pædagogiske personale skal inddrages i planlægningen af nyt byggeri og indretningen af legepladser.

Allerede byggede daginstitutioner skal bygges om, eller indskrive færre børn, så det er muligt at dele børnene op i mindre grupper.

Alle kommuner skal se kritisk på det indeklima og den akustik, børn og voksne opholder sig i, og lægge en plan for, hvordan lav kvalitet ændres til god kvalitet.

Kommuner der bygger nye daginstitutioner skal forholde sig til forskning i betydningen for børnene af store eller små daginstitutioner.

Alle daginstitutioner skal være frie for sundhedsskadelig kemi.

Den mad, børn tilbydes i daginstitution skal være sund og velsmagende, og alle børn i daginstitution bør tilbydes frisklavet mad i deres daginstitution. Alle daginstitutioner skal derfor have køkkenfaciliteter, der gør det muligt.

Daginstitutionerne

Alle daginstitutioner skal kaste et kritisk blik på, hvad de gør for at skabe trivsel, læring, udvikling og dannelse for børn, der havner på kanten af fællesskabet eller udenfor – også de stille børn. Blikket skal skærpes på, hvilke vilkår i daginstitutionen, der hæmmer børns trivsel og udvikling.

Alle daginstitutioner skal have en plan for, hvordan de sikrer en løbende justering af læringsmiljøet, så det til

enhver tid afspejler børnegruppens sammensætning og eventuelle udfordringer i forhold til alle børns deltagelse i fællesskabet.

Der er brug for en ny fortælling i daginstitutionerne, som øger personalets bevidsthed om den forskel de gør, for alle børn i daginstitution – både på kort og lang sigt. Høj kvalitet, gør en forskel. Lav kvalitet, gør også en forskel.

Alle pædagogiske medarbejdere skal opkvalificeres i almenpædagogiske kompetencer, i stedet for at ansætte nogle få medarbejdere med specialpædagogiske kompetencer.

Et styrket fagligt fællesskab vil øge kvaliteten både i det pædagogiske arbejde og i personalets trivsel.

Det store fokus på faglig ledelse, i arbejdet for at løfte kvaliteten i det pædagogiske arbejde, må ikke komme til at skygge for behovet for personaleledelse.

Folketinget

Folketinget er nødt til at understøtte kvalitetsløftet med ny lovgivning og tildeling af flere ressourcer til kommunerne. Kommunerne, vil gerne sikre god kvalitet i alle daginstitutioner, men mangler ofte de nødvendige økonomiske ressourcer til at kunne realisere den målsætning. De løft af kvaliteten, som kommunerne kan foretage, uden tilførsel af flere penge fra staten, er beskrevet under afsnit til kommunerne og daginstitutionerne.

Målsætning om god kvalitet i alle dagtilbud

Folketinget skal have en national målsætning om, og lægge en strategi for, at vi om ti år ingen daginstitutioner har med utilstrækkelig kvalitet. Vi ved godt, hvor vi skal sætte ind, men det kræver store investeringer.

Vi bryster os af, at vi i Danmark er et velfærdssamfund. Alligevel har vi et mere 30 år talt om, hvordan vi øger chanceligheden blandt vores børn, så alle reelt har mulighed for at bidrage til velfærdssamfundet.

I Norge hvor der, som i Danmark, er store forskelle i kvaliteten i daginstitutionerne, har folketinget i 2023 vedtaget en national strategi for en udvikling af daginstitutionerne mod 2030, hvor målet er, at alle børn i Norge skal have adgang til daginstitutioner af høj kvalitet⁵. Det kan vi også gøre i Danmark.

Den tid børn tilbringer i daginstitution 0-5 år har en varig betydning for deres trivsel og muligheder senere i livet. For 25 år siden, kom resultaterne af omfattende britisk forskning i effekten kvalitet i daginstitutioner⁶, til Danmark. Forskningen viste, at kun daginstitutioner med høj kvalitet har en kompenserende effekt for børn der har brug for ekstra støtte og tryghed. Mens daginstitutioner med lav kvalitet kan øge børns risiko for adfærds- og sprog vanskeligheder, særligt for børn af familier med lav socioøkonomisk status.

De britiske forskere var hyppige gæster i Danmark, og de spurgte hver gang de var her: Hvordan er jeres kvalitet? Deraf voksede ønsket om en dansk undersøgelse af kvaliteten, som vi endelig har fået.

Nu kender vi kvaliteten via de nationale kvalitetsundersøgelser, og vi kan takke briterne for, at vi ikke behøver at bruge flere milliarder kroner på at følge børns trivsel, sundhed og skoleresultater i 20 år, for at kende effekten af høj og lav kvalitet i daginstitutionerne. Vi ved, at det ændrer børns livschancer, når kvaliteten i deres daginstitution er god.

Mere uddannet personale

Folketinget kan sætte flere penge af til uddannelse i Opkvalificeringspujlen, så det bliver mere attraktivt for kommunerne at lave uddannelsesaftaler for alle kvalificerede ansøgere til den pædagogiske assistentuddannelse.

Folketinget skal i fastsættelse af krav til normeringerne i daginstitutionerne sikre, at der er ansatte nok til, at der hele tiden er pædagogiske medarbejdere der kan tage afsted på uddannelse, uden at børnene overlades til vikarer. Det kræver bedre normeringer end minimumsnormeringen.

Forskning viser, at uddannelse trumfer erfaring når det gælder kvaliteten i pædagogisk arbejde. Uddannet personale er bedre til at udføre pædagogisk praksis af høj kvalitet og stimulere læringsmiljøer, hvori børn kan udvikle sig⁷.

Uddannelse giver adgang til et fælles fagligt sprog, og mere viden om pædagogik og børns udvikling. Og uanset hvor mange års erfaring man har som pædagogmedhjælper, hvor vellidt man er blandt forældre og kolleger, og hvor dygtig man er, så har man ikke den samme viden som det pædagogisk uddannede personale.

Flere ansatte skal derfor have mulighed for at gennemføre en uddannelse til pædagogisk assistent eller pædagog. I januar 2026 var 36 pct. af de ansatte i daginstitutionerne ansat som pædagogmedhjælper – i alt 18.799 personer⁸. Heraf vil 7.500 pædagogmedhjælpere i daginstitutionerne, kunne tage uddannelsen til pædagogisk assistent på 42 uger som EUV1-elev, fordi de har mindst to års erfaring med pædagogisk arbejde og derfor ikke skal i oplæring.

5. Barnehagen for en ny tid - regjeringen.no
6. Effective pre-school, primary and secondary education project (EPPSE 3-16+) og CLS | Childcare in the Millennium Cohort Study
7. Daginstitutionernes betydning for børns udvikling – en forskningsoversigt. SFI 2014.
8. KRL/Sirka.

9. Claus Holm, "DPU: Vi bør blive enige om den optimale sammensætning af uddannede pædagoger og pædagogiske assistenter".
Altinget 16. september 2021.

10. Kvalitet i dagtilbud | FØA

11. https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/800-millionar-kroner-til-betre-bemannning-i-barnehagane/id3151057/?utm_source=regjeringen.no&utm_medium=email&utm_campaign=nyhetsvarsel_dag

Ifølge Danske SOSU-skoler bliver mange kvalificerede unge, der søger ind på pædagogisk assistentuddannelsen, i dag afvist, fordi de ikke kan få en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver. Med trepartsaftalen, der blev indgået i december 2025, er det derfor aftalt med KL, at antallet af lærepladser på den pædagogiske assistentuddannelse er øget til minimum 2.000, så flere kan tage og gennemføre uddannelsen og dermed afhjælpe manglen på faglært personale i dagtilbud.

Der er forskere, politiske partier og fagforeninger, der mener, at der stort set kun skal være pædagoger ansat i daginstitutionerne, for at rette op på den utilstrækkelige kvalitet. Det scenarie er hverken realistisk eller forskningsunderstøttet.

Claus Holm, der er institutleder på Aarhus Universitet – DPU, skrev i et debatindlæg i 2021: ”Når det gælder, hvor meget uddannelse de voksne bør have, er forskningen enige om, at uddannet personale er bedre end ikke-uddannet, mens der udestår nærmere undersøgelser af, hvilken eventuel fordeling af for eksempel professionsbachelor og assistenter, der bedst fører de omtalte positive effekter med sig.”⁹

Pædagoguddannelsen er den uddannelse, der optager flest unge om året – på et tidspunkt i Danmarks historie, hvor der også mangler SOSU-assistenter, politibetjente og skolelærere. Hele 20 pct. af vores skolelærere er ikke læreruddannet. Så det er ikke realistisk, at der på noget tidspunkt kan optages dobbelt så mange pædagogstuderende som i dag.

En revidering af pædagoguddannelsen, har været på vej i nogen tid. Den pædagogiske assistentuddannelse er imidlertid netop revideret, så pædagogiske assistenter kompetencer er i overensstemmelse med de kvalifikationer, der forventes af dem. Alligevel afvises der hvert år flere tusinde kvalificerede ansøgere og der er et frafald fra uddannelsen, når kommunerne ikke vil skrive under på en uddannelsesaftale.

Flere pædagogiske assistenter skal erstatte pædagogmedhjælpere – ikke pædagoger. I FOA er vi overbeviste om, at det også vil være mere attraktivt at arbejde som pædagog i daginstitution, når en større andel af kollegerne har en pædagogisk assistentuddannelse – fordi det samlede faglige niveau stiger og fordi personaleomsætningen for pædagogiske assistenter er langt lavere end for pædagogmedhjælpere.

1:3 og 1:6 hele dagen

Folketinget skal sikre en ny grundnormering på institutionsniveau, der gør det muligt at dele børnene op i små grupper. Grundnormeringen er mindst én voksen til tre børn i vuggestuen og én voksen til seks børn i børnehaven gennem hele dagen.

Sociale normeringer og støtte til børn med særlige behov, skal lægges oveni grundnormeringen. Det skal desuden være et krav, at ingen medarbejdere har skemalagt tid, hvor de er alene med en stor børnegruppe.

Forskning peger på, at der ved organisering i små børnegrupper er bedre betingelser for høj kvalitet i det pædagogiske arbejde. Særligt relationerne bliver styrket, når børnene er samlet i mindre grupper. Mindre grupper giver bedre voksen-barn-kontakt og mere sensitive og opmærksomme voksne, der tilbyder flere aktiviteter indenfor barnets nærmeste udviklingszone.

Både ledere og medarbejdere peger i FOAs undersøgelse Daginstitutionerne Hverdag 2025¹⁰ på, at der er for få voksne i deres daginstitution. Over en tredjedel af lederne vurderer, at for få voksne i daginstitutionen bidrager til børns mistrivsel. Mens over halvdelen af medarbejderne vurderer, at for få voksne i daginstitutionen bidrager til børns mistrivsel.

Næsten halvdelen af medarbejderne peger i høj grad på færre børn i daginstitutionen, som virkningsfuldt i forhold til at øge alle børns trivsel, mens det blandt lederne er en tredjedel.

Hver femte både medarbejder og leder svarer, at der dagligt er skemalagt alenetid, hvor en medarbejder er alene med en stor børnegruppe – defineret som mere end 5 børn i vuggestuen og mere end 10 børn i børnehaven.

De børn der drøftes mindst, er børn der er meget stille, og børn, der ikke græder selvom der er god grund til det. Over halvdelen af medarbejdere mener, at stille børn der mistrives, risikerer at blive overset. Både ledere og personale peger på, at det, der i højest grad vil kunne øge børns trivsel, vil være muligheden for at dele børnene op i små grupper. Medarbejderne og ledere ser også mindre børnegrupper som det, der i høj grad kan styrke daginstitutionens evne til at bryde negativ social arv.

I Norge kan daginstitutioner, der opfylder lovkravet om 1 medarbejder til 3 børn i daginstitutioner 0-2 år og 1 medarbejder til 6 børn i daginstitutioner 3-5 år, søge om midler til øget bemanning¹¹. Der har de erkendt, at mini-

mumsnormeringer ikke er tilstrækkelige normeringer, også selvom de er indført på institutionsniveau. En grundnormering rækker ikke til, at der hele tiden er pædagogisk personale afsted på uddannelse, uden at børnene overlades til vikarer.

Sociale normeringer

Folketinget skal sikre, at daginstitutioner med en høj andel af børn i udsatte positioner har en normering og en andel uddannet pædagogisk personale, der svarer til den opgave, de skal løse. Puljen til sociale normeringer skal derfor svare til behovet.

FOA-undersøgelsen *Daginstitutionernes Hverdag 2021* er der en meget klar sammenhæng mellem forekomsten af tegn på mistrivsel og baggrundsforhold som forældrenes uddannelse, den etniske sammensætning i børnegruppen og boligområde. Undersøgelsen viser også, at der er meget stor forskel på hvor høj en andel af børnene i daginstitutionen, der er i en socialt udsat position. Undersøgelsen viser desuden, at der ikke er store forskelle på normeringen i børnegrupper med henholdsvis mange eller få børn i socialt udsatte positioner.

Erfaringerne med den statslige pulje til sociale normeringer til daginstitutioner med mange børn i udsatte positioner er, at den ikke dækker behovet¹². 4 ud af 10 af de daginstitutioner, der modtager midler fra puljen til sociale normeringer, modtager også ekstra ressourcer fra forvaltningen, mens det gælder for 3 ud af 10 af de daginstitutioner, som ikke modtager midler til sociale normeringer via den statslige pulje.

Støtte til børn i udsatte positioner

Folketinget skal sikre, at der i kommunerne ydes støtte til de børn, der har brug for det i deres daginstitution.

EVA's undersøgelse fra 2021, af kommunernes understøttelse af børn i udsatte positioner blandt dagtilbudschef¹³, viser, at antallet af børn i udsatte positioner er hastigt stigende. Samtidigt viser undersøgelsen, at kommunerne ikke giver børnene den hjælp, de har brug for. Problemet med mangel på understøttelse af børn i udsatte positioner er stort og gældende på tværs af kommuner med forskellige vilkår.

Udviklingen er dybt bekymrende i forhold til børnene trivsel, men den er også en tikkende bombe under kommunernes budgetter. Hvis ikke børn i deres daginstitution

får det, de har brug for i form af nærvær, ro og den rette stimulering og støtte, vil den udvikling fortsætte.

FOA's undersøgelse *Daginstitutionernes Hverdag 2025* viser, at halvdelen af daginstitutionerne har søgt om ekstra støtte det seneste år, hvoraf kun godt halvdelen har fået den støtte, de søgte.

Mange kommuner begrundede stadig afslag på støtte med manglende økonomi, på trods af, at børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye i et svar til børne- og undervisningsudvalget¹⁴ i folkettinget, understreger, at ingen kommuner må give afslag på støtte på grund af økonomi. Blandt ledere der har fået afslag på støttetimer, angiver hver tredje, at forvaltningens begrundelse var, at budgettet til støttetimer allerede var opbrugt.

I dagtilbudslovens §1. Formål stk.3, står der, at dagtilbud skal: Forebygge negativ social arv og eksklusion, ved, at de pædagogiske tilbud er en integreret del af både kommunens samlede generelle tilbud til børn og unge og af den forebyggende og støttende indsats over for børn og unge med behov for en særlig indsats, herunder børn og unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne.

I §3.a. Kommunalbestyrelsen ansvar for dagtilbud-dene, står der: Stk. 4. Dagtilbud skal medvirke til at yde særlig støtte til de børn i dagtilbud, der har behov herfor.

Et styrket tilsyn

Folketinget skal sikre, at antallet af kommunernes tilsyn med kvaliteten i daginstitutionerne er tilstrækkeligt til at opdage lav kvalitet og understøtte udvikling af god kvalitet. De pædagogiske konsulenter skal kunne vurdere, at antallet af tilsyn svarer til den opgave, de skal løse.

En ny aftale med kommunerne om tilsynet kan åbne for, at daginstitutioner med god kvalitet kun får tilsyn, hvis der sker et lederskift eller noget, der kan være tegn på en ændring i kvaliteten – fx øget personaleomsætning. Derimod lægges ressourcerne, i form af massiv støtte fra tilsynet til både leder og medarbejdere, i de daginstitutioner, hvor kvaliteten er utilstrækkelig.

En ny aftale bør også sikre, at alle kommuner har et akutberedskab, der kan sættes i gang, når en daginstitution kommer i lav kvalitet. Akutplanen skal indeholde bistand til ledere, øjeblikkelig supervision og ekstra personale.

Der er i dag ansat 218 pædagogiske konsulenter¹⁵ i kommunerne og indskrevet 236.696 børn i 3.979 daginstitu-

tioner¹⁶, hvilket svarer til et gennemsnit på 1.086 børn pr. tilsynsførende eller 18 daginstitutioner.

Der er imidlertid store kommunale variationer i tilsynet med daginstitutioner 0-6 år – både i hvem der fører tilsyn, hvor ofte der føres tilsyn, og hvor mange daginstitutioner og børn den enkelte pædagogiske konsulent skal føre tilsyn med. Det viser en FOA-undersøgelse blandt de pædagogiske konsulenter i kommunerne¹⁷.

20 procent af de 79 pædagogiske konsulenter der deltog i undersøgelsen, førte tilsyn med daginstitutioner med sammenlagt under 500 børn, mens 39 procent førte tilsyn med institutioner med sammenlagt over 2.000 børn.

Hver tredje pædagogiske konsulent er i undersøgelsen uenig i, at antallet af tilsyn hos den enkelte daginstitution er passende i deres kommune, i forhold til at kunne vurdere og udvikle kvaliteten i kommunens daginstitutioner.

Den eksisterende lovgivning om tilsynet, forholder sig til, hvad der skal føres tilsyn med og hvordan, men det bør tilføjes til loven, at hyppigheden af tilsyn skal kunne dække behovet for både at kunne vurdere og understøtte kvaliteten i kommunens daginstitutioner.

Frokost i daginstitutioner

Lovgivning skal ændres, så der ikke er valg mindst hvert andet år om frokostmåltidet i daginstitutionen.

Mindst hvert andet år og højst én gang om året skal kommunalbestyrelsen ifølge dagtilbudslovens §16 b. stk. 5, give mulighed for, at forældrene til børn i en daginstitution kan fravælge et sundt frokostmåltid til deres børn efter §16 a. stk. 1.

Det betyder, at køkkenpersonalet mindst hvert andet år ikke ved, om de bliver afskediget. Det betyder også, at leder og personale i daginstitutioner skal bruge ressourcer på at afholde valg, dér hvor der er fuld tilfredshed med tilbuddet om frokostmåltidet, eller når de på forhånd ved, at der ikke er opbakning blandt forældrene til en fælles frokostordning. Hvilket er utilfredsstillende arbejdsbetingelser for køkkenpersonalet, men også spild af personalets timer, der i stedet bør bruges i samvær med børnene.

I stedet bør forældrene kunne stemme om til eller fra- valg af frokostordninger, hvis forældrene ønsker et sundt frokostmåltid til deres barn, i en institution der ikke tilbyder det, eller højst hvert andet år, hvis de ikke længere ønsker en ordning.

12. Børn i udsatte positioner i daginstitutioner

13. Udfordringer i understøttelse af børn i udsatte positioner. En national undersøgelse blandt dagtilbudsschefer

14. Se BILAG 1. Børne- og Undervisningsudvalget 2022-23 [2. samling] BUU Alm. del - endeligt svar på spørgsmål 144 Offentligt.

15. kr1.dk/sirka/sirkaApi/tableApi

16. Statistikbanken

17. FOA-undersøgelse: Pædagogiske konsulenter om tilsynet med daginstitutioner 2020.

Kommunerne

Flere ansatte og en højere andel af uddannet personale kræver en massiv investering fra statens side, men kommunerne kan selv gøre en del for at løfte kvaliteten for børnene i daginstitutionerne – uden, at det kræver flere penge på finansloven.

Flere på fuld tid

Det gavner børns trivsel, når flere medarbejdere er fuldtidsansatte. Medarbejderne skal derfor have mulighed for i fællesskab at tilrettelægge deres arbejdstid, så flere finder det attraktivt at gå op i tid.

I januar 2026 var 57 pct. af det månedslønnede pædagogiske personale i daginstitution på deltid, 43 pct. på fuld tid. Fordelingen for fuldtidsansatte pædagoger og pædagogiske assistenter var henholdsvis 39 og 41 pct.¹⁸.

Når det pædagogiske personale arbejder flere timer, skaber det kontinuitet og stabilitet. Børn kan være sammen med det samme pædagogiske personale over hele dagen, frem for at der skal ske en masse overdragelser og samtidigt løses alt for mange opgaver midt på dagen. Man kan gå fra dage med daglige spidsbelastnings tidspunkter, der hverken gavner børnenes eller personalets trivsel, til en bedre tilrettelagt dag med kvalitet hele dagen.

Ved at give medarbejderne indflydelse til i fællesskab at tilrettelægge dagene anderledes, kan det blive både attraktivt og muligt at gå op i tid. Erfaringer i kommunerne tyder også på, at rigtigt grebet an kan flere timer mindske sygefravær og vikarforbrug, og styrke rekruttering og tilknytning til arbejdspladsen. Igen en gevinst for børnene¹⁹.

Lavere personaleomsætning

Kommunerne skal sikre kontinuitet i børns relationer med de voksne i daginstitutionen via en høj andel af uddannet personale.

Kommunerne skal fortrinsvis rekruttere pædagogmedhjælpere, der er – eller kunne være interesserede i – at uddanne sig inden for faget. Alle pædagogmedhjælpere

skal i starten af deres ansættelse introduceres til både pædagogisk assistentuddannelsen og pædagoguddannelsen.

Børn har brug for, at de voksne er empatiske, nærværende og sensitive overfor børnenes initiativer. De har brug for, at de voksne udfordrer dem og støtter dem inden for deres nærmeste udviklingszone, der hvor forventningerne til børnene hverken er for høje eller for lave. Det kræver viden om børns udvikling, viden om pædagogik, og, at det pædagogiske personale kender børnene.

Men børn skal ofte forholde sig til nye voksne i deres daginstitution. Personaleomsætningen er meget høj blandt pædagogmedhjælperne, men langt lavere for pædagogiske assistenter og pædagoger. For børnene betyder den høje personaleomsætning blandt især pædagogmedhjælperne brud i relationer og nye voksne de kontinuerligt skal forholde sig til.

Mens afgang fra daginstitutionerne på landsplan var på 9 pct. for pædagogiske assistenter og 9 pct. for pædagoger, så forlod 25 pct. af pædagogmedhjælperne i daginstitutionerne området fra juli 2024 til juli 2025²⁰. Den gennemsnitlige anciennitet for pædagogmedhjælpere er 5,5 år, for pædagogiske assistenter er den 11,8 år og for pædagoger i daginstitutioner/SFO og klub er den 13,1 år.

Derfor betyder en høj andel af uddannet personale ikke kun noget i forhold til kvaliteten i det pædagogiske arbejde, den skaber også stabile relationer for børnene.

Introduktionsuddannelse til pædagogmedhjælpere

Alle pædagogmedhjælpere skal have den introduktion til pædagogisk arbejde i dagtilbud, som AMU udbyder på en 15-dages uddannelse.

Som pædagogmedhjælper er der mulighed for at komme på en uddannelse i AMU-regi, der introducerer til arbejdet i dagtilbud. For pædagogmedhjælpere, uden faglig relevant uddannelse som er højere end en erhvervsuddannelse, er uddannelsen gratis.

- 18. FOA-beregninger på tal fra KRL, Sirka, januar 2026.
- 19. Hvordan kommer flere på fuldtid? Erfaringer fra Kommuner. KL, Forhandlingsfællesskabet. 2024.
- 20. www.krl.dk.

Nogle kommuner, men langt fra alle, benytter sig af tilbuddet, som sikrer, at man som pædagogmedhjælper får viden om børns udvikling, og har kompetencer til at tilrettelægge trygge og udviklende læringsmiljøer i et samarbejde med kollegerne. Arbejdsmarkedsuddannelse for pædagogmedhjælperer giver samtidig merit på erhvervsuddannelsen til pædagogisk assistent fra august 2026.

Nogle pædagogmedhjælperer vil udover at tilegne sig basisviden om pædagogisk arbejde, måske også lyst til at tage en pædagogisk uddannelse efter AMU-forløbet.

Efter-/videreuddannelse til alle

Alle pædagogiske medarbejdere skal løbende efter-/videreuddannes.

Det faglige niveau i hele personalegruppen skal være præget af ny viden om, hvordan personalet skaber trivsel og udvikling for alle børn. Her spiller AMU-systemet og professionshøjskolerne en nøglerolle i at sikre systematisk kompetenceudvikling for alle typer af ansatte. Også for uddannet pædagogisk personale er der mulighed for at specialisere sig indenfor specifikke områder – fx leg og børnefællesskaber. Både indenfor AMU-regi og på professionshøjskolerne kan der skræddersys uddannelsesforløb, der matcher udviklingsbehovet i den enkelte daginstitution, og som er kompetencegivende ind i det formelle uddannelsessystem.

Gode oplæringsforløb

Oplæringsvejledere og praktikvejledere skal have et godt kendskab til pædagogisk-assistentelever og pædagog-studerendes skoleforløb og uddannelse. De skal have samme uddannelse som eleverne/de studerende, og være uddannet gennem officielle AMU- og professionshøjskole uddannelser i oplæring/praktikvejledning.

Kommunerne og uddannelsesstederne skal løbende være i dialog om, hvilke daginstitutioner der egner sig til at være oplæring- og praktiksteder. Kun daginstitutioner med god kvalitet i det pædagogiske arbejde skal kunne modtage elever og studerende.

Oplæringsvejledere har et særligt ansvar for at forme fremtidens medarbejdere – og for at skabe et inkluderende læringsmiljø på arbejdspladsen i samarbejde med kolleger og ledelse. Derfor er det vigtigt med uddannede oplæringsvejledere, der er i stand til at skabe sammen-

hæng i elevernes og de studerendes vekslen mellem skole- og praktik/oplæringsforløb, så frafald forebygges og flere får lyst til at blive i faget.

Uddannelsesstederne peger i evalueringen af pædagogisk assistentuddannelsen fra 2022²¹ på, at der er stor forskel på oplæringsvejledernes kendskab til uddannelsen og elevernes skoleforløb. Kun 40 procent af oplæringsvejlederne er helt eller overvejende enige i, at de har god indsigt i elevernes skoleforløb. I nogle kommuner er der heller ingen specifikke retningslinjer for oplæringsvejledere, mens der i andre kommuner er krav om, at oplæringsvejlederne som minimum har et tredages kursus og er færdiguddannet pædagog eller pædagogisk assistent.

Undervisere og studerende peger i evalueringen af pædagoguddannelsen²² fra 2021 på, at der er alt for stor forskel på praktikstedernes kvalitet og kvaliteten af den vejledning, de får i oplæringen.

Gode fysiske rammer

De fysiske rammer både indendørs og udendørs skal være af god kvalitet, fordi det fremmer børns trivsel og udvikling. Indretningen af rum og legeplads skal gennem et kritisk blik, men det gælder også soveomgivelser og toiletforhold. Og så skal legetøj og materialer være indbydende.

Alle nye daginstitutioner skal bygges, så det er muligt at dele børn op i mindre grupper. Det pædagogiske personale skal inddrages i planlægningen af nyt byggeri og indretningen af legepladser.

Allerede byggede daginstitutioner skal bygges om, eller indskrive færre børn, så det er muligt at dele børnene op i mindre grupper.

Kvaliteten i daginstitutionerne er i høj grad defineret af, hvad der foregår i den fysiske ramme som daginstitutionen er. Men, de fysiske rammer præger de muligheder der er, for at personalet kan møde børnenes behov for nærvær, for at kunne fordybe sig, for at være nysgerrige, for at kunne sove trygt, for at spise i ro og fred, og for at lege både inde og ude – i små og større grupper.

Når en daginstitution har god kvalitet i de fysiske rammer, kan den både ude og inde tilbyde tematiserede legeområder, der understøtter forskellige legeformer og er tydeligt indrettet for børn. Inde er rummene velholdte og indbydende, og rummer tilstrækkeligt med vedligeholdt legetøj og materialer. Og så er det muligt at organisere sig i små grupper.

Kun 1 ud af 10 vuggestuer har i den nationale kvalitetsundersøgelse²³ god kvalitet, når det gælder de fysiske rammer. Hver fjerde af de legepladser der hører til vuggestuen, giver ikke mulighed for at bruge kroppen, og hver tredje legeplads understøtter ikke forskellige legeformer. På størstedelen af stuerne er rummene utydeligt indrettet, dvs. det ikke er tydeligt for børnene, hvad de må og kan. Under halvdelen af stuerne har rum, der er indbydende og velholdte, og kun knap halvdelen af stuerne har vedligeholdte materialer og legetøj – på hver fjerde stue er legetøjet både trist og uindbydende.

Færre end 1 ud af 10 børnehaver har i den nationale kvalitetsundersøgelse god kvalitet, når det gælder de indendørs fysiske rammer. Mens kun 5 procent får vurderingen 'utilstrækkelig' kvalitet i de 'fysiske omgivelser udendørs'.

I FOAs undersøgelse *Daginstitutionernes Hverdag 2025* vurderer hver femte leder, og hver fjerde medarbejder, at de fysiske rammer i deres daginstitution ikke giver mulighed for at dele børnene op i små grupper. En femtedel af lederne vurderer, at der slet ikke eller i mindre grad er rare soveomgivelser for børnene. 15 procent af ledere og medarbejdere vurderer, at børnenes toiletforhold i mindre grad eller slet ikke er gode.

Godt indeklima og god akustik

Alle kommuner skal se kritisk på det indeklima og den akustik, børn og voksne opholder sig i, og lægge en plan for, hvordan lav kvalitet ændres til god kvalitet.

Et sundt indeklima i daginstitutioner er afgørende for trivsel hos både børnene og pædagogisk personale. Dårlig luftkvalitet, støj, temperaturproblemer og dårlig akustik kan have alvorlige konsekvenser for både børns og ansattes helbred, og indeklimaet er en væsentlig del af et godt læringsmiljø.

Støj er et stort problem i mange daginstitutioner²⁴, hvilket fører til koncentrationsbesvær og belaster børn og ansatte psykisk, med forhøjet stress som følge. Der skal investeres i bedre akustik og støjreducerende løsninger for at skabe et roligere og sundt miljø, for både børn og ansatte.

I mange daginstitutioner fører dårlig ventilation endvidere til dårlig luft²⁵, spredning af luftbårne vira og øget sygefravær, ligesom den dårlige luft øger risikoen for luftvejssygdomme og forværret astma hos både børn og ansatte. Moderne mekanisk ventilation skal derfor være standard i alle daginstitutioner.

Flere små institutioner

Kommuner der bygger nye daginstitutioner skal forholde sig til forskningen i betydningen for børnene af store eller små daginstitutioner.

Der er forskel på at være barn i en stor eller en lille daginstitution. Et dansk forskningsstudie²⁶ viser, at der i de små daginstitutioner er der mere tid til at lege, børnene kender alle sammen hinanden og kan bedre overskue, hvor de kan lege og hvem der er at lege med. De leger med hinanden på tværs af køn og aldersgrupper, og det er lettere at få lov at være med. Børnene kender alle de voksne, hvilket betyder at de henvender sig oftere til de voksne, hvis der er brug for det. De har flere afgrænsede steder at lege og det giver mulighed for længerevarende og mere fordybende lege.

Samme forskning viser, at i de store daginstitutioner kender børnene de andre børn på samme stue, men ikke de andre børn i børnehaven. De leger med børn på samme alder fra deres egen stue. Der er en række udfordringer i forhold til at finde steder, hvor de kan lege uforstyrret og fordybet, både i grupperum og på legepladsen. Når der ikke er tilstrækkeligt med lege steder og legetøj til børnene, bliver det vanskeligt for især de mindste børns leg. Det er svært for børnene at finde en position i børnegruppen og de får ikke så ofte hjælp til det. De kender ikke alle de voksne og søger ikke så ofte hjælp hos dem, de ikke kender. Børnene i de store institutioner nævner oftere rutiner og aktiviteter, som de ikke synes om eller forstår.

21. [www.teknologisk.dk/Evaluering af den pædagogiske assistentuddannelse](http://www.teknologisk.dk/Evaluering%20af%20den%20p%C3%A6dagogiske%20assistentuddannelse)

22. Evaluering af pædagoguddannelsen – Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

23. Kvalitet i dagtilbud

24. <https://rgo.dk/udgivelse/resultatrapport-indeklima-i-dagsinstitutioner-2023/>

25. <https://rgo.dk/udgivelse/resultatrapport-indeklima-i-dagsinstitutioner-2023/>

26. Pædagogisk kvalitet i store og små daginstitutioner Grethe Kragh-Müller og Charlotte Ringsmose, Aarhus Universitet 2015.

Væk med skadelige stoffer

Alle daginstitutioner skal være frie for sundhedsskadelig kemi.

Den primære eksponering for de skadelige stoffer i melamin sker via plastik-service, der bruges til mad eller drikke. Børn er særligt udsatte, da de drikker og indånder mere i forhold til deres kropsvægt end voksne, hvilket øger eksponeringen via mad, vand og støv. Deres risiko øges yderligere ved, at de ofte putter ting i munden. Studier viser også generelt højere niveauer af melamin i urin hos små børn end hos voksne²⁷.

I 2022 testede Forbrugerrådet Tænk kemi i børnekopper til varme drikke, og fandt, at alle kopperne afgav stoffet formaldehyd, mens fem ud af i alt otte kopper afgav melamin. Byggestenen i melamin-plastik er melamin og ofte også formaldehyd. Melamin er på EU's liste over stoffer, der giver anledning til stor bekymring, og som på sigt bør udfases. Formaldehyd kan være kræftfremkaldende, mens melamin bl.a. kan skade nyrer og blære, og er mistænkt for at være hormonforstyrrende.

Det kan tage lang tid, før melamin-plastik helt udfases, selvom melamin som stof er på EU's såkaldte "sort-liste". Kommunerne bør derfor ikke vente på det, men i stedet beslutte at udfase melamin-plastik fra daginstitutionerne. Dette er særligt aktuelt i kommuner og daginstitutioner med madordninger, hvor der serveres varm frokost for børnene.

Sund mad og pædagogiske måltider

Den mad, børn tilbydes i daginstitution skal være sund og velsmagende, og alle børn i daginstitution bør tilbydes frisklavet mad i deres daginstitution. Alle daginstitutioner skal derfor have køkkenfaciliteter, der gør det muligt.

Mange børn spiser mindst halvdelen af deres daglige måltider, mens de er i daginstitution²⁸. Sund, nærende velsmagende og varieret kost er nødvendig for børns fysiske og psykiske trivsel gennem hele dagen og for deres generelle udvikling både fysisk og kognitivt.

Måltidet indeholder en vifte af muligheder for at udøve pædagogik for det pædagogiske personale. Ved bordet går praktik og pædagogik hånd i hånd, når børnenes sprog, selvhjulpenhed, sanse- og smagsoplevelser understøttes under måltidet. Personalet smager på maden og taler med børnene om den. Børnene hjælper til med at dække bordet og sætte maden på bordet, de opmuntres

til selv at hælde vand i deres glas og øse op på deres tallerken, og oplever at være betydningsfulde deltagere i fællesskabet omkring måltidet. Personalet sidder roligt ved bordene, og farer ikke rundt og henter ting under måltidet.

I de daginstitutioner, hvor der dufter af mad i løbet af dagen, og hvor børnene får mulighed for ind i mellem at deltage i madlavningen, er det muligt for det pædagogiske personale at have et frugtbart samarbejde med køkkenpersonalet, som udvider deres kendskab til mad og smage. Det har stor betydning for børns madvaner senere i livet, hvor de vil have mere lyst til både varieret og sund mad.

FOAs undersøgelse *Daginstitutionernes Hverdag 2025* viser, at 8 pct. af vuggestuerne, 81 pct. af børnehaverne og 33 pct. af de aldersintegrerede daginstitutioner ikke har en madordning. Kun halvdelen af daginstitutionerne har faciliteter, hvor børn kan være med i køkkenet. Næsten hver tiende daginstitution har ikke køkkenfaciliteter. Og over halvdelen af lederne vurderer, at deres køkkenfaciliteter kun i mindre grad eller slet ikke er indrettet ergonomisk.

27. <https://plasticchange.dk/videnscenter/beskyt-boern-mod-skadelig-kemi-afskaf-melamin-plastik-i-daginstitutionerne>

28. Rammer om det gode måltid. Guide til daginstitutionen. Fødevarestyrelsen, 2023.

Daginstitutionerne

Rammevilkårene er væsentlige, når det gælder udvikling og vedligeholdelse af god kvalitet i det pædagogiske arbejde. Men ikke alle løft af kvaliteten for børnene kræver flere penge.

Børn i udsatte positioner

Alle daginstitutioner skal kaste et kritisk blik på, hvad de gør for at skabe trivsel, læring, udvikling og dannelse for børn, der havner på kanten af fællesskabet eller udenfor – også de stille børn. Blikket skal skærpes på, hvilke vilkår i daginstitutionen, der hæmmer børns trivsel og udvikling.

Alle daginstitutioner skal have en plan for, hvordan de sikrer en løbende justering af læringsmiljøet, så det til enhver tid afspejler børnegruppens sammensætning og eventuelle udfordringer i forhold til alle børns deltagelse i fællesskabet.

Udsathed er ikke et karaktertræk ved et barn. Udsathed opstår i relationen mellem barnet og de andre børn. Aktiviteter, leg og rutiner kan styrke børnefællesskaberne, men kan også være en barriere for deltagelse. Det pædagogiske personales tilrettelæggelse af læringsmiljøet er derfor afgørende for, om alle børn oplever, at de har gode muligheder for at deltage. Og vi hører om alt for mange daginstitutioner, hvor det er det personale, der har mindst viden om pædagogik, der fx bliver sat til at mandsopdække et udadreagerende barn – ofte vikarer og nyansatte pædagogmedhjælpere.

Børnenes baggrund og familieforhold eller karakteristika ved børnene selv er det, som ledere og personale først fortæller om, når de bliver spurgt til deres forståelse af at være et barn i en udsat position²⁹. Mens forståelsen af, at udsathed kan skabes af forhold, der knytter sig til den hverdag, barnet er en del af i dagtilbuddet, først beskrives, når ledere og personale spørges yderligere. Når ledere og personale fortæller om, hvordan de arbejder med at understøtte børn i udsatte positioner og deres deltagelse i fællesskabet, er der forskel på, hvilke af de to forståelser de bringer i spil.

En gruppe af ledere og personale vender således tilbage til forståelsen af, at det er barnet selv, som har udfordringer, eller at barnet skal "rummes" inden for dagtilbuddets rammer, mens udtalelser om, at rammerne i sig selv også kan være med til at skabe udsatte positioner for børnene, i mindre grad bliver italesat og sjældnere uddybet ved hjælp af konkrete eksempler. En anden gruppe af ledere og personale taler derimod om, hvordan rammerne i dagtilbuddene er med til at understøtte eller hæmme børnenes deltagelse og dermed i sig selv kan være med til at skabe udsatte positioner.

En ny fortælling om effekten af pædagogisk arbejde

Der er brug for en ny fortælling i daginstitutionerne, som øger personalets bevidsthed om den forskel de gør, for alle børn i daginstitution – både på kort og lang sigt. Høj kvalitet, gør en forskel. Lav kvalitet, gør også en forskel.

Ledere og medarbejdere vurderer daginstitutionernes evne til at gøre en positiv forskel for børns udvikling forskelligt, både på kort og lang sigt. 48 pct. af lederne og 37 pct. af medarbejderne vurderer, at deres daginstitution i høj grad bidrager til at styrke børns muligheder for at bryde negativ social arv – på kort sigt. Det vil sige, mens børnene er i daginstitution.

Men, kun 23 pct. af lederne og 14 pct. af medarbejderne, vurderer at effekten af daginstitutionen styrker børns muligheder for at bryde negativ social arv, når de kommer i skole, og kun 19 pct. af lederne og 11 pct. af medarbejderne mener, at effekten af daginstitutionen gør en positiv forskel i børns ungdoms- og voksenliv.

Tilsvarende vurderer 75 pct. af lederne og 54 pct. af medarbejderne, at daginstitutionen i høj grad gør en positiv forskel for børn i mistrivsel, mens de er i daginstitutionen. Denne vurdering falder dog, når det gælder effekten på længere sigt. 35 pct. af lederne og 19 pct. af medarbejderne vurderer, at effekten af daginstitutionen i høj grad gør en forskel for børn i mistrivsel i skoletiden, mens kun 25 pct. af lederne og 13 pct. af medarbejderne

29. Evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan.
EVA 2022.

vurderer, at effekten vil kunne spores i ungdoms- og voksenlivet.

Almenpædagogik fremfor specialpædagogik

Alle pædagogiske medarbejdere skal opkvalificeres i almenpædagogiske kompetencer, i stedet for at ansætte nogle få medarbejdere med specialpædagogiske kompetencer.

I FOAs undersøgelse *Daginstitutionernes Hverdag 2025*, peger både 1 ud af 4 ledere og medarbejdere på, at der i høj grad er behov specialpædagogiske kompetencer i medarbejdergruppen. Mens flere medarbejdere end ledere peger på, at der mangler almenpædagogiske kompetencer. Almenpædagogiske kompetencer er afgørende for, at alt pædagogisk personale i højere grad ser børns forskellighed som en ressource, og er opmærksomme på, at daginstitutionen er et vurderende rum. Det kræver ikke specialpædagogiske, men almenpædagogiske kompetencer, at være opmærksom på, at der er børn, der oplever store forskelle mellem vaner og værdier i hjem og dagtilbud.

Bedre trivsel og samarbejde i personalegruppen

Et styrket fagligt fællesskab vil øge kvaliteten både i det pædagogiske arbejde og i personalets trivsel.

Det store fokus på faglig ledelse, i arbejdet for at løfte kvaliteten i det pædagogiske arbejde, må ikke komme til at skygge for behovet for personaleledelse.

De nationale kvalitetsundersøgelser, viser, at der på to stuer inden for samme daginstitution findes forskelle i kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer, selvom de har ens rammeforhold. I 32 pct. af daginstitutionerne 0-2 år og i 27 pct. af daginstitutionerne 3-5 år vurderes kvaliteten på stuerne at være meget forskellig.

EVA/VIVE konkluderer derfor, at forskellene ikke alene tilskrives de rammeforhold, der er undersøgt, men, at andre forhold spiller en rolle. Det kunne fx være forskelle i kompetencer hos personalet, omfang og kvalitet af faglig ledelse og det kollegiale samarbejde, der har en betydning, og som kan variere fra stue til stue.

I *Daginstitutionernes Hverdag 2025* vurderer 77 pct. af lederne i høj eller nogen grad, at mere faglig ledelse fra deres side kan højne den faglige kvalitet på stuer, hvor kvaliteten er lavere. Det er kun 56 pct. af medarbejderne enige i.

Medarbejderne fremhæver derimod, i langt højere grad end ledere, at bedre trivsel og bedre samarbejde i personalegruppen vil øge børnenes trivsel i deres daginstitution. 59 pct. af medarbejderne mener, at bedre samarbejde kan højne kvaliteten på de stuer, hvor kvaliteten er lavere end på andre stuer i samme daginstitution. Det er kun 43 pct. af lederne enige i.

55 pct. af medarbejderne fremhæver også, at bedre trivsel i personalegruppen kan højne kvaliteten på stuer med lavere kvalitet. Det synspunkt deler kun 32 pct. af lederne.

Personaleledelse er måske kommet til at stå i skyggen af faglig ledelse, som af mange er blevet fremhævet som afgørende for en øget kvalitet i daginstitutionerne. De to ledelsesformer går imidlertid hånd i hånd, og et styrket fagligt fællesskab vil både øge kvaliteten i det pædagogiske arbejde og medarbejdernes trivsel.

Når kvaliteten i daginstitutionernes pædagogiske arbejde skal løftes, er det ikke nok at se på de individuelle faglige kompetencer i personalegruppen. Det faglige fællesskab skal også styrkes. I det faglige fællesskab er der fokus på fælles faglig refleksion, læring og udvikling, fx via feedback, diskussioner om faglige vurderinger eller fælles håndtering af udfordringer og dilemmaer.

Et stærkt fagligt fællesskab styrker den faglige stolthed og skaber en høj grad af tryghed, fordi den enkelte ikke frygter at skulle stå alene og usikker over for faglige udfordringer. Samtidig kan man med et fagligt sprog bedre være uenige og give saglig feedback, uden at det opleves som en personlig kritik.

BILAG 1: Børne- og Undervisningsudvalget 2022-23 (2. samling) BUU Alm. del - endeligt svar på spørgsmål 144 Offentligt.

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: +45 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk CVR-nr.:
20453044

Svar på alm. del – spørgsmål 144

I brev af 10. maj 2023 har udvalget efter ønske fra Jacob Mark (SF) stillet mig følgende spørgsmål:

Alm. del – spørgsmål 144:

Hvad vil regeringen gøre ved den meget alvorlige og bekymrende situation med vuggestuer og børnehaver, der får afslag på hjælp til børn i mistrivsel, ofte fordi kommunen ikke kan finde pengene, hvilket er i strid med loven? Og endvidere, at dem der får hjælp, må vente alt for lang tid, fra medarbejdere har observeret mistrivsel, til børnene får hjælp? Vil ministeren i forlængelse heraf indskærpe over for kommunerne, hvad reglerne er på området? Der henvises til undersøgelsen "Daginstitutionernes Hverdag" foretaget af Bureau 2000 for FOA fra april 2023.

2. juni 2023

Sagsnr.: 23/09107

Svar:

Jeg kan oplyse, at kommunerne efter dagtilbudsloven har pligt til at give støtte til børn i dagtilbud, der har behov for støtte for at kunne trives og udvikle sig i dagtilbuddet. Støtten skal ydes så tidligt som muligt med henblik på tidlig forebyggelse. Støtten kan ydes ved støttepædagog, ligesom kommunen kan tilbyde støtte til børn via rådgivning, supervision mv. til det pædagogiske personale i dagtilbuddet, som giver mulighed for, at viden og kompetencer i relation til at arbejde med og understøtte børn med særlige behov kommer hele personalegruppen til gode.

Jeg har en forventning om, at kommunerne overholder de regler, der gælder, herunder at de børn, der har behov for støtte, får den nødvendige hjælp. Kommunerne kan ikke inden for rammerne af dagtilbudsloven give afslag på støtte til et barn i dagtilbud, som har behov herfor, med henvisning til kommunens økonomi. Der er tale om en forpligtelse, som kommunen har i medfør af dagtilbudsloven, og hensynet til kommunens økonomi udgør i denne henseende ikke et sagligt hensyn, der kan begrunde et afslag.

Ministeriet vil på den baggrund tage kontakt til KL med henblik på at præcisere reglerne.

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye

Fremtidens daginstitution

– skaber vi sammen

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Staunings Plads 1-3
1790 København V

Tlf. 46 97 26 26
foa.dk

Pædagogisk Sektor

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vores medlemmer. Vores hovedopgave er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn og moderne, ordnede arbejdsvilkår. På grundskole- og fritidsområdet organiserer FOA pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere i alle landets kommuner – samt pædagoger og ledere i Københavns Kommune, der arbejder med børn og unge i skoler, klubber og støttefunktioner. FOAs pædagogiske faggrupper er en fast og uundværlig del af skolens hverdag på både folkeskoler, specialskoler og frie grundskoler. FOAs medlemmer skaber relationer, tryghed og trivsel, støtter børn med særlige behov, bidrager til undervisning sammen med lærerne og er med til at binde skolens fællesskaber sammen.

Fremtidens dagpleje

Inspiration til organisering
og udvikling af den
kommunale dagpleje

FOA

KL

Side 88 af 160

Indhold

1. Baggrund	3	4. Organisering af gæstedagpleje	7
2. Læsevejledning	3	Hvordan kan den nye overenskomst være med til at fremme mulighederne for organisering af gæstedagpleje	8
3. Faglige fællesskaber om udvikling af det pædagogiske læringsmiljø	4	Eksempler fra praksis på organisering af gæstedagpleje	8
Hvordan kan den nye overenskomst være med til at fremme mulighederne for at skabe faglige fællesskaber for dagplejere	4	Gæstepasning i en fast lokation	8
Eksempler fra praksis på faglige fællesskaber	5	Faste gæstepladser	9
Faglig fællesskab skal stå på den styrkede pædagogiske læreplan	5	Gæstepasning på ledige pladser på dagen	9
Faglige fællesskaber gennem fælles kompetenceudvikling	5	Flyverfunktion som gæstepasning ved kortvarigt fravær (få timer)	9
Legestuen som fagligt fællesskab	5	5. Samarbejde på tværs af dagtilbudsområdets	10
Faglige fællesskaber i makkerskaber	6	Hvordan kan den nye overenskomst være med til at fremme mulighederne for samarbejde på tværs af dagtilbudsområdet	10
Personalemøder med fokus på faglighed i praksis	6	Eksempler fra praksis på samarbejde på tværs	11
Tematiske faglige fællesskaber	6	Strategi og politik binder sammen	11
Virtuelle faglige fællesskaber	6	Strukturelt samarbejde mellem dagplejen og institutioner	11
Besøgsordninger	6	Ledelse og organisering	11
		Overgange	11
		Faglige fællesskaber og kompetenceudvikling	11

1. Baggrund

KL og FOA er i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2024 blevet enige om en ny overenskomst for den kommunale dagpleje.

KL og FOA har en fælles opgave med at informere om den nye overenskomst. Der er derfor blevet afholdt syv informationsmøder rundt i landet, ligesom de centrale parter løbende bistår med nødvendig sparring og rådgivning i forbindelse med overgangen og implementeringen af den nye overenskomst.

KL og FOA ser det ligeledes som en fælles opgave at inspirere til, hvordan man lokalt i den kommunale dagpleje kan bruge de nye muligheder og rammer i overenskomsten, når hverdagen i fremtidens dagpleje skal tilrettelægges og organiseres.

Med det afsæt har parterne sammen udarbejdet dette inspirationsmateriale. Inspirationsmaterialet kan bruges til lokale dialoger og ledelsesmæssige overvejelser om, hvordan fremtidens dagpleje skal organiseres og udvikles i den enkelte kommune. Løsningerne og mulighederne er mange og vil være forskellige. De vil bl.a. være betinget af dagplejens størrelse, forældrenes efterspørgsel, rekrutteringsmuligheder, kommunens geografi mv.

2. Læsevejledning

I dette inspirationsmateriale sættes der fokus på tre tematikker, som har væsentlig betydning for at fremtidssikre den kommunale dagpleje. De tre tematikker er perspektiver på organisering og udvikling af dagplejen:

- Faglige fællesskaber om udvikling af den pædagogiske praksis
- Organisering af gæstedagpleje
- Samarbejde på tværs af dagtilbudsområdet

Under hver af de tre temaer er der en række eksempler på kommunale løsninger og tiltag, der kan styrke udvikling og kvalitet i dagplejen.

3. Faglige fællesskaber om udvikling af det pædagogiske læringsmiljø

Faglige fællesskaber er afgørende for at udvikle kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer. Det gælder for det samlede dagtilbudsområde – og altså også i dagplejen. Konstruktionen i dagplejen, hvor en dagplejer typisk arbejder alene i eget hjem med få børn, kalder på opmærksomhed ift. organisering af faglige fællesskaber.

Dagplejepædagogerne spiller derfor en væsentlig rolle i udvikling og understøttelse af faglige fællesskaber for dagplejere. Dagplejepædagogerne understøtter dagplejernes faglige refleksion over egen praksis og bringer ny viden i spil.

Faglige fællesskaber kan – udover samarbejdet med dagplejere og dagplejepædagoger – skabes i makkerskaber, legegrupper, på personalemøder, i det tværfaglige samarbejde på tværs af dagtilbud mv.

Hvordan kan den nye overenskomst være med til at fremme mulighederne for at skabe faglige fællesskaber for dagplejere

Med den nye overenskomst er der arbejdet med at skabe en mere fleksibel ramme ift. tilrettelæggelse af de opgaver og aktiviteter, som er en del af hverdagen i dagplejen. Et af de centrale elementer i disse drøftelser har været mulighederne for at bruge gæstedagplejere uden for eget hjem på nye måder.

Gæstedagplejere kan fremadrettet planlægges til opgaver ved flere tjenestesteder og vil nu kunne indgå i løsningen af en række opgaver, som også rækker ud over de traditionelle opgaver i gæstedagplejehuset og afløsning ude hos den enkelte dagplejer.

I forhold til at skabe faglig udvikling kan det være en udfordring at skabe det nødvendige 'rum' i hverdagen til at afprøve nye arbejdsformer eller til en mere fokuseret faglig dialog med kolleger. I mange kommuner har man arbejdet med, at gæstedagplejere i relevant omfang tager sig af børn, der fx ikke sover i middagsstunden, når dagplejerne i legestuegruppen arbejder med en konkret faglig aktivitet, prøvehandling el.lign., i legestuen.

På tilsvarende vis har det været drøftet, om legestuen fremadrettet kan bruges til afvikling af fx personalemøder i udkanten af dagen, hvor en eller flere gæstedagplejere kan tage over ift. den børnegruppe, som er til stede i legestuen på dette tidspunkt. En sådan organisering af arbejdet med faglig udvikling vil i et vist omfang kunne afløse arbejdet med faglig udvikling på aftenmøder.

Med den nye overenskomst er der endvidere etableret en ny ramme for afvikling af personalemøder mv. Den tidligere begrænsning på antallet af årlige aftenmøder er fjernet, og møder vil fremadrettet skulle medregnes i den almindelige arbejdstidsopgørelse med den tid, der bruges på mødet samt evt. transporttid (merrejsetid) for den enkelte dagplejer til/fra mødet. Se nærmere herom i overenskomstens § 16, stk. 5, som ligeledes indeholder bestemmelser om håndtering af arbejdstiden ifm. afvikling af et fagligt arrangement på en søgnehellidag eller en lørdag.

Eksempler fra praksis på faglige fællesskaber

Faglig fællesskab skal stå på den styrkede pædagogiske læreplan

Nogle kommuner har arbejdet med udvikling af dagplejens faglige fællesskab gennem udarbejdelse af en fælles faglig forståelse af den styrkede pædagogiske læreplan. Den fælles faglige forståelse er blevet et fælles afsæt for udvikling af metoder og systematik i en evalueringskultur i dagplejen. Konkret har dagplejen nogle steder udviklet en fælles model for, hvordan der sættes mål for udviklingen af den pædagogiske praksis, og hvordan der følges op på de udvalgte mål. Erfaringer viser, at det kan være et brugbart afsæt for, at der kan opbygges et fagligt fællesskab i dagplejen.

Faglige fællesskaber gennem fælles kompetenceudvikling

Nogle kommuner har prioriteret fælles kompetenceudvikling til dagplejere for derigennem af udvikle et fagligt fællesskab, en fælles faglig viden og et fælles fagligt sprog.

Det kan fx være et AMU-kursus om evalueringskultur i dagplejen. Det kan også være SOSU-skolen eller professionshøjskolen, der i samarbejde med kommunen udvikler et skræddersyet og målrettet forløb. En anden vej kan være et aktionslæringsforløb, hvor dagplejerne i grupper indgår i praksis-læringsfællesskaber, hvor afsættet er udvikling af egen praksis i et fagligt fællesskab.

Fælles kompetenceudvikling fordrer et driftssikkert set up for gæstepasning. Se mere i kapitel 4.

Legestuen som fagligt fællesskab

I mange kommuner samles dagplejerne i legestuer. Flere steder er der heldagslegestuer, hvor forældrene afleverer og henter deres børn i legestuen en gang om ugen eller en gang hver anden uge.

I legestuen har dagplejerne mulighed for at styrke børnefællesskabet. Her har børnene mulighed for at indgå i fællesskaber med flere børn end de 2-3 andre børn, der er i deres egen dagpleje.

Legestuen kan ligeledes udgøre et kollegialt fællesskab for dagplejerne, der typisk arbejder alene i eget hjem og derfor har behov for, at der også gives plads til kollegiale fællesskaber.

Legestuen bliver ikke automatisk et fagligt fællesskab, da det kræver en bevidst handling og prioritering. Flere kommuner har erfaringer med, at dagplejepædagogerne spiller en væsentlig rolle ift. at gøre de fælles dage i legestuen til faglige fællesskaber. Det kan handle om at have et fælles fagligt fokus i en afgrænset periode, som understøttes af oplæg, korte artikler, prøvehandling mv. Et fælles fagligt tema kan fx være børnefællesskaber, dagplejernes rolle i børnenes leg, måltidet, søvn, modtagelsen om morgenen, organisering af pædagogiske aktiviteter el. lign.

Legestuen som fagligt fællesskab kræver også fokus på organisering, så der kan skabes rum til fagligt oplæg, refleksion mv. i løbet af dagen. Det kan fx gøres ved at trække på gæstedagplejere midt på dagen eller i slutningen af dagen, så de faste dagplejere kan gå fra. Det kan også gøres ved, at dagplejerne deler sig i mindre grupper og derved på skift kan fokusere på det faglige fællesskab.

Faglige fællesskaber i makkerskaber

Faglige fællesskaber kan også være mindre fællesskaber. I faglige makkerskaber er dagplejerne koblet to og to indenfor samme distrikt. De to dagplejere mødes i hinandens hjem, virtuelt uden børn og på legepladser mv.

I makkerskaberne udvikles læringsfællesskaber med faglige drøftelser af aktuelle og udvalgte temaer. Det kan være temaer, som dagplejens ledelse eller dagplejepædagogerne har sat på dagsordenen, men det kan også være faglige tematikker, som de enkelte makkerskaber har valgt som fokus i deres faglige fællesskab. Makkerskaberne kan skifte med 3-4 måneders mellemrum for at kunne fastholde faglig nysgerrighed, inspiration og faglig kollegasparring samtidig med, at der tages højde for, at et fagligt fællesskab kræver den tillid og tryghed, der opbygges over tid. Makkerskaberne kan også organiseres sådan, at de giver en kort tilbagemelding på de faglige dialoger til dagplejepædagogerne, dagplejere eller til dagplejeledelsen.

Personalemøder med fokus på faglighed i praksis

Den nye overenskomst giver mulighed for at tænke personale-møder og andre faglige arrangementer mere differentieret. Det gælder både ift. kadence, længde og placering. Nogle steder vil det fx være hensigtsmæssigt, at nogle personalemøder foregår sidst på dagen i heldagslegestuen og dermed er målrettet en dagplejegruppe. Måske kan det i nogle tilfælde være muligt at lægge møderne indenfor dagplejens almindelige åbningstid evt. ved, at der trækkes på en gæstedagplejer den sidste time at åbningstiden. Andre gange er det måske faglige temamøder midt på dagen, som er det gode greb. Andre har gode erfaringer med en hel udviklingsdag, hvor en gruppe af dagplejere kan arbejde med egen faglighed i flere sammenhængende timer. En pædagogisk udviklingsdag kan ligeledes være fælles for det samlede dagtilbudsområde, sådan at den pædagogiske udvikling i dagplejen og i institutionerne tænkes sammen.

Flere kommuner har gode erfaringer med, at personalemøderne i højere grad bruges til refleksion og udvikling af egen praksis i mindre dagplejegrupper, hvor dagplejerne selv er mere aktive fremfor passiv lytning til fælles oplæg.

Tematiske faglige fællesskaber

Faglige fællesskaber er ikke altid for alle. Det kan også være faglige fællesskaber for udvalgte dagplejere, der har særlig viden om eller erfaring med et specifikt fagligt område. Det kan fx være netværk for dagplejere, der arbejder med tosprogede børn, for tidligt fødte børn, har særlig interesse for børns motoriske og sproglige udvikling eller netværk for nye dagplejere.

Virtuelle faglige fællesskaber

Faglige fællesskaber kan også etableres virtuelt. Flere kommuner har gode erfaringer med korte faglige møder på Teams. Det kan fx være virtuelle møder med et kort fagligt oplæg, som placeres efter frokost, hvor de fleste børn i dagplejen sover. Oplægget kan evt. optages via Teams, så det er muligt at se det på et andet tidspunkt, hvis det passer bedre ind i arbejdsdagen. Det er afgørende, at dagplejerne erfarer, at det er meningsfuldt i forhold til deres egen praksis at deltage i de virtuelle faglige fællesskaber. Det er ligeledes vigtigt, at der skabes den nødvendige fleksibilitet ift. de samlede opgaver for den enkelte dagplejer.

Besøgsordninger

Faglige fællesskaber kan også skabes gennem systematiserede besøgsordninger. Besøgsordningerne kan være med andre dagplejere, men det kan også være med en konkret vuggestuegruppe.

4. Organisering af gæstedagpleje

Den nye overenskomst ændrer ikke væsentligt på rollen som dagplejer med fastindskrevne børn. Derimod har der været fokus på, at den nye overenskomst kan understøtte muligheden for en praktisk og fleksibel tilrettelæggelse af gæstedagpleje.

Når en mindre gruppe børn har deres dagtilbud hos én dagplejer og som oftest også i dagplejerens eget hjem, har det særlig betydning for børnenes hverdag, når dagplejeren er fraværende. Dagplejerens fravær har ikke kun betydning for de børn, som skal gæsteplaceres, men det kan også have betydning for de børn, som er fastindskrevet i den ordning, der modtager gæstebørnene. Når der kommer gæstebørn, kan det fx betyde, at de ikke kan komme på tur den dag. Derfor er der stor opmærksomhed på at få skabt høj kvalitet i gæstedagplejen. I den forbindelse kan organisering af gæsteordningerne såvel som planlægningen af den enkelte gæsteplacering spille en rolle.

I de fleste kommuner indgår dagplejerne i legestuegrupper el.lign. hvilket betyder, at børnene kender flere dagplejere og ligeledes er vant til at være sammen med de andre børn. Dette samarbejde kan også med fordel udnyttes i forbindelse med gæstedagpleje, herunder ift. koordinering af ferie og fridage. Det vil give en bedre gæstedagpleje for børnene og en bedre fordeling af gæstebørn hos dagplejerne. Med den nye overenskomst er det blevet lettere at placere gæstebørn inden for legestuegruppen, idet alle dagplejere kan modtage gæstebørn.

Den gode model for håndtering af gæstedagpleje afhænger af mange faktorer. Det afhænger fx af den kommunale geografi, dagplejens størrelse og kommunens anvendelse af rollen som gæstedagplejer. Det afhænger også af, om der er tale om fravær, som er kendt og derfor kan planlægges i god tid, eller om det er akut opstået. Overordnet set er det vigtigt at have procedurer, der sikrer gennemsigtighed og balance i opgaverne. Det er ligeledes afgørende, at gæsteplacering af børnene planlægges i så god tid som muligt inden fraværet, og at alle parter er vidende om, hvordan akut fravær håndteres.

Nogle steder giver det fagligt og kapacitetsmæssigt bedst mening at samle gæstedagplejen i et centralt tilbud fx et gæstehus eller i en daginstitution. Med den nye overenskomst kan gæstehuse tilrettelægges mere fleksibelt. Fx kan man lade gæstehus/lokaler til gæstedagpleje være i brug på de dage, hvor der lokalt er behov for det, men uden at være åbent fast fem dage om ugen. Andre steder vil det være mere hensigtsmæssigt, at gæstedagplejen findes så tæt på egen dagpleje som muligt. Der er mange forskellige løsninger i spil, forskellige principper for gæsteplacering og forskellig rækkefølge for valg af løsninger i det enkelte tilfælde. Men fælles for dem alle er, at der er fokus på bæredygtighed, kontinuitet og kvalitet for børnene.

Organisering af gæstedagpleje af høj kvalitet er i høj grad et spørgsmål om planlægning. Derfor er det også afgørende, at der er et tilstrækkeligt datagrundlag for at løse planlægningsopgaven. Der skal være tilgængelig ledelsesinformation om det enkelte barns fremmøde og planlagte fravær i egen dagpleje, om det enkelte barns komme- og gåtidspunkter, samt om dagplejernes planlagte og ønskede fravær. Tilstrækkelig ledelsesinformation er afgørende for at kunne håndtere gæstedagpleje sikkert og med høj kvalitet.

Hvordan kan den nye overenskomst være med til at fremme mulighederne for organisering af gæstedagpleje

Det har med den nye overenskomst været et hovedsigte at skabe en større kapacitet i ft. gæstedagpleje og derigennem understøtte en mere rimelig fordeling af opgaven med gæstedagpleje på tværs af dagplejegruppen i det omfang, at opgaven med gæstedagpleje løftes hos de dagplejere, som også modtager fastindskrevne børn.

Overenskomstens parter har dog ligeledes haft fokus på at skabe et nyt grundlag, som i højere grad kan bruges til at organisere gæstedagplejen på forskellig vis under hensyn til de lokale forhold. Der har således været et fokus på at skabe bedre forudsætninger for at anvende gæstedagplejehuse som en del af løsninger i ft. gæstedagpleje. Fremadrettet vil alle gæstedagplejere, som er ansat uden for eget hjem, kunne arbejde fleksibelt ved flere tjenestesteder i dagplejen. Gæstedagplejerne vil ligeledes i relevant omfang kunne løse opgaver ved en daginstitution.

Da der således fremadrettet ikke vil være ansatte, som alene kan løse opgaver ved et gæstedagplejehus, vil denne gæsteordning også kunne bruges mere fleksibelt fx således, at gæstehuset alene er åbent, når antallet af gæsteplaceringer gør det relevant. Gæstedagplejere vil endvidere kunne løse en bred vifte af opgaver, som kan række udover gæstedagpleje. De kan fx indgå med faste timer i en stordagplejeordning, træde til som en ekstra ressource for en periode i en ordning, hvor der modtages et barn med en funktionsnedsættelse eller – som en midlertidig foranstaltning – modtage fastindskrevne børn, indtil disse kan overgå til fast plads hos en dagplejer.

Som noget nyt åbner overenskomsten endvidere mulighed for, at der kan ansættes gæstedagplejere på timeløn, som kan tilkaldes ved behov for ekstra ressourcer til varetagelse af konkrete opgaver i dagplejen. Se nærmere herom i overenskomstens § 4, stk. 6.

Eksempler fra praksis på organisering af gæstedagpleje

Gæstepasning i en fast lokation

I flere kommuner er der etableret løsninger på gæstepasning, hvor barnet hver gang skal afleveres det samme sted. Det giver forudsigelighed for forældrene og tryghed for børnene. I nogle kommuner er løsningen et gæstedagplejehus og andre steder er det gæstepasning i en fast vuggestue. Gæstepasning i gæstedagplejehus eller vuggestuer kan ligeledes være med til at give et mere roligt og forudsigeligt pædagogisk læringsmiljø i dagplejen, da der ikke vil være nye børn i gæstedagpleje, som skal indgå i børnefællesskabet for en kortere periode.

I et gæstedagplejehus vil den samlede børnegruppe som udgangspunkt kunne placeres i gæstehuset ved dagplejers fravær.

Det kræver planlægning og styring at udnytte kapaciteten i gæstedagplejehuset. Når gæstedagplejehuset benyttes til planlagt fravær, fremmer det kapacitetsudnyttelsen. Dog er der brug for opmærksomhed på, hvordan gæstedagplejehuset også kan bruges til at imødekomme nogle af de praktiske udfordringer med akut gæsteplacering via morgentelefonen.

Gæstedagplejere, der løser opgaver i gæstedagplejehuse, kan ligeledes løse opgaver ved andre tjenestesteder i dagplejens område samt i relevant omfang ved daginstitutioner. Det kan fx være afløsning ved kort fravær hos dagplejer i eget hjem, varetagelse af opgaver i forskellige gæstedagplejehuse eller i en vuggestue. Det kan også være som ekstra medarbejder hos en dagplejer, der aktuelt har behov for ekstra ressourcer. Det kan være ved opgaver i forbindelse med indkøring af nyt barn, et dagplejebarn med funktionsnedsættelse, en nyansat dagplejer el.lign. Se nærmere i § 4 i overenskomsten.

Den nye overenskomst understøtter ligeledes mere fleksible modeller for gæstedagplejehuse. Det kan fx være et lokale i en landsbyordning, dagplejens legestuelokale eller et egnet lokale på et lokalt plejehjem, der kan åbnes og tilbyde gæstedagpleje efter behov.

Modeller med gæstepasning i udvalgte vuggestuer hænger oftest sammen med et lokalt samarbejde mellem dagplejerne og institutionerne i lokalområde. I denne model lægges der vægt på, at dagplejebørnene tilknyttes en konkret vuggestuegruppe, så de som udgangspunkt kan gæsteplaceres samlet.

Den tætte kobling mellem dagpleje og daginstitution kan samtidig være med til at lette overgangen fra dagpleje til børnehave.

Faste gæstepladser

Et set up for gæstedagpleje er faste gæstepladser hos en dagplejer i eget hjem. Det kan være dagplejere i eget hjem, der ikke har nogen faste børn indskrevet eller har en del af de faste pladser friholdt til gæstebørn. Nogle kommuner har gode erfaringer med at have dagplejere uden fastindskrevne børn i de enkelte dagplejeområder. Erfaringer afhænger i høj grad af planlægning og styring, der sikrer en optimal kapacitetsudnyttelse.

Gæstepasning på ledige pladser på dagen

Den mest udbredte løsning ved behov for gæstedagpleje har traditionelt været gæstepasning hos en anden dagplejer i området. Det er ofte en rigtig god løsning, da børnene sandsynligvis vil kende gæstedagplejeren, gæstedagplejerens børnegruppe og dagplejehjemmet.

En udfordring i dette set up kan være at have tilstrækkelig systematik og data, så viden om, hvilke dagplejere der har ledige pladser den pågældende dag, er kendt og delt. Flere har gode erfaringer med at bruge AULA til registrering af planlagt eller akut fravær af børn. Ved tilstrækkelig ledelsesinformation og systematisk brug af data opnås den bedste udnyttelse af ledige pladser på dagen, hvorved det i mindre grad vil blive nødvendigt at placere børn på 5. pladsen. Den nye overenskomst lægger op til, at brugen af 5. pladsen begrænses mest muligt.

Den nye seniorordning giver flere muligheder for gæsteplacering på ledige pladser på dagen hos andre kendte dagplejere i gruppen, hvilket understøtter en rimelig fordeling af gæstebørnene.

Der er også eksempler på "turnusordninger" på gæstepasning ved akut fravær. Det kan fx være den ene dagplejegruppe, der altid modtager gæstebørn ved akut fravær i lige uger, mens de i ulige uger kan planlægge med kun at modtage "egne børn". For en anden dagplejegruppe vil det modsatte så være gældende.

Flyverfunktion som gæstepasning ved kortvarigt fravær (få timer)

Ved kortvarigt fravær som fx lægebesøg, tandlæge mv. kan det være hensigtsmæssigt at trække på gæstedagplejer. En gæstedagplejer vil kunne passe børnene i dagplejerens hjem under dennes korte fravær. Dermed undgås, at dagplejeren skal tage en hel fridag pga. et lægebesøg, ligesom det undgås, at børnene skal gæsteplaceres.

Som noget nyt åbner overenskomsten mulighed for, at en tidligere ansat i dagplejen kan ansættes i en stilling som timelønnet gæstedagplejer, der kan tilkaldes ved behov for ekstra ressourcer til varetagelse af konkrete opgaver i dagplejen. Se nærmere herom i overenskomstens § 4, stk. 6

5. Samarbejde på tværs af dagtilbudsområdets

Dagplejen og daginstitutioner udgør sammen dagtilbudsområdet og er reguleret i den samme lov, arbejder med det samme formål og ud fra det samme pædagogiske afsæt, der er defineret i læreplanen og det tilhørende pædagogiske grundlag. Derfor er der også rigtig meget, som er ens for de to typer af dagtilbud.

Daginstitutioner og dagplejen er også forskellige. Og det er hele ideen med at have flere former for dagtilbud. Nogle forældre ønsker den ene type dagtilbud fremfor den anden – og nogle børn trives bedst i den ene type frem for den anden.

Med de ligheder og forskelle er der god grund til at sætte fokus på samarbejde og sammenhæng på tværs af det samlede dagtilbudsområde i den enkelte kommune. Det samarbejde og den sammenhæng kan skabes på mange måder. Nedenfor er der oplyst eksempler på, hvordan nogle kommuner har udviklet samarbejdet på tværs af dagplejen og daginstitutioner.

Hvordan kan den nye overenskomst være med til at fremme mulighederne for samarbejde på tværs af dagtilbudsområdet

Det har i forbindelse med indgåelse af den nye overenskomst været centralt at se dagplejen som en del af et sammenhængene kommunalt dagtilbudsområde. Det har således været parternes vurdering, at en større grad af samarbejde og samtænkning mellem dagplejen og daginstitutioner vil kunne medvirke til at fremtidssikre dagtilbudsområdet generelt bl.a. i forhold til arbejdet med at understøtte den faglige og pædagogiske kvalitet i det enkelte tilbud.

Et større kendskab til hinanden på tværs af tilbuddene, fx via fælles aktiviteter i hverdagen med børn eller ved faglige arrangementer, hvor områderne får indblik i hinandens arbejdsformer, vurderes overordnet at kunne medvirke positivt til en større integration. Samtidig vil samtænkning på tværs af dagtilbudsområdet også kunne spille en rolle ift. gæstesystemet, fx i relation til håndtering af den akutte gæstedagpleje, når den faste dagplejer er fraværende pga. sygdom, barns sygdom eller lign.

Eksempler fra praksis på samarbejde på tværs

Strategi og politik binder sammen

Dagtilbudsloven og de kommunalpolitiske strategier binder dagplejen og daginstitutionerne sammen. Dagtilbudsområdet arbejder mod de samme mål for det pædagogiske læringsmiljø og for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor er dagplejen også en integreret del af det samlede dagtilbudsområde.

Strukturelt samarbejde mellem dagplejen og institutioner

Samarbejdet på tværs af dagtilbudsområdet kan være af strukturel karakter ud fra en forståelse af, at dagtilbudsområdet er en samlet organisation.

Det kan fx komme til udtryk ved, at gæstedagplejen varetages i udvalgte vuggestuer enten for hele kommunen eller for udvalgte lokalområder.

Det strukturelle samarbejde kan også komme til udtryk ved, at dagplejen bruger institutionernes fysiske rammer herunder legepladser, og ved at gæstedagplejere kan varetage opgaver på tværs af dagtilbudsområdet.

Endelig er der i mange kommuner en fælles struktur for det tværfaglige samarbejde om børn i udsatte positioner.

Ledelse og organisering

I nogle kommuner er dagplejen organiseret i en områdestruktur, hvor de enkelte dagplejere er forankret i områderne. I andre kommuner er dagplejen samlet i en central enhed med egen bestyrelse. Samarbejdet mellem dagpleje og institutioner skal tilrettelægges med afsæt i den valgte organisering.

Et ledelsesfællesskab på tværs af dagplejen og daginstitutionerne er betydningsfuldt ift. at fremme samarbejde og sammenhæng på dagtilbudsområdet. Ofte vil lederne referere til den samme chef og dermed også indgå i sektorrettet fællesskab.

I nogle kommuner er der ligeledes erfaringer med, at det kan skabe en organisatorisk sammenhæng, hvis dagplejen og daginstitutionerne kan trække på de samme støttefunktioner.

Overgange

Dagplejen og børnehaverne har et naturligt samarbejde om børnenes overgang og er forpligtede på at skabe gode overgange for børnene gennem dagtilbudsloven. En sammenhængende overgang fordrer en fælles systematik, som kan se ud på mange forskellige måder. Det kan fx handle om fælles tilgange til dokumentation, om gensidige besøg og om faste samarbejds møder.

Faglige fællesskaber og kompetenceudvikling

Sammenhæng og samarbejde mellem dagplejen og daginstitutioner kan fx skabes gennem fælles faglige temamøder. Mange faglige tematikker går på tværs af de to typer af dagtilbud. Det kan fx være forældresamarbejde, børnesynet eller stærke børnefællesskaber.

Fremtidens dagpleje – Inspiration til organisering og udvikling af den kommunale dagpleje

© KL, FOA

1. udgave, 1. oplag, juni 2025

Produktion: Kommuneforlaget A/S

Foto: Colourbox

Produktionsnr. 831066

FOA

KL

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Odden, Nykøbing & Egebjerg Skole, SFO og dagtilbud

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Skolebestyrelsen Odden, Nykøbing & Egebjerg

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

02.09.2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Børn, Læring og Familie

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetskema(er)

BF-03-D

BF-30-D

BF-32-D

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2027-2030

Skolebestyrelsen kommer med endnu en appel til det politiske udvalg om, at få skabt ro omkring langsigtede beslutninger, så de politiske prioriteringer samstemmes med de politiske visioner på området (Vision Odsherred, Odsherred Kommunes Fælles Børne- og Ungesyn, Odsherred Kommunes Børn, Unge og Uddannelsespolitik).

Skolebestyrelsen udtrykker at vigtigst af alt er, at vi har stabile, langtidsholdbare, forudsigelige og bæredygtige budgetter, som skaber kvalitet i opgaveløsningen og tryghed i ansættelserne på skolerne og i vores dagtilbud.

Skolebestyrelsen udtaler en bekymring for at uroen der har været de sidste par år omkring økonomien, skaber utryghed, hvilket kan have betydelige konsekvenser for attraktiviteten i vores tilbud og dermed forældrenes valg af skole og dagtilbud til deres børn, samt medarbejdernes og ledernes jobsikkerhed.

Drøftelserne omkring besparelser og ændringer i skolestrukturen skaber ligeledes bekymring og usikkerhed i fællesskabet. Det er derfor vigtigt at der skabes ro omkring fremtiden og økonomien, så der kan arbejdes strategisk med den økonomiske ramme.

BF-03-D: Skolebestyrelsen anser det som urealistisk at bedrive god ledelse og god kvalitet i vores tilbud, med færre ledere. Når der er så stor usikkerhed om strukturer, opstår der bekymring for fremtiden. Bekymring for, at lederne søger andet job, mister følingen med, hvad der sker i hverdagen, samt har mulighed for at understøtte medarbejderne i hverdagen og sikre kontinuerlig udvikling, læring, trivsel og dannelse. God ledelse på tværs af tilbud og forskellige lovgivninger kræver ledelseskapacitet og dygtige medarbejdere. Ved færre ledere er der bekymring for, at der ikke længere bliver mulighed for faglig ledelse tæt på. Man skal sikre attraktive stillinger på både, pædagog- lærer- og ledelsessiden, så vi fortsat kan levere god kvalitet i vores tilbud.

BF-30-D: Skolebestyrelsen anser det som vigtigt fortsat at annullere demografireguleringen på dagtilbudsområdet, så nuværende serviceniveau opretholdes.

BF-32-D: Godt forslag med flere pædagoger i indskolingen og gerne 2-lærerordning. Det er også et ønske for mellemtrinnet og i udskolingen, hvor der også er et behov.

Skolebestyrelsen peger samtidig på vigtigheden af en langsigtet bosætningsstrategi. Attraktive og stabile skoler og dagtilbud er afgørende for, at nye familier vælger at bosætte sig i Odsherred, og derfor bør bosætning og kvalitet i kernevelfærden ses i tæt sammenhæng.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>På vegne af Skolebestyrelsen Trine Hjortebjærg Mortensen (Skoleleder Odden, Nykøbing og Egebjerg)</i>	<i>02.09.26</i>

Høringssvar til Budget 2027-2030

Afsender: Vig skolebestyrelse

Dato: 16.09.2026

Høringssvaret omhandler følgende punkter:

- BF-03-D Reduktion i antallet af ledere (politisk parti liste F(SF))
- BF-32-D Flere pædagogtimer i indskolingen (fagudvalg)
- AFHs forslag til budget 2027.

Bemærkninger til budgetforslag BF-03-D

I budgetforslagspunkt BF-03-D foreslår SF at der reduceres i antal ledere på skoleområdet således at der kun er 8 skoleledere – en pr. matrikel.

På Vig skole har vi en skoleleder og tre afdelingsledere der hver især har sit eget område som hhv. distrikt skoleleder, specialskeleleder og SFO leder. Der er omkring 58 ansatte lærere og pædagoger, og administrative medarbejdere, samt 348 elever på Vig skole.

Vig skolebestyrelse mener det er helt urealistisk, at én leder kan have personaleansvar for 58 medarbejdere og drifte en skole med 348 elever på en måde der:

- tilgodeser de enkelte medarbejdere og sikrer gode psykiske arbejdsmiljøvilkår,
- være en nærværende leder i hverdagen,
- afholde MUS/LUS samtaler efter overenskomstmæssig hyppighed med alle ansatte, og sikre deres personlige og faglige udvikling
- yde kvalificeret og faglig sparring til de ansatte.
- Arbejde strategisk med udvikling af medarbejdernes indbyrdes samarbejdsrelationer, der styrker sammenhold blandt ansatte.
- kan varetage skolens daglige drift, samt ad hoc-opgaver der kommer udover de daglige.
- koordinere timeskemaer for alle klasser og vikardækninger og ændringer til skemaer undervejs i skoleåret.
- være til stede ved alle netværksmøder.
- være til stede ved alle de faste forældre aftaler der er omkring elevers trivsel, samt de trivselssamtaler der kommer udover de faste. Samt være observerende på trivsel i klasserne.
- skal kunne varetage udviklingsopgaver både ud fra et forældre perspektiv, et elevperspektiv og et medarbejderperspektiv.
- Opretholde det forebyggende arbejde der med konflikthåndtering blandt børn og børns trivsel.

- Opretholde et godt samarbejde med interne indsatser i kommunen bl.a. PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning)

Vig skolebestyrelse mener at budgetforslag BF-03-D vil få alvorlige konsekvenser for de ansattes psykiske arbejdsmiljø, med stor risiko for øget trivselsproblemer hos lærer og pædagoger. Risikoen for at de ansatte sygemeldes med stress, eller vælger at søge arbejde andet sted, er meget stor. Det vil i sidste ende gå ud over elevernes sociale trivsel og faglige niveau med øget vikardækninger i timerne og stor udskiftning i lærerteams for de enkelte klasser. Der er i stedet brug for at se på hvordan man kan skabe et godt psykisk arbejdsmiljø for de ansatte på skolen, så der sikres fastholdelse og kontinuitet i medarbejderstaben, der sikrer tryghed, ro og stabile voksenrelationer for vores elever.

I forslaget fremgår det at besparelsen på lønninger til lederstillinger der udgår af regnestykket, skal fordeles så 50% går tilbage til skolerne til lærerressourcer, mens de resterende 50% skal gå tilbage til kassen og indgå i det politiske råderum.

I praksis for skolerne betyder det at 50% af det besparede fjernes fra skoleområdet. Dvs. yderligere besparelse på skoleområdet. Vig skole har de sidste par år haft nedskæringer i budgettet. Med yderligere besparelse på skoleområdet risikerer Vig skole endnu en gang at stå overfor besparelser på et allerede presset budget.

I øvrigt henviser vi til administrationens beskrivelse i budgetmaterialet, som efter vores opfattelse stemmer overens med vores bekymringer vedr. forslaget.

Bemærkninger til budgetforslag BF-32-D

I Budgetforslag BF-32-D foreslår Politikere at der skal afsættes flere midler til at ansætte ekstra pædagoger på indskolingsområdet. De ekstra pædagogressourcer skal anvendes til understøtning af undervisningen i hhv. dansk og/eller matematik. Målet er at der med 2 voksne i timen kan rummes flere elever i klassen og flere elever dermed kan få et større udbytte af undervisningen.

Vig skolebestyrelse bakker op om initiativet om at afsætte ressourcer til mere personale på skolerne. Det er dog skolebestyrelsens holdning at den enkelte skoles daglige ledelse og personale er de mest kompetente til fagligt at vurdere hvordan ekstra personaleressourcer bedst anvendes. Det kan være forskelligt fra skole til skole hvor der er behov for at sætte ind med understøttende undervisning. Og det kan skifte over tid i løbet af et skoleår. Det bør også være op til skolerne at vurdere hvorvidt behovet er ekstra lærere eller ekstra pædagoger.

Bemærkninger til AFHs forslag til budget 2027.

AFH-skolebestyrelse beder om 38.090.000 kr. til ombygninger og ekstra personaleressourcer mm.

AFH LMU beder herudover om 32.900.000 kr. til ombygninger, indretninger, undervisningsudstyr mm.

I alt beder AFH om 70.990.000 kr.

Deres ønske bunder sikkert i et reelt behov, som Vig skolebestyrelse godt kan genkende fra Vig skoles egne behov. Vig skolebestyrelse kunne ønske sig lignende økonomisk tilskud til forbedringer til skolens personale og undervisningsmiljø.

Skolebestyrelsen er meget undrende over at vi ikke er blevet gjort opmærksom på muligheden for at byde ind med konkrete ønsker til forbedringer for Vig skole som en del af budgetprocessen, på lignende vilkår med AFH.

Skolebestyrelsen beder derfor politikerne og administrationen om at indtænke AFH's ønske ind i en samlet proces hvor alle skolernes behov kan indsamles og prioriteres i sammenhæng.

Vig skolebestyrelse foreslår desuden, at en sådan proces kigger nærmere på hvordan den overordnede skolestruktur i Odsherred kommune i fremtiden kan se ud. Samt hvordan den kan omstilles til det faldende børnetal der jf. den seneste befolkningsprognose er fremstillet, så skolerne ikke indbyrdes skal kæmpe om eleverne. I stedet bør der ses samlet på hvordan kommunen kan samle skoledistrikterne på færre matrikler og anvende ressourcer effektivt og driftssikkert, til forbedringer af bygninger og udemiljøer, undervisningsmaterialer og inventar, lærer og pædagogressourcer mm. der hvor der er størst elevtal og behov.

En gentænkning af Odsherred kommunes skolestruktur er en stor opgave som umiddelbart vil have gavn af professionelle øjne udefra. Vig skolebestyrelse forstår derfor at der i budgettet afsættes ressourcer til ekstern rådgivning til en sådan opgave.

Hørve er dokumentationen – folkeskolens bæredygtighed i Odsherred er sagen

Budget 2027 giver Odsherred et andet udgangspunkt for prioriteringer end tidligere i budgetprocessen. §16-tilskuddet og fjernelsen af de brede reduktionsblokke har lettet den akutte budgetusikkerhed. Men den strukturelle skoleudfordring består. Hørve Skole står allerede med dokumenterede kvalitetsproblemer efter en mangeårig udvikling præget af strukturændringer, faldende elevgrundlag, ustabilitet og reducerede ressourcer omkring børnene. At standse yderligere forringelser er ikke det samme som at genoprette den kvalitet, der allerede er gået tabt.

Hørve Skole har brug for et markant og langsigtet politisk løft med reel finansiering. Men spørgsmålet rækker ud over én skole: Er Odsherreds samlede skoleøkonomi stor nok og indrettet til den opgave, kommunen faktisk har – og kan ressourcetildelingen finansiere den skolestruktur og kvalitet, Byrådet politisk beslutter?

Hørve Skole: den hverdag børnene faktisk møder

Kommunens egne dokumenter har gennem flere år beskrevet alvorlige udfordringer på skoleområdet. I 2023 blev Hørve Skole udpeget som særligt indsatsområde og “fyrtårn”, og i Budget 2024 skrev kommunen, at skolerne i den valgte struktur var kommet **“forbi det punkt, hvor skolerne ... kan drives forsvarligt”**. Senere budgetmateriale har fortsat beskrevet et skoleområde under betydeligt pres på kapacitet og struktur. *[Bilag 1 – kommunens egne beskrivelser af Hørve Skole og skoleområdets kapacitet]*

Hørve Skoles kvalitetsproblemer er også dokumenteret eksternt. I 2026 omfatter STUKs ordning om skoler med bekymrende kvalitet i Odsherred Hørve Skole, Vig Skole og Herrestrup Skole og Videnscenter. Tre udpegninger i samme kommune understreger, at kvalitetsudfordringen ikke bør behandles som et isoleret problem på Hørve Skole. *[Bilag 1.4 – faglig kvalitet og STUK-udpegninger]*

Politiske beslutninger og annoncerede kvalitetsløft skal omsættes til stabile og kvalificerede vilkår i skolens hverdag. Nye organiseringsformer bliver kun et kvalitetsløft, hvis der er tilstrækkelig finansiering, personale, ledelse, forberedelsestid og kompetencer til at gennemføre dem stabilt i den undervisning, børnene faktisk møder.

Fra skoleåret 2025/26 blev Hørve Skoles særskilte sprogklasser nedlagt, og eleverne integreret i almenklasserne. Fra skoleåret 2026/27 indgår seks af skolens syv årgange i classesammenlægninger: 1. og 2. klasse, 3. og 4. klasse samt 5. og 6. klasse er organiseret sammen.

Dertil kommer, at Hørdagsskolens 5. klasse er planlagt sammen med 5./6. klasse i flere fag. Hver ændring kan have en faglig begrundelse, men tilsammen flytter de på kort tid en større og mere kompleks opgave ind i almenundervisningen. Når opgaven ændres, må kapacitet og kompetencer følge med. *[Bilag 1.1–1.2 – klasseorganisering og ændrede opgaver i almenundervisningen]*

I 3. og 4. klasse er klasserne organiseret sammen i en del af undervisningen, og i 34,6 procent af den samlede undervisning er den planlagte samtidige voksenressource reduceret fra to til én. *[Bilag 1.1 – organisering og beregning af voksenkapacitet]*

I 5. og 6. klasse er klasserne organiseret sammen med én lærer, og den planlagte samtidige lærerressource over de to klasser er dermed halveret.

Reduktionen handler derfor ikke kun om antallet af voksne i den enkelte time. Den gør også bemanningen mindre robust ved sygdom og fravær – netop en sårbarhed på Hørve Skole, som ledelsen tidligere selv har peget på.

Sammenlagt undervisning kan være en legitim – og på små skoler måske nødvendig – måde at bevare et lokalt skoletilbud på. Men kvaliteten afhænger blandt andet af elevgruppens sammensætning, lærerens kompetencer og stabilitet samt muligheden for reel faglig differentiering mellem klassetrin. Samlæsning med én voksen er samtidig noget andet end co-teaching: **To klasser med én voksen er ikke det samme som at tilføre en ekstra lærer til undervisningen.** Det er særligt relevant, fordi forældrene på Hørve Skole i foråret 2026 blev orienteret om særlige ressourcer til udvikling af co-teaching som et kvalitetsløft, uden at det tilsvarende blev tydeliggjort, at to klasser i flere fag skulle undervises samlet med én voksen. *[Bilag 1.2 – klassesammenlægninger og ressourceforudsætninger]*

Reduktionen i den planlagte voksenressource står ikke alene. Efter skolestart 2026 blev 36 procent af lektionerne i den opgjorte periode varetaget af uuddannede vikarer. Det er en meget høj andel, og ustabil bemanning har samtidig været en tilbagevendende del af skolens hverdag gennem flere år. *[Bilag 1.3 – bemanning, vikarlog og sommerorientering]*

Den nye organisering gennemføres samtidig i en organisation, hvor økonomien har medført færre årsværk. I AFH-ledelsens sommerorientering blev det beskrevet, at ledige stillinger ikke blev genbesat, at organisationen gik ned i antal lærere og pædagoger, og at medarbejdere blev flyttet internt. Ledelsen skrev direkte: **“Økonomien betyder, at vi udover at gå ned i årsværk generelt sparer.”** På Hørve Skole kommer dette oven på flere års økonomisk pres og en i forvejen sårbar bemanning. *[Bilag 1.3 – bemanning, vikarlog og sommerorientering]*

Et skema kan være bemanded uden at være fagligt dækket. Hyppige lærerskift og lav faglig kontinuitet kan gøre det vanskeligere at rekruttere og fastholde kvalificerede medarbejdere. Når erfarne lærere forlader skolen, går også relationer, lokalkendskab og erfaring tabt. Det er særligt alvorligt på en skole, der allerede er udpeget på faglig kvalitet.

Det er vigtigt at skelne mellem medarbejdernes indsats og de rammer, de skal lykkes under. **Hørve Skole har dygtige og engagerede lærere.** Udfordringen ligger i de økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige rammer omkring skolen. **Medarbejdernes indsats kan ikke kompensere for strukturelle og økonomiske problemer, som det er kommunens ansvar at løse.**

Efter flere år med skiftende og konstituerede ledelsesløsninger er spørgsmålet om lokal ledelseskontinuitet særligt relevant. Et af forslagene i Budget 2027, BF-03-D, lægger op til én skoleleder pr. matrikelskole. For Hørve Skole kan mere lokal ledelse med et tydeligt mandat være en styrke. Men forslaget reducerer samtidig den samlede ledelsesressource, og kun halvdelen af det beregnede provenu føres tilbage til skoleområdet som lærerressourcer; resten bliver en nettobesparelse. Det bør derfor fremgå, hvordan forslaget konkret styrker den lokale ledelse på Hørve Skole – og hvorfor en del af besparelsen skal trækkes ud af skoleområdet. *[Bilag 1.5 – relevante Budget 2027-forslag]*

Et andet forslag i Budget 2027, BF-32-D, tilfører pædagogisk støtte i halvdelen af dansk- og matematiktimerne i 0.–3. klasse og kan være et kvalitetsløft. På Hørve Skole er 3. klasse organiseret sammen med 4. klasse, mens forslaget kun omfatter til og med 3. klasse. Det bør derfor fremgå, hvordan ressourcen fordeles og konkret udmøntes i 3./4.-sporet, og om den lægges oven i de eksisterende lærerressourcer. *[Bilag 1.5 – relevante Budget 2027-forslag]*

Skoleøkonomi skal tage udgangspunkt i opgaven – ikke kun elevtallet

En lille skoles grundopgave bliver ikke proportionalt mindre, fordi den har færre elever. En række nødvendige funktioner skal være til stede uanset elevtal og fylder derfor relativt mere i økonomien på en lille skole. Ledelse, administration, faglig bredde, forberedelse og et forsvarligt niveau af voksenressourcer kan ikke reduceres i samme takt som elevtallet.

Odsherred har historisk selv anerkendt problemet. I 2012/13 gik kommunen fra en hovedsageligt klassebaseret til en mere elevbaseret tildeling, og efter basistildelingen blev der indbygget mulighed for politisk særtildeling til mindre undervisningssteder. Omkring 2020/21 bestod tildelingen af grund-, elev- og residualtildeling: Grund- og elevtildelingen skulle gøre minimumsdrift mulig, mens residualen gav mulighed for kvalitet ud over minimum. I Budget 2022 beskrev kommunen selv, at mindre skoler rammes særligt af elevnedgang uden klassenedgang, fordi lærerudgiften i høj grad følger antallet af klasser – ikke mindre ændringer i elevtallet. *[Bilag 2.1 – historiske og nuværende ressourcefordelingsmodeller]*

Historikken viser derfor ikke én stabil ressourcemodel, men en række forsøg på at håndtere netop dette grundproblem. Odsherred har flere gange måttet korrigere ressourcefordelingsmodeller, hvor elevfald ellers ville udløse lavere tildeling, selv om udgifterne ikke faldt tilsvarende. Hvad blev der af den politiske mulighed for særtildeling til mindre undervisningssteder – og hvordan er hensynet til et nødvendigt økonomisk grundniveau blevet videreført gennem de modeller, der siden har afløst den? *[Bilag 2.1 – historiske og nuværende ressourcefordelingsmodeller]*

Hvordan skoleøkonomien og ressourcefordelingen indrettes, er samtidig et kommunalt ansvar. Undervisningsministeriet fastslår, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om både bevillinger til skolevæsenet, de økonomiske rammer for de enkelte skoler og skolestrukturen. Det

afgørende er derfor, om den valgte ressourcetildeling understøtter den skolestruktur og den kvalitet, Byrådet politisk ønsker. *[Kilder: Undervisningsministeriet; Folkeskoleloven § 40] [Bilag 2.1 – historiske og nuværende ressourcetildelingsmodeller]*

I Ringkøbing-Skjern beregnes grundtildelingen for de første 75 elever og reduceres ikke yderligere ved lavere elevtal. Modellen viser, at en kommune kan indbygge et økonomisk grundniveau i ressourcetildelingen, så en lille skole ikke automatisk mister nødvendige grundressourcer i takt med elevtallet. *[Kilde: Ringkøbing-Skjern Kommune] [Bilag 2.1 – historiske og nuværende ressourcetildelingsmodeller]*

For Hørve Skole er det ikke nok, at økonomien kun rækker til at opretholde den basale drift. En skole, der skal vende en mangeårig negativ udvikling, har brug for ressourcer til faglig kvalitet, trivsel og stabil drift.

En ressourcemodel er ikke neutral, hvis den over tid kan afgøre, hvilke skoler der reelt er i stand til at fungere. Ændringer i skolestrukturen bør træffes som åbne politiske beslutninger. Så længe lokale skoler indgår i den politisk besluttede skolestruktur, har Byrådet ansvar for, at finansieringsmodellen giver dem reelle forudsætninger for at fungere fagligt bæredygtigt. **Ellers bliver fordelingsmodellen i praksis en indirekte strukturpolitik.**

Siden 2019 har Hørve Skole været en del af AFH sammen med Asnæs og Fårevejle. Da kommunen senere suspendede den automatiske demografiregulering af den samlede folkeskoleøkonomi, var begrundelsen, at den eksisterende struktur ikke kunne bære yderligere automatiske reduktioner. Alligevel beskriver Budget 2026, at færre elever i AFH medførte en “markant reduktion af budgettet” og efterfølgende tilpasning af medarbejderressourcer. *[Bilag 2.2 – demografiregulering og AFH-fordeling]*

Den samlede skoleøkonomi kan altså være beskyttet mod automatiske besparelser, samtidig med at færre elever i den enkelte skole fortsat kan føre til færre lokale undervisningsressourcer. Det fremgår ikke af det offentligt tilgængelige materiale, hvordan AFH's fælles ressourcer fordeles mellem de tre matrikler i Asnæs, Fårevejle og Hørve. Kommunen bør kunne forklare, hvordan den fælles AFH-økonomi omsættes til ressourcer på den enkelte matrikel. *[Bilag 2.2 – demografiregulering og AFH-fordeling]*

Specialundervisningsområdet har gennem flere år været præget af betydelige merforbrug og dokumenteret underfinansiering, og Budget 2027 beskriver fortsat høje specialundervisningsudgifter og høj segregering. Odsherred Kommune har selv valgt en finansieringsmodel, der kobler almen- og specialøkonomien direkte. Kommunens eget materiale har beskrevet økonomierne som “forbundne kar”. Når økonomierne fungerer som “forbundne kar”, kan stigende udgifter på specialområdet samtidig reducere råderummet i almenområdet. **Et højt samlet forbrug på skoleområdet er derfor ikke i sig selv tegn på, at almenområdet er tilstrækkeligt finansieret.** KL's børne- og undervisningsudvalgsformand Anders Winnerskjold pegede 14. september 2026 tilsvarende på, at stigende samlede skolebudgetter ikke nødvendigvis har løftet almenområdet som tilsigtet, fordi flere børn har behov for specialtilbud. *[Bilag 2.3 – special/almen, økonomisk udvikling og incitamentsmodel]*

I 2025 blev behovet for finansiering af specialundervisningsområdet beregnet til 8,5 mio. kr. Incitamentsmodellen var kun delvist indfaset, så 4,25 mio. kr. blev finansieret af almenkolernes

budgetter, mens kommunen tilførte de øvrige 4,25 mio. kr. Fra 2026 er modellen fuldt indfaset. Skolerne reserverer 250.000 kr. i eget budget pr. nuværende specialundervisningselev, som skolen selv har segregeret i løbet af elevens skoletid. I budget 2026 svarer det samlet til 90 elever og 22,5 mio. kr. Modellen kan dermed påvirke skolebudgetterne over flere år – ikke kun i det år, en elev visiteres. *[Bilag 2.3 – special/almen, økonomisk udvikling og incitamentsmodel]*

Det betyder i praksis, at en skole, der har segregeret flere elever, kan have mindre af sit budget tilbage til almenundervisningen – også selv om den samtidig har en elevgruppe med større støttebehov.

De 250.000 kr. er ikke et statsligt krav. Folkeskoleloven placerer ansvaret for skolernes økonomiske rammer og specialundervisningen hos kommunalbestyrelsen, og VIVE viser, at kommuner har valgt forskellige finansieringsmodeller. Odsherreds incitamentsbeløb er derfor en lokal styringsbeslutning inden for nationale rammer. *[Kilder: Undervisningsministeriet; VIVE; Odsherred Kommunes budgetmateriale]* *[Bilag 2.3 – special/almen, økonomisk udvikling og incitamentsmodel]*

De voksende og komplekse behov er en væsentlig del af kommunens økonomiske opgave. Hvis finansieringen ikke følger med, kommer almen- og specialområdet til at presse hinanden økonomisk. Et ordentligt finansieret specialområde beskytter derfor også almenområdet. **Der skal være nok penge i begge kasser.**

Inklusion uden den nødvendige støtte, kompetence og voksenressourcer er ikke bare en ændring af organiseringen. Regningen bliver betalt af barnet med støttebehov, klassefællesskabet og medarbejderne. Et økonomisk incitament til mere inklusion giver derfor kun mening, hvis almenområdet samtidig har de nødvendige forudsætninger. Målet bør ikke være mest mulig inklusion i sig selv, men det rette tilbud til det enkelte barn: Nogle børn har brug for specialiserede tilbud; andre kan være en del af almenfællesskabet, hvis den nødvendige støtte og de rette kompetencer følger med. Et økonomisk incitament må aldrig blive en barriere for det specialiserede tilbud, et barn faktisk har brug for. Undervisningsministeriet beskriver tilsvarende, at kommunerne forventes at prioritere frigivne ressourcer fra specialundervisningsområdet til øget inklusion og en generel styrkelse af almenområdet. Allerede i 2016 flyttede inklusionseftersynet fokus væk fra et rent kvantitativt inklusionsmål og mod den enkelte elevs faglige udvikling og trivsel. Ti år senere erkendte regeringen efter PISA 2025, at “vi har lavet en inklusionsreform, hvor vi ikke rigtig har sat flere ressourcer af til det”.

Forudsætninger må komme før incitament. *[Kilder: Inklusionseftersynet 2016; Statsministeriet, pressemøde 10. september 2026; Undervisningsministeriet]*

Lejre Kommune valgte at ændre både almenøkonomien, specialstrukturen og tildelingsmodellen som led i en flerårig genopretning. Baggrunden var, at kommunen havde identificeret lavere almenudgifter og højere specialudgifter end sammenlignelige kommuner. Fra august 2024 gav en ny tildelingsmodel folkeskolerne 15 mio. kr. mere årligt. *[Kilder: Lejre Kommune – årsrapport 2024; Lejre Kommune – budgetseminar]* *[Bilag 2.3 – special/almen, økonomisk udvikling og incitamentsmodel]*

Kommunen har et forsyningsansvar på folkeskoleområdet, som ikke forsvinder, fordi knap hver fjerde skoleelev i Odsherred går i fri- eller privatskole. Blandt Hørve-distriktets børn i 0.-6. klasse er friskoleandelen 47,4 procent – altså knap hver anden. Frie og private skoler fastsætter selv deres optagelsesvilkår, mens kommunen skal sikre et relevant undervisningstilbud til alle børn.

At mange børn går i fri- eller privatskole gør ikke kommunens ansvar tilsvarende mindre. Folkeskolen skal fortsat kunne rumme hele bredden af børn og behov – og overtage opgaven igen, hvis et barns behov ikke længere kan imødekommes i et andet tilbud. *[Bilag 2.4 – socioøkonomi, skolevalg og forsyningsansvar]*

Odsherred har desuden tungere socioøkonomiske rammevilkår end landsgennemsnittet. Samme udgift pr. elev giver derfor ikke nødvendigvis samme forudsætninger for at levere kvalitet. Odsherreds skoleøkonomi bør vurderes ud fra kommunens faktiske opgave – ikke ud fra en forestilling om, hvad en gennemsnitselev bør koste i en gennemsnitskommune. *[Bilag 2.4 – socioøkonomi, skolevalg og forsyningsansvar]*

Det afgørende er, hvad pengene faktisk bliver til i den konkrete undervisning omkring børnene. *[Bilag 2.3–2.4 – special/almen, socioøkonomi og forsyningsansvar]*

VIVEs Thyge Tegtmejer beskriver kombinationen af faldende børnetal, flere elever i fri- og privatskoler og flere elever i specialtilbud som en “tredobbelt strukturel udfordring” for almenskolen. Alle tre forhold er til stede i Odsherred. Tegtmejers pointe om, at presset kan ramme de forebyggende funktioner i almenområdet, er derfor særlig relevant. *[Kilder: VIVE / Thyge Tegtmejer] [Bilag 2.5 – VIVE og strukturelt pres på almenområdet]*

Elevtallet har en historie

Hørve Skoles lave elevtal er en realitet. Men det må ikke behandles som en historieløs eller neutral præmis.

Efter at den lokale udskoling var fjernet, havde Hørve Skole i 2014/15 fortsat 155 almene elever i 0.–6. klasse. Nyere kommunale opgørelser ligger på omkring halvdelen af dette niveau. Fjernelsen af udskoling kan ikke alene forklare elevfaldet, men den ændrede omfanget og sammenhængen i det lokale skoletilbud. En skole uden lokal udskoling er et andet og mindre komplet tilbud end en skole med 0.–9. klasse, og det må indgå i forklaringen sammen med tidligere strukturvalg, skolens kvalitet og stabilitet, familiernes skolevalg og tillid – samt demografien. *[Bilag 3.1 og 3.3 – demografi, strukturhistorik og historisk elevgrundlag]*

Kommunen kan ikke først være med til at forme de strukturelle betingelser for skolens elevgrundlag og derefter bruge et svækket elevgrundlag som en rent ekstern begrundelse for yderligere reduktioner.

Færre børn i Hørve-distriktet i de kommende år er en udfordring og skal indgå ærligt i vurderingen. Men demografien kan ikke alene forklare den meget lave tilslutning til den kommunale distriktsskole.

Kommunens egne elevfordelingstal viser, at godt hver fjerde (27,4 procent) af Hørve-distriktets børn i 0.–6. klasse går på Hørve Skole. 47,4 procent går på friskole, 15,8 procent på en anden kommunal folkeskole og 9,3 procent i kategorien andet/special. Når kun godt hver fjerde går i distriktsskolen, bør det politiske spørgsmål ikke alene være, hvorfor familierne vælger

anderledes, men også hvad der skal til for, at Hørve Skole bliver et tilbud, som langt flere familier har grund til at vælge til. *[Bilag 3.2 – elevfordeling, friskolekapacitet og ventelister]*

Vallekilde-Hørve Friskole er en styrke for lokalsamfundet og skal ikke gøres til forklaring på folkeskolens udfordringer. Dokumenterede ventelister gennem flere år viser, at det registrerede elevtal ikke fortæller hele historien om efterspørgslen efter pladser. Vallekilde-Hørve Friskole har ingen ledige pladser på årgangene med skolestart frem til 2031 og kun få ledige pladser til skolestart i 2032. Derfor kan den registrerede friskoleandel ikke bruges som mål for den samlede efterspørgsel efter pladser på skolen. Det skærper spørgsmålet om, hvorfor kommunens eget tilbud har så lav tilslutning. *[Bilag 3.2 – elevfordeling, friskolekapacitet og ventelister]*

Når elevtal indgår i ressourcefordelingen, indebærer den lave tilslutning til den kommunale distriktsskole en risiko for en selvforstærkende mekanisme: færre elever kan betyde færre elevafhængige ressourcer omkring skolen, hvilket kan gøre det vanskeligere at styrke netop den kvalitet og stabilitet, der skal til for at genvinde familiernes tillid. Et lavt elevtal kan dermed både være en konsekvens af udviklingen og være med til at fastholde den. *[Bilag 2.1–2.2 og 3.2 – ressourcefordeling, AFH-fordeling og elevfordeling]*

Det gør rækkefølgen politisk vigtig. Hvis man først kræver et højere elevtal, før der investeres i den kvalitet, der skal gøre skolen attraktiv, risikerer man at låse skolen fast i den situation, man ønsker at komme ud af. **Der må investeres i kvaliteten, før effekten kan forventes at vise sig i elevtallet.**

Hørve Skoles elevtal er derfor ikke en historieløs præmis. Det er både en aktuel realitet og et resultat, der selv kræver en forklaring.

Folkeskolen som fælles fundament

Folkeskolen skal være et sted, hvor social arv brydes frem for forstærkes. Det får særlig betydning i Odsherred, hvor de socioøkonomiske rammevilkår er tungere end landsgennemsnittet. *[Bilag 2.4 – socioøkonomi, skolevalg og forsyningsansvar]*

Et frit skolevalg på papiret er ikke nødvendigvis et lige valg i praksis. Adgangen til alternativer afhænger blandt andet af plads, geografi og transportmuligheder, økonomi, barnets behov og familiens praktiske muligheder. Derfor rammer en svækket distriktsskole ikke socialt neutralt. En stærk folkeskole er også et spørgsmål om lige muligheder, fællesskab og sammenhængskraft. *[Bilag 2.4 og 3.2 – socioøkonomi, skolevalg og friskolekapacitet]*

Kommunen har selv gjort bosætning – særligt af børnefamilier – til en politisk prioritet. I aftalen fra 2023 blev lokale skoler beskrevet som en vigtig forudsætning for at tiltrække familier til området. Kommunen beskriver Hørve som centerby og bosætningsby med en gunstig placering og gode forbindelser. *[Bilag 4.1 – bosætning, socioøkonomi og kommunale udviklingsmål]*

Skolekvalitet er derfor også bosætnings- og lokaludviklingspolitik. Kommunen kan ikke samtidig fremhæve lokale skoler som en vigtig forudsætning for at tiltrække børnefamilier og

undlade at give den kommunale distriktsskole betingelserne for at være et attraktivt valg. Kommunen kan heller ikke basere sin bosætningsambition på kapacitet i et skoletilbud, den ikke selv driver og ikke selv kan dimensionere. *[Bilag 4.1 og 3.2 – bosætning og friskolekapacitet]*

En stærk lokal folkeskole er samtidig en samlende institution, der er med til at forme lokalsamfundet og på længere sigt bidrage til et mere bæredygtigt befolkningsgrundlag. *[Bilag 4.1 – bosætning og kommunale udviklingsmål]*

Fra diagnose til handling

Når administrationen selv kobler kapacitet og struktur sammen, bør strukturdebatten ikke reduceres til antallet af skoler, matrikler eller elevprognoser. Struktur handler også om ressourcetildelingen, forholdet mellem almen- og specialområdet, den høje fri- og privatskoleandel, socioøkonomiske behov og de grundfunktioner, der skal finansieres på den enkelte skole. *[Bilag 2.1–2.5 – ressourcetildeling, AFH, special/almen og socioøkonomi]*

Det politiske ansvar er her og nu at sikre, at Hørve Skole har de økonomiske og organisatoriske betingelser for faglig kvalitet, børnenes trivsel og en stabil skolehverdag. Den bredere strukturdebat må ikke føre til, at ressourcetildelingen gradvist forringer skolens muligheder, før der er truffet åbne politiske beslutninger om de rammer, skolen skal fungere under. **Ansaret består både i at vælge retning og i at sikre, at valget har økonomisk og organisatorisk indhold.** *[Bilag 2.1 og 3.3 – ressourcetildeling og strukturhistorik]*

En politisk uafklaret situation, hvor Hørve Skole formelt består, men ikke får de nødvendige ressourcer og den stabilitet, der skal til for at vende udviklingen, er ikke neutral. Fortsætter udhulingen, kan resultatet i praksis blive det samme som en gradvis afvikling – blot uden den åbne politiske beslutning.

At undlade at finansiere en skole til at lykkes er ikke det samme som at have valgt at bevare den. Børnene skal ikke betale prisen for en langvarig mellemtilstand.

Ansvar handler også om tid. Børn kan ikke sætte deres skolegang på pause, mens kendte udfordringer består og politiske løsninger udskydes. **Man har kun én barndom.**

Når udfordringerne er kendte, bliver passivitet også et valg. Kommunalbestyrelsen har et selvstændigt ansvar. KL formulerede den 8. september 2026 ansvaret klart: “Det er os i kommunalbestyrelserne, der har ansvaret for folkeskolen og for at sætte retningen, så vi får vendt den bekymrende udvikling.” *[Bilag 5.1 – KL og kommunalt ansvar]*

Den nationale debat efter PISA 2025 peger på, at flere ressourcer kun har værdi, hvis de bliver til bedre vilkår omkring børn og lærere. Regeringen har samtidig nedsat en mere forpligtende skole-trepart, hvor blandt andet flere kolleger, flere tolærerordninger, forberedelsestid og lærernes arbejdsvilkår skal drøftes. Det understreger, at bemanning, tid og arbejdsvilkår er centrale kvalitetsparametre – uden at ændre kommunens ansvar for de rammer, børn og medarbejdere møder nu. *[Bilag 5.3 – PISA 2025, regering, KL, DLF og VIVE]*

KL's beskrivelse af Søndervangskolen i Aarhus giver et konkret eksempel på en flerårig skolevending med blandt andet tydelig lokal ledelse, PPR-samarbejde, kompetenceudvikling og ressourcer efter behov. De faglige resultater blev løftet, elevfraværet kom på niveau med kommunens øvrige skoler, og indstillinger til eksterne specialtilbud faldt fra 54 i 2010 til 27 i 2019. **Pointen er ikke at kopiere Søndervangs løsning, men at en skolevending kræver vedholdende prioritering og kontinuitet på tværs af budgetår og valgperioder.** [Kilde: KL – Søndervangskolen] [Bilag 5.4 – Søndervangskolen og flerårig skolevending]

Det har vist sig vanskeligt at få adgang til centrale oplysninger, som ikke fremgår af det offentligt tilgængelige materiale – blandt andet den interne fordeling af AFH's ressourcer. Trods en aktindsigtsanmodning, der fra starten åbnede for prioritering, løbende deludlevering og målrettet afgrænsning, var der ved høringsfristens udløb fortsat ikke udleveret materiale. Sagsforløbet – herunder frister, den varslede mulighed for afslag og kommunens henvisning til et fysisk møde efter høringsfristen – dokumenteres nærmere i det tilhørende bilag. [Bilag 5.2 – aktindsigt, sagsforløb og åbne økonomiske spørgsmål]

Transparens er ikke et bilag til den politiske debat. Det er en forudsætning for, at borgerne reelt kan deltage i den.

Budget 2027 bør derfor gøre mere end at fastholde et utilstrækkeligt status quo. Hørve Skole har brug for et markant og langsigtet politisk løft med reel finansiering. Men Hørve Skoles situation peger samtidig på et større spørgsmål, som Budget 2027 bør tage politisk stilling til: **Er Odsherreds samlede skoleøkonomi stor nok og indrettet til den opgave, kommunen faktisk har?** Det handler både om størrelsen på den samlede økonomiske ramme og om, hvordan den fordeles, så almen- og specialområdet, grundfunktioner, som ikke falder proportionalt med elevtallet, og den konkrete undervisningsopgave kan finansieres forsvarligt. [Bilag 2.1–2.5 – ressourcefordeling, AFH, special/almen og socioøkonomi]

Budgettet skal kunne mærkes omkring børnene – i stabilitet, kvalificerede voksne, faglig kvalitet og en folkeskole, som familier kan have tillid til.

Udviklingen er ikke naturgiven. Den er formet af beslutninger – og den kan derfor også ændres af beslutninger.

Kommunen har allerede beskrevet en stor del af udfordringerne. Nu skal diagnosen følges af en finansieret politisk beslutning.

Hørve Skole skal ikke blot have lov til at eksistere. Den skal have mulighed for at lykkes.

Eydna Naya Andersen

Forælder til elev på Hørve Skole

Kildeliste og bilagsnoter

Høringssvar til Budget 2027 · Hørve Skole · 16. september 2026

Dette dokument samler kilder, beregningsnoter og metodeforbehold til bilagshenvisningerne i høringssvaret. Bilagsnumrene er kildegrupper og dokumentationsspor; de er ikke en gengivelse af alle originaldokumenter i fuld længde. Hvor oplysninger bygger på samtidige skemaer, Aula-oplysninger eller skriftlig korrespondance, er kildearten angivet særskilt.

Overordnet budgetstatus i hovedteksten

- Odsherred Kommunes opdaterede Budget 2027-materiale ultimo august 2026: \$16-særtilskuddet på 65 mio. kr. ændrede budgetudgangspunktet, og de brede reduktionsblokke kunne fjernes fra budgetforslaget. Kilden bruges kun til den aktuelle budgetramme – ikke som dokumentation for, at skoleområdets strukturelle problemer dermed er løst.

Bilag 1 – Kommunens egne beskrivelser af Hørve Skole og skoleområdets kapacitet

- Odsherred Kommune, politisk aftale 2023: Hørve blev udpeget som særligt indsatsområde/“fyrtårn” med fokus på bedre rammer og mere bæredygtig drift.
- Odsherred Kommune, Budget 2024: kommunen beskrev, at skolerne i den valgte struktur var kommet “forbi det punkt, hvor skolerne ... kan drives forsvarligt”. Senere budgetmateriale beskriver fortsat pres på kapacitet og struktur.

Bilag 1.1 – Organisering og beregning af voksenkapacitet

- Fast skoleårsplan/Aula for 3./4. klasse 2026/27. To tidligere klasser er planlagt sammen med én voksen i 9 af 26 ugentlige lektioner = 34,6 %. Idræt er planlagt med to voksne og indgår derfor ikke i de 9 lektioner.
- Metoden beskriver planlagt samtidig voksenressource, ikke faktisk fremmøde i hver enkelt lektion. Den simple sammenligningsbaseline er mindst én voksen til hver af de to tidligere klasser.

Bilag 1.2 – Klassesammenlægninger og ressourceforudsætninger

- Aula/skema 2026/27 for 1./2., 3./4. og 5./6. klasse samt planlagt deltagelse af Høldagsskolens 5. klasse i flere fag med 5./6.
- Samtidig skole-/Aula-dokumentation om, at Hørve Skoles særskilte sprogklasser fra skoleåret 2025/26 blev nedlagt, og eleverne integreret i almenklasserne.
- Forældrekommunikation fra foråret 2026 om særlige ressourcer til udvikling af co-teaching som kvalitetsløft. Kilden bruges til at dokumentere den kommunikerede indsats – ikke til at ligestille samlæsning med co-teaching.
- Samlæsning og co-teaching holdes analytisk adskilt: samlæsning kan være en legitim organiseringsform, mens co-teaching forudsætter mere end én professionel ressource omkring samme undervisning.

Bilag 1.3 – Bemanding, vikarlog og sommerorientering

- Egen samtidig observationslog fra skolestarten 2026: 14 af 36 registrerede lektioner var vikardækket (38,9 %), heraf 13 af 36 med uuddannet vikar (36,1 %). Tallene er et afgrænset reality-check, ikke en årsstatistik.
- AFH-ledelsens sommerorientering 2026 om færre årsværk, manglende genbesættelse af ledige stillinger, intern flytning af medarbejdere og generelle besparelser.

Bilag 1.4 – Faglig kvalitet og STUK-udpegninger

- Styrelsen for Undervisning og Kvalitet / Børne- og Undervisningsministeriet, 2026: Hørve Skole, Vig Skole og Herrestrup Skole og Videnscenter er udpeget under ordningen om skoler med bekymrende kvalitet.
- Høringssvaret bruger alene den overordnede udpegning og ikke en detaljeret sammenligning af indikatorårsager mellem skolerne.

Bilag 1.5 – Relevante Budget 2027-forslag

- Odsherred Kommune, Budget 2027, Budgetmappe: BF-03-D om én skoleleder pr. matrikelskole og tilbageførsel af halvdelen af det beregnede provenu som lærerressourcer.
- Odsherred Kommune, Budget 2027, Budgetmappe: BF-32-D om pædagogisk støtte i halvdelen af dansk- og matematiktimerne i 0.–3. klasse.
- Ledelsesforløbet anvendes kun som strukturel kontekst; der drages ikke slutninger om enkeltpersoners motiver eller fratrædelser.

Bilag 2 – Økonomi og styring

Bilag 2.1 – Historiske og nuværende ressourcetildelingsmodeller

- Odsherred Kommunes struktur-/budgetmateriale 2012/13: overgang fra hovedsageligt klassebaseret til mere elevbaseret tildeling samt mulighed for politisk særtildeling til mindre undervisningssteder efter basistildelingen.
- Odsherred Kommunes tildelingsmateriale ca. 2020/21: grundtildeling, elevtildeling og residualtildeling.
- Odsherred Kommune, Budget 2022: mindre skoler kan rammes af elevnedgang uden tilsvarende fald i klasseantal og lærerudgift.
- Folkeskoleloven § 40 / Børne- og Undervisningsministeriet om kommunalbestyrelsens ansvar for bevillinger, økonomiske rammer og skolestruktur.
- Ringkøbing-Skjern Kommune: eksempel på grundtildeling, der beregnes for de første 75 elever og ikke reduceres yderligere under dette niveau.

Bilag 2.2 – Demografiregulering og AFH-fordeling

- Odsherred Kommune, Budget 2024: demografireguleringen blev suspenderet, fordi den eksisterende struktur ikke kunne bære yderligere automatiske reduktioner på et forsvarligt niveau.
- Odsherred Kommune, Budget 2026: færre elever i AFH medførte en “markant reduktion af budgettet” og efterfølgende tilpasning af medarbejderressourcer.
- Det offentligt tilgængelige materiale viser ikke, hvordan AFH’s samlede ressourcer fordeles internt mellem Asnæs, Fårevejle og Hørve. Dette er et åbent spørgsmål, ikke en antagelse om den faktiske fordelingsnøgle.

Bilag 2.3 – Special/almen, økonomisk udvikling og incitamentsmodel

- Odsherred Kommune, Budget 2026: beregnet finansieringsbehov på specialundervisningsområdet 8,5 mio. kr. i 2025; 4,25 mio. kr. finansieret af almenkolernes budgetter og 4,25 mio. kr. tilført kommunalt.
- Fra 2026 er modellen fuldt indfaset. Skolerne reserverer 250.000 kr. i eget budget pr. nuværende specialundervisningselev, som skolen selv har segregeret i løbet af elevens skoletid. Budget 2026 angiver samlet 90 elever = 22,5 mio. kr.
- Odsherred Kommune, Budget 2027: fortsat høje specialundervisningsudgifter og høj segregering.
- Odsherred Kommunes budgetmateriale beskriver almen- og specialøkonomien som “forbundne kar”. Formuleringen bruges til at forklare, hvorfor et højt samlet skoleforbrug ikke i sig selv siger, hvor meget kapacitet der er tilbage i almenområdet.

- Inklusionseftersynet 2016; Statsministeriets pressemøde 10.09.2026; Børne- og Undervisningsministeriet: inklusion vurderes efter faglig udvikling og trivsel, og frigivne ressourcer fra specialområdet forventes prioriteret til inklusion og styrkelse af almenområdet.
- VIVE: kommuner anvender forskellige finansierings- og incitamentsmodeller på specialundervisningsområdet; Odsherreds model er derfor lokal styring inden for nationale rammer.
- Lejre Kommune, årsrapport/budgetmateriale 2024: ændret tildelingsmodel og 15 mio. kr. mere årligt til folkeskolerne som led i en samlet omlægning af almen- og specialområdet.
- KL, Anders Winnerskjold 14.09.2026: stigende samlede skolebudgetter er ikke nødvendigvis slået igennem i almenområdet, når flere børn har behov for specialtilbud.

Bilag 2.4 – Socioøkonomi, skolevalg og forsyningsansvar

- Odsherred Kommune, Budget 2027: knap hver fjerde skoleelev i kommunen går i fri- eller privatskole (24,4 %).
- Børne- og Undervisningsministeriets socioøkonomiske materiale: Odsherred har tungere socioøkonomiske rammevilkår end landsgennemsnittet.
- Folkeskolelovens kommunale forsyningsansvar samt frie/private skolars egne optagelsesvilkår.

Bilag 2.5 – VIVE og strukturelt pres på almenområdet

- VIVE / Thyge Tegtmejer: kombinationen af faldende børnetal, flere elever i fri-/privatskole og flere elever i specialtilbud kan skabe en tredobbelt strukturel udfordring for almenområdet og dets forebyggende funktioner.
- Kilden bruges som ekstern analyse/validering, ikke som dokumentation for en bestemt lokal årsag på Hørve Skole.

Bilag 3 – Elevgrundlag og skolevalg

Bilag 3.1 – Demografi

- Odsherred Kommunes befolkningsprognose 2026: faldende børnetal i kommunen og i Hørve-distriktet frem mod 2036.
- Demografi behandles som én forklaringsfaktor blandt flere og ikke som en tilstrækkelig forklaring på den lave tilslutning til Hørve Skole.

Bilag 3.2 – Elevfordeling, friskolekapacitet og ventelister

- Odsherred Kommune, Øvrigt budgetmateriale Budget 2027: blandt Hørve-distriktets børn i 0.-6. klasse går 27,4 % på Hørve Skole, 47,4 % på friskole, 15,8 % på en anden kommunal folkeskole og 9,3 % i kategorien andet/special.
- Skriftlig korrespondance fra Vallekilde-Hørve Friskole, senest 03.09.2026: ingen ledige pladser på årgangene med skolestart frem til 2031 og kun få ledige pladser til skolestart i 2032. Oplysningen bruges til at vise, at registreret friskoleandel ikke er det samme som ubegrænset adgang til en plads.
- Telefoniske oplysninger om konkrete optagelsesprioriteter er ikke anvendt som dokumenteret faktum i høringsvaret.

Bilag 3.3 – Strukturhistorik og historisk elevgrundlag

- Kommunale struktur- og kvalitetsdokumenter om fjernelsen af lokal udskoling og senere skoleorganisering.
- Kvalitetsrapport/elevopgørelse 2014/15: Hørve Skole havde efter udskolingsændringen ca. 155 almene elever i 0.-6. klasse.

- Historikken bruges til at vise, at nutidens elevtal har en udviklingshistorie; der påstås ikke, at én enkelt strukturændring alene har forårsaget elevfaldet.

Bilag 4 – Bosætning og lokalsamfund

Bilag 4.1 – Bosætning og kommunale udviklingsmål

- Odsherred Kommunes politiske aftale 2023 om bosætning/børnefamilier og lokale skolars betydning.
- Kommuneplan/planmateriale: Hørve beskrives som centerby og bosætningsby med gunstig placering og gode forbindelser.
- Kilden bruges til den politiske sammenhæng mellem skolekvalitet, lokalsamfund og bosætning; der drages ikke en usourcet direkte kausal konklusion om skattegrundlag.

Bilag 5 – Ansvar, national validering og transparens

Bilag 5.1 – KL og kommunalt ansvar

- KL, 08.09.2026: kommunalbestyrelsernes ansvar for folkeskolen og for at sætte retningen for at vende den bekymrende udvikling. Det direkte citat i høringssvaret er gengivet fra KL-kilden.

Bilag 5.2 – Aktindsigt, sagsforløb og åbne økonomiske spørgsmål

En del af de spørgsmål, dette høringssvar rejser, kan ikke efterprøves fuldt ud i det offentligt tilgængelige materiale. Det gælder blandt andet den interne økonomiske fordeling mellem matriklerne i AFH og en række nyere spørgsmål om ressourcer, organisering og økonomi på Hørve Skole.

For at få belyst disse forhold bad jeg den 27. august 2026 om aktindsigt i eksisterende dokumenter om en række konkrete forhold vedrørende Hørve Skoles organisatoriske, økonomiske og ressourcemæssige udvikling fra 2023 og frem.

Anmodningen blev sendt til Odsherred Kommunes officielle postkasse med særskilt att. til centerchefen for Børn, Unge og Familier og områdelederen for skoleområdet. Kommunen kvitterede samme dag for modtagelsen.

Anmodningen indeholdt fra starten muligheder for prioritering og afgrænsning

Anmodningen var omfattende, men den var samtidig udformet med konkrete muligheder for at lette og fremrykke behandlingen.

Jeg bad udtrykkeligt om løbende deludlevering, så materiale, der kunne færdigbehandles, ikke skulle afvente behandlingen af hele anmodningen. Jeg opstillede desuden en udførlig prioritering af, hvilke dele der om nødvendigt skulle behandles først.

Allerede i den oprindelige anmodning bad jeg desuden kommunen kontakte mig, hvis en begrænset præcisering eller afgrænsning fra min side kunne fremskynde behandlingen væsentligt – inden en væsentlig del af anmodningen eventuelt blev afgrænset eller afslået.

Det fremgik altså fra starten, at kommunen ikke behøvede at behandle hele anmodningen, før noget kunne udleveres.

Den almindelige frist og kommunens første svar

Efter offentlighedslovens § 36, stk. 2, skal myndigheden snarest afgøre, om en anmodning om aktindsigt kan imødekommes. Anmodningen skal som udgangspunkt færdigbehandles inden syv arbejdsdage. Hvis det på grund af eksempelvis sagens omfang eller kompleksitet undtagelsesvis ikke er muligt, skal ansøgeren underrettes om grunden til fristoverskridelsen og om, hvornår anmodningen kan forventes færdigbehandlet. Ombudsmanden har præciseret, at tidsangivelsen skal være mere præcis og realistisk.

Syv arbejdsdage efter modtagelsen den 27. august udløb den 7. september.

Kommunens første svar kom den 8. september. Det var først efter udløbet af den almindelige frist på syv arbejdsdage. Kommunen oplyste, at anmodningen var “særdeles omfattende”, at den ikke kunne behandles inden syv arbejdsdage, og at jeg måtte påregne “noget længere tid”. Der blev ikke oplyst, hvornår anmodningen konkret kunne forventes færdigbehandlet.

Kommunen henviste samtidig til offentlighedslovens § 9, stk. 2, nr. 1, hvorefter behandlingen under visse betingelser kan afslås på grund af uforholdsmæssigt ressourceforbrug, og skrev, at kommunen påtænkte at anvende bestemmelsen.

Kommunen henviste i den forbindelse til, at jeg ikke havde godtgjort “en særlig retlig interesse i sagen”. En særlig retlig interesse er imidlertid ikke en almindelig betingelse for at søge aktindsigt: offentlighedslovens udgangspunkt er, at enhver kan søge aktindsigt, og der gælder ikke et generelt krav om at begrunde anmodningen. En særlig interesse kan derimod have betydning for vurderingen af, hvornår ressourcebestemmelsen kan anvendes.

Mit svar den 8. september

Jeg svarede kommunen samme dag og bad om en konkret og realistisk angivelse af, hvornår anmodningen kunne forventes færdigbehandlet.

Jeg bad samtidig kommunen konkret angive, hvilke dele af anmodningen der efter kommunens vurdering gav anledning til det varslede ressourceproblem og mulige afslag, så en afgrænsning kunne ske målrettet.

Samtidig bad jeg kommunen fortsætte behandlingen og begynde at udlevere de dele af materialet, som kunne færdigbehandles særskilt.

Det var den samme mulighed for prioritering, deludlevering og målrettet afgrænsning, som allerede stod i min oprindelige anmodning den 27. august.

Kommunens næste svar kom en uge senere

Kommunens næste svar kom den 15. september – en uge efter mit svar. På dette tidspunkt havde jeg fortsat ikke modtaget nogen af de efterspurgte dokumenter – heller ikke en deludlevering.

Svaret indeholdt fortsat hverken en forventet dato for færdigbehandling, en konkret angivelse af hvilke dele af anmodningen der gav anledning til det varslede ressourceproblem og mulige afslag eller en deludlevering af det materiale, der kunne behandles særskilt.

I stedet blev den nærmere afgrænsning henvist til et fysisk møde i Nykøbing Sj. den 21. september, og jeg blev bedt om at melde tilbage om min deltagelse.

Det skete, selv om jeg allerede i den oprindelige anmodning den 27. august og igen skriftligt den 8. september havde tilbudt at medvirke til en konkret og målrettet afgrænsning og samtidig oplyst, at materialet skulle anvendes til et høringssvar med frist den 17. september.

En sådan konkretisering kunne være foretaget skriftligt, sådan som jeg netop havde bedt om den 8. september. Efter mit svar kunne kommunen derfor skriftligt pege på de dele, som efter dens vurdering krævede yderligere afgrænsning, mens behandlingen af de øvrige dele kunne fortsætte.

Svaret den 15. september gjorde ingen af delene.

Det foreslåede møde den 21. september lå desuden efter udløbet af Budget 2027-høringen den 17. september kl. 08.00.

Betydning for Budget 2027-høringen

Resultatet var, at høringsfristen nærmede sig, uden at jeg modtog nogen af de efterspurgte dokumenter, en konkret skriftlig angivelse af hvilke dele der krævede afgrænsning, en deludlevering eller en oplysning om, hvornår sagen kunne forventes færdigbehandlet.

Det har konkret betydning for dette høringssvar. Et centralt åbent spørgsmål er fortsat, hvordan AFH's samlede ressourcer fordeles internt mellem matriklerne, og dermed hvordan dokumenterede ændringer i AFH's samlede økonomi og medarbejderressourcer konkret er blevet omsat lokalt.

Manglende adgang til materialet afgør ikke i sig selv de økonomiske spørgsmål. Men det betyder, at centrale præmisser ikke har kunnet efterprøves inden høringsfristens udløb.

Transparens er ikke et bilag til den politiske debat. Det er en forudsætning for, at borgerne reelt kan deltage i den.

Kilder til Bilag 5.2: egen aktindsigtsanmodning 27.08.2026; Odsherred Kommunes svar 08.09.2026 og 15.09.2026; eget skriftlige svar 08.09.2026; offentlighedslovens § 9, stk. 2, nr. 1 og § 36, stk. 2; Folketingets Ombudsmands vejledninger om sagsbehandlingstid og ressourcebetragtninger i aktindsigtssager. Bilaget gengiver forløbet og de relevante processuelle punkter; hele korrespondancen vedlægges ikke som facsimile.

Bilag 5.3 – PISA 2025, regering, KL, DLF og VIVE

- PISA 2025-debatten og regeringens pressemøde 10.09.2026 bruges som national validering af behovet for handling, kvalificerede voksne, arbejdsro og ressourcer omkring undervisningen.
- Regeringens udmelding om skole-trepart og inklusionsressourcer er national kontekst; den bruges ikke som dokumentation for, at konkrete nye midler allerede er øremærket Odsherred eller Hørve.
- DLF, KL og VIVE anvendes som faglig/politisk validering af generelle mønstre, ikke som erstatning for lokale kilder.

Bilag 5.4 – Søndervangskolen – flerårig skolevending

- KL's praksisbeskrivelse af Søndervangskolen i Aarhus: flerårig indsats med lokal ledelse, PPR-samarbejde, kompetenceudvikling og ressourcer efter behov; forbedrede faglige resultater, fravær på niveau med kommunens øvrige skoler og fald i indstillinger til eksterne specialtilbud fra 54 i 2010 til 27 i 2019.
- Kilden er et kommunalt/KL-praksis eksempel, ikke et kontrolleret effektstudie. Den bruges derfor som eksempel på mulig skolevending, ikke som facit for Hørve.

Kildehierarki og metode

- Primære myndighedskilder: Odsherred Kommune, Børne- og Undervisningsministeriet/STUK, Retsinformation og øvrige myndigheder.
- Officielle kommunale sammenligningskilder: Ringkøbing-Skjern og Lejre.
- Analyse- og praksiskilder: VIVE og KL.
- Samtidig lokal dokumentation: Aula/skema, egne observationslogs og skriftlig korrespondance med Vallekilde-Hørve Friskole. Kildearten er markeret, og observationer anvendes ikke som bred årsstatistik.
- Sekundære historiske spejlinger anvendes kun, hvor en tidligere kommunal originalkilde ikke længere er offentligt tilgængelig, og behandles kildekritisk.

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Bevægelseshaven, Dagtilbud i Hørve.

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Vi afgiver høring, som bestyrelse i Bevægelseshaven.

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

16.09.2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Vi er høringsberettiget på dagtilbudsområdet.

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma(er))

BF-72-A

ØU-03-D

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2027-2030

BF-72-A.

Vi i bestyrelsen bakker fuldt ud op om en renovering af Bevægelseshaven.

Bevægelseshaven er en vigtig del af vores børns hverdag og et sted, hvor børnene kan lege, udforske, bevæge sig og være sammen. Derfor mener vi også, at det er vigtigt, at området bliver vedligeholdet og fremstår indbydende, trygt og inspirerende. Efter flere års manglende vedligeholdelse trænger Bevægelseshaven til en kærlig hånd. Vi mener, at tiden er inde til at investere i området, så det igen kan blive et attraktivt og velfungerende uderum for vores børn. En renovering vil ikke blot forskønne området. Den vil også være en investering i børnenes trivsel, leg,

bevægelse og fællesskab. Samtidig kan en opdateret og velholdt Bevægelseshave være med til at skabe større glæde og stolthed omkring vores institution.

Som bestyrelse ønsker vi derfor at bakke aktivt op om, at Bevægelseshaven får den nødvendige opmærksomhed og renovering. Vi ser det som en investering i vores børn og i de rammer, de hver dag skal have mulighed for at trives og udvikle sig i.

ØU-03-D

Bestyrelsen bakker ikke op om forslaget om at fjerne medarbejdernes julegave som en del af budget 27. Julegaven er en vigtig anerkendelse af medarbejdernes store indsats året igennem og et symbol på kommunens værdsættelse af deres arbejde. I en tid, hvor der stilles høje krav til medarbejderne, mener vi, at det sender et forkert signal at spare på netop denne gestus. Kommunens medarbejdere er en afgørende del af den velfærd, som kommunen hver dag leverer til borgerne. De møder ind, tager ansvar og løser deres opgaver – også når hverdagen er travl, presset og krævende.

Julen er en oplagt anledning til at sige:

Tak for jeres indsats, jeres engagement og det arbejde, I hver dag gør for kommunens borgere.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>Bestyrelsen i Bevægelseshaven</i>	17.9.26

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Forældrebestyrelsen i Børnehuset Regnbuen

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Forældrebestyrelsen i Børnehuset Regnbuen.

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

27. august 2026.

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Dagtilbudsområdet.

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetskema(er)

Forældrebestyrelsens høringssvar omhandler følgende af administrations budgetforslag:

- BF-30-D: Annullering af demografiregulering på dagtilbudsområdet i 2027.
- BF-31-D: Videreførsel af bevilling til sagsbehandlere i Familieafdelingen.
- BF-32-D: Flere Pædagogtimer i indskolingen.

- BF-66-A: Flytning af Tengslemark specialbørnhave til Nykøbing, bevilling fra BLF møde + BF-67-A, pkt. 1: Flytning af Tengslemark specialbørnhave til Herrestrup Skole 26 børn + BF-67-A, pkt. 2: Flytning af Tengslemark specialbørnhave til Herrestrup Skole 26 børn + 30 børn yderligere.

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2025-2028

Høringssvar til Annullering af demografiregulering på dagtilbudsområdet i 2027:

- Forældrebestyrelsen går ind for, at demografireguleringen for 2027 annulleres. Vi er dog ikke enige i, at en annullering kun skal være for 1 år, men være for næste budgetår (2027) + tillægsårene (2028-2030), da det ville sikre vores institutioner ift. børnetal og kvalificeret medarbejdere til at blive på deres nuværende arbejdsplads, så de ikke skal gå i det usikre ift. deres arbejdsplads og job.

Hvis annulleringen kun bliver for 2027 giver det kun en kort varig lettelse af institutionsbudgetterne, og de enkelte ledere i institutionerne kan igen slut på året (2027), stå med usikkerheden om, hvordan kommer budgettet for 2028 til at se ud, og skal der foretages fyringer blandt personalet, som gør at kvaliteten bliver det ringere, når man fyrer gode medarbejdere.

Vi ser gerne at dette budgetforslag bliver sendt tilbage, og beregnet på, hvad det kommer til at koste udvalget, hvis de går med en annullering af demografiregulering fra 2027 – 2030.

Høringssvar til Videreførsel af bevilling til sagsbehandlere i Familieafdelingen:

- Forældrebestyrelsen går ind for, at budgetforslaget til Familieafdelingen fortsætter, og at det bliver en varig budgetforøgelse til Familieafdelingens budget i 2027 og fremadrettet.

Hvis bevillingen ikke fortsætter vil det betyde, at der skal fyres medarbejdere i Familieafdelingen, sagsantallet pr. medarbejder vil stige, og det betyder et højere arbejdspress blandt medarbejderne. Et højere arbejdspress kan betyde højere og evt. længerevarende sygefravær blandt medarbejderne, da det er et arbejdsområde med komplekse sociale udfordringer blandt børn og forældre.

Mindre sagsbehandlere i Familieafdelingen og højere sagsantal pr. medarbejder kan betyde et ringere samarbejde med de tværfaglige områder, da der ikke er tid nok til at arbejde grundigt nok med den enkelte sag, også ift. sagsfrister inden for området.

Vi ser fra Forældrebestyrelsens side, at dette budgetforslag vedtages, så vores samarbejdspartner i Familieafdelingen ikke vil blive forringet, og vi kan fortsætte det gode samarbejde.

Høringssvar til Flere Pædagogtimer i indskolingen:

- Forældrebestyrelsen går ind for, at budgetforslaget til flere pædagogtimer i indskolingen skal vedtages. En forøgelse af pædagogtimer i indskolingen kan betyde en mere understøttende undervisning for alle elever.

En opnormering af en faglig pædagog fra indskolingen kan betyde en mere tryk skoledag for de yngste elever, som synes skiftet fra børnehaven til skolestart kan være svært.

Flere pædagogtimer i indskolingen ser vi som et positivt initiativ, og vil kunne gavne samarbejdet mellem dagtilbud og skole ift. overlevering af kommende skoleelever.

Et samlet høringssvar til Flytning af Tengslemark specialbørnehave til Nykøbing, bevilling fra BLF møde + BF-67-A, pkt. 1: Flytning af Tengslemark specialbørnehave til Herrestrup Skole 26 børn + BF-67-A, pkt. 2: Flytning af Tengslemark specialbørnehave til Herrestrup Skole 26 børn + 30 børn yderligere:

- Forældrebestyrelsen i Børnehuset Regnbuen går ind for, at rammer for det specialiseret dagtilbud Tengslemark skal forbedres, både ift. børnegruppen, men også som arbejdsplads for de medarbejdere som har deres faste job her.

Vi mener dog, at flytning af Tengslemark fortsat skal være til Nykøbing Sjælland og ikke til Herrestrup. En flytning til Herrestrup kan betyde, at det kan være svære for enkelte forældregrupper at afleverer og hente deres barn i specialinstitution, ift. offentlige transportmuligheder, hvis man ikke selv har bil.

Vi vil mene, at flytning af Tengslemark kunne ske til de eksisterende lokaler hos daginstitutionen nordstjernen eller daginstitutionen raketten. Begge institutioner har ledige lokaler, samt grønne områder til rådighed.

Forældrebestyrelsen er ligeledes nysgerrig på, hvad budgetforslaget omkring flytning af Tengslemark + 30 ekstra børn helt præcis indeholder. Betyder det en udvidelse af normeringen i Tengslemark ift. den gruppe børn som de har i dag, eller tænkes der en anden målgruppe her?

Vi som forældrebestyrelse ser en idé i en udvidelse af Tengslemark, men vi ser det som en ny målgruppe af børn med særlige behov, som ikke kan rummes i et almen dagtilbud på de eksisterende mild pladser i vores dagtilbud i dag, men som heller ikke er dårlige motorisk eller fysisk ift. et special dagtilbud, men et tilbud midt i mellem, som vil kunne rumme disse børn. Både så disse børn kunne danne venskaber, og evt. følges ad på samme skole. Men også set fra den økonomiske side, at børn og pengene blev indenfor kommunens grænse, og der i stedet blev gjort en investering i de børn som har det svært, og ikke sende dem udenfor kommunen.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>Forældrebestyrelsen i Børnehuset Regnbuen</i>	<i>27/8 2026</i>

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Naturinstitutionen Moselinden

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Forældrebestyrelsen i Moselinden

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

14-09-2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Dagtilbudsområdet

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetskema(er)

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2025-2028

BF-02-D - Strukturtilpasning, Solbakken - sammenlægning og omdannelse til udflytterfacilitet. Vi finder det meget mærkeligt at snakke om en lukning af institutionen for så bagefter at snakke om en sammenlægning med andre institutioner som i vores øjne slet ikke har samme profil. En naturprofil med en idrætsprofil giver ikke mening for os. At skulle sende børn afsted med offentlig transport som oftest ikke fungerer for almindelige voksne, giver ingen mening. Den eneste løsning med transport vil være med en fast bus, og det vil være en stor omkostning. Vi synes, at Solbakken er et fint tilbud, men det er også sårbart, og det vil det også være som udflytterbørnehave. De børn som allerede går i de eksisterende tilbud vil også blive udsat for en splittelse og børnene kan opleve at mangle et tilhørsforhold.

BF-30-D - Annullering af demografiregulering:

Hvis demografireguleringen fjernes, så kommer vi ikke til at overholde minimumsnormeringen, ikke engang på kommuneniveau. Der skal derfor ses på et alternativ til at dække

omkostningerne. Vi kan ikke se, hvordan forslaget med Fårevejle kan dække omkostningerne. Det virker som en lappeløsning, og ikke en langsigtet holdbar løsning.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>Natascha Schytte bestyrelsesformand i Moselinden,</i>	<i>14-09- 2026</i>

Høringssvar

Institution / afdeling / råd
Raketten, bestyrelsen

1. Hvem afgiver du svar som:

Bestyrelsen Raketten

2. Dato for formulering af høringssvar:

10. september 2025

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Dagtilbudsområdet

4. Resumé

Høringssvaret vedrører

Udvalget for Børn, Læring og Familie (Børne- og Familieudvalget)

- BF-30-D – Annullering af demografiregulering på dagtilbudsområdet i 2027

Økonomiudvalget

- ØU-03-D - Afskaffelse af julegaver til personale
- ØU-35-D – Ejendomsvedligehold

5. Høringssvaret

Bestyrelsen i Raketten takker for muligheden for at afgive høringssvar til budgettet 2027-2030. Vi anerkender behovet for at prioritere kommunens ressourcer og ønsker med vores høringssvar at fremhæve de forhold i budgetforslaget, som har særlig betydning for dagtilbudsområdet og vores institution.

ØU-03-D – Afskaffelse af julegaver til personale

- **Bestyrelsen er i mod at afskaffe julegaven til personalet.**

Det pædagogiske arbejde indebærer et stort ansvar for børnenes trivsel, udvikling og hverdag. Samtidig er området præget af høje krav og udfordringer med både at rekruttere og fastholde dygtige og engagerede medarbejdere.

Som bestyrelse mener vi, at det er vigtigt at sende et tydeligt signal om, at den betydningsfulde opgave, personalet løfter hver dag, bliver værdsat. Julegaven har begrænset økonomisk betydning for den

enkelte, men er et synligt udtryk for den påskønnelse personalet fortjener for deres indsats gennem året.

ØU-35-D – Ejendomsvedligehold

- **Bestyrelsen ønsker, at der skal tilføjes flere midler til ejendomsvedligeholdelse.**

Bestyrelsen finder det positivt, at der tilføjes midler til ejendomsvedligeholdelse, men at der fortsat er behov for yderligere midler, så vedligeholdelsesefterslæbet kan indhentes, og kommunens bygninger kan holdes på et ordentligt niveau.

Vi ønsker samtidig en ensartet service og vedligeholdelsesstandard på tværs af kommunens ejendomme, så kvaliteten ikke afhænger af, hvilken institution eller bygning man er tilknyttet.

Gode fysiske rammer er en vigtig del af attraktive dagtilbud og dermed også af Odsherreds mulighed for at tiltrække og fastholde børnefamilier.

Vi anbefaler derfor, at der afsættes yderligere midler, så kvaliteten af kommunens bygninger kan løftes på et sikkert og ensartet grundlag.

BF-30-D – Annullering af demografiregulering på dagtilbudsområdet i 2027

- **Bestyrelsen støtter op om, at demografireguleringen annulleres på dagtilbudsområdet, men ikke kun for år 2027.**

Vi finder det yderst problematisk, at institutionernes økonomi skal reguleres fra år til år på baggrund af det faldende børnetal. Det skaber en for stor usikkerhed om de økonomiske rammer og gør det vanskeligt at planlægge driften samt at fastholde og rekruttere kvalificerede medarbejdere.

En løsning, der alene annullerer demografireguleringen i 2027, giver ikke den nødvendige forudsigelighed for institutionernes økonomi og bemanning.

Forudsigelige økonomiske rammer er ikke kun afgørende for institutionernes drift, men også for kvaliteten i dagtilbuddene. Når medarbejderne oplever usikkerhed om deres arbejdsplads, påvirker det i sagens natur deres arbejdsmiljø og dermed også børnenes hverdag. Trivsel, fastholdelse og stabilitet blandt medarbejderne er en vigtig forudsætning for, at børnene oplever tryghed, nærvær og kontinuitet. Forudsigelige økonomiske rammer giver samtidig institutionerne mulighed for at arbejde langsigtet med pædagogisk udvikling og kvaliteten af det pædagogiske arbejde med børnene.

Der er derfor behov for en permanent og forudsigelig løsning. Det er nødvendigt, at kommunen tager stilling til, hvordan dagtilbudsområdet fremadrettet skal tilpasses det faldende børnetal, herunder antallet af institutionspladser og den samlede institutionsstruktur.

På ovenstående baggrund anbefaler vi, at demografireguleringen afskaffes som en langsigtet løsning, samtidig med at kommunen udarbejder en samlet plan for tilpasningen af dagtilbudsområdet til det faldende børnetal.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>På vegne af bestyrelsen Raketten, Winnie Rasmussen bestyrelsesformand</i>	<i>16. 09. 2026</i>

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Rørvig Røddernes bestyrelse, medarbejdere og leder.

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Rørvig Røddernes Bestyrelse, medarbejdere og leder.

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

09.09.26

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Dagtilbud

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma)ter

[Klik her for at angive tekst.](#)

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2025-2028

Dagtilbuddene i Odsherred er ligesom alle andre dagtilbud underlagt loven om minimumsnormering, og i Odsherred er det besluttet at optællingen sker på kommuneniveau og uden at tage højde for ferie og fravær. Samtidig er dagtilbuddene generelt i dårlig stand og har tilsammen mange mursten og udgifter herpå. Kapacitetstilpasningen på dagtilbudsområdet er igangsat og der er mange tiltag som er påbegyndt, nogle er undersøgt og afventer politisk behandling og flere tiltag er en del af dette budget. Rørvig Rødderne vil anbefale at annullere demografireguleringen i 2027-28 og samtidig investere i de anlæg som er beskrevet heri budgetmaterialet. Samle Fårevejle dagtilbuddet på en matrikel, i nye energibesparende lokaler. Renovere i Bevægelseshaven, så der også her kan spares på bygningsdriften. Tengslemark kunne med fordel placeres i nye lokaler, med plads og normering til at sælge pladser til nabokommuner og agere videntcenter for hele kommunen. Herefter kan grunde og bygninger sælges fra og drift-udgifter reduceres. Allerede nu er der blevet investeret i skovinstitutionen og Raketten i Nykøbing, og bygninger skilt fra, det vil allerede i 2027 give en besparelse på dagtilbuddenes bygningsdrift. Det er bestyrelsens vurdering at der bør investeres for at der kan optimeres.

Under økonomiudvalget kan det læses at der ønskes midler til øget rengøring. Bestyrelsen vil anbefale at der også afsættes midler til øget rengøring i dagtilbuddene, minimum såpas at anbefalingerne fra sundhedsstyrelsen overholdes.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>Sandy Boesen, dagtilbudsleder</i>	<i>16.09.26</i>

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Skovinstitutionen

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.
Forældrebestyrelsen.

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret
15/09-26

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.
Dagtilbudsområdet.

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma)(er)

Skema nr. BF-01-D
Skema nr. BF-02-D
Skema nr. BF-30-D
Skema nr. BF-32-D
Skema nr. BF-67-A pkt. 2
Skema nr. ØU-03-D

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2025-2028

Skema nr. BF-01-D samt BF-70-AD:

Vi mener, at en fuld eller delvis ombygning på nuværende lokation er mest hensigtsmæssig for børnene. Vi mener ikke, at de 0-6 årige børn hører til på en skole, hvor miljøet primært har fokus på læring. De har brug for et miljø med fokus på leg og udvikling.

Skema nr. BF-02-D:

Vi mener, at det vil kræve flere ressourcer at benytte Solbakken som udflytter børnehave - ressourcer som vi virkelig mangler i resten af kommunens institutioner.

Skema nr. BF-30-D:

Det kan vi kun bakke op om. Vi ønsker fremadrettet at afskaffe området permanent.

Skema nr. BF-32-D:

Vi kan godt bakke op om forslaget med at have flere pædagoger i klasserne, men det bør ikke betyde, at der kommer flere børn i den enkelte klasse.

Skema nr. BF-67-A, pkt. 2:

Det lyder som en god idé med en langsigtet plan for børn med specielle behov. Vi støtter op om flytning af Tengslemark specialbørnehave til Herrestrup skole med udvidelse. Vi ser det som en investering i specialområdet, og samarbejdet mellem dagtilbud og skole vil blive styrket på specialområdet. Det er større udnyttelse af de forskellige fagområder.

Vi stiller os bag Center For Børn, Unge og Familiers målrettede arbejde med fokus på udredning af barnets behov og et match til rette skoletilbud.

Skema nr. ØU-03-D:

Alle personaler i Odsherred Kommune værdsætter den anerkendelse, som de får ved juletid.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>Bestyrelsen i Skovinstitutionen.</i>	<i>15-09-26</i>

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

SpilOp'en

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Forældrebestyrelsen i SpilOp'en

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

Mødet er afholdt d. 9.9.26

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Udvalget for Børn, læring og familie.

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma)(er)

BF-01-D. Omlægning af Fårevejle Børnehus.

BF-02-D, Strukturtilpasning, Solbakken- omlægning og omdannelse til udflytterfacilitet.

BF-30-D, Annullering af demografiregulering på dagtilbudsområdet 2027.

BF-67-A, Flytning af Tengslemark Specialbørnehave til Herrestrup Skole.

BF-68-A, Fårevejle Børnehave, scenarie 1

BF-73-A, Bevægelseshaven- bygningsændringer i forbindelse med sammenlægning.

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2027-2030.

Annullering af demografiregulering:

Vi anbefaler af demografiregulering annulleres i 2027. Dette har stor betydning for, at vi kan overholde vores minimumsnormeringer i alle dagtilbud, uanset størrelse. Og at vilkårene for alle børn i dagtilbud, uanset hvilken institution de går i, er de samme.

Solbakken som udflytterfacilitet:

I en tid med faldende børnetal og behov for kapacitetstilpasninger på dagtilbudsområdet, synes vi ikke, at dette tilbud harmonerer vores virkelighed. Vi vil anbefale at pengene

indenfor vores område bruges til at ansætte dygtige pædagoger i stedet for udgifter til denne løsning.

Flytning af Tengslemark Specialbørnehave:

Vi synes, at modellerne i budgettet, hvor det foreslås, at Tengslemark specialbørnehave flyttes til Herrestrup er de mest optimale. Dette hvad enten, der arbejdes ud fra nuværende børnetal eller en udvidelse af børnetallet.

Der vil være gode muligheder for et samarbejde med Herrestrup Videncenter i forhold til de forskellige tværfaglige personalegrupper og opgaver.

Nye bygninger, der etableres og indrettes til det formål og de behov, som Tengslemark har brug for, synes vi også er den bedste løsning.

Fårevejle Børnehus:

For alle dagtilbud er det mest hensigtsmæssigt at bo på en matrikel. Dette gør, alt andet lige, dagligdagen og det pædagogiske arbejde meget bedre vilkår. Så vi vil gerne tilslutte os, at det er scenarie 2 eller 3, der arbejdes videre med.

Vi synes at alle børn i alderen 0-6 år som er indskrevet i et dagtilbud, skal gå i et dagtilbud, og ikke tilknyttes en skole.

Bevægelseshaven:

Pga af børnetallet er det nu muligt, at Bevægelseshaven er på en matrikel. For at gøre dette optimalt, er der behov for forskellige forbedringer. Det finder vi helt rimeligt og nødvendigt.

Julegaver til ansatte i Odsherred Kommune:

Afskaffelse af julegaver for ansatte i Odsherred Kommune foreslås afskaffet. Vi vil gerne foreslå, at personalet også fremover har mulighed for at modtage en julegave.

Det betyder så meget for den enkelte ansatte, og koster i virkeligheden så lidt i det store kommunebudget.

6. Dato og udfyldt af:

Udfyldt og fremsendt af:	Dato
<i>På forældrebestyrelsens vegne, Charlotte H. Larsen</i>	10.9.26

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Tengslemark Special institution. §82 og §83 tilbud, Center for Børn, Unge og familie, Afdeling for Børnesundhed og Dagtilbud.

1. Hvem afgiver du svar som:

Skriv her på vegne af hvem du afgiver høringssvar, f.eks. brugerbestyrelse, MED-udvalg eller lign.

Forældre AD-HOC gruppe. I stedet for forældrebestyrelsen som på nuværende tidspunkt ikke kan samles. Efter aftale med Anne-Marie Vestrup.

AD-HOC gruppen består af en forældre hvis barn er udsluset til det almene, samt en der startet i skole på Herrestrup, samt en forælder som har et barn på nuværende tidspunkt i Tengslemark. Der sidder også en medarbejderrepræsentant fra Tengslemark i gruppen.

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

09/09-2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Dagtilbudsområdet.

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetskema(er)

Scenarie 1. Budgetforslag BF-66-A

Scenarie 2. Budgetforslag BF-71-A

Scenarie 3. Budgetforslag BF-67-A, pkt. 1

Scenarie 4. Budgetforslag BF-67-A, pkt. 2

5. Høringssvaret

Her angiver i, de høringssvar i har til budget 2025-2028

Budgetforslag anlæg - flytning af Tengslemark Specialtilbud til Bispevej 19

Scenarie 1. Budgetforslag BF-66-A

AD-Hoc gruppen mener at en flytning giver mening, da den eksisterende bygning er meget mangelfuld og i 2 etager. Bispevej vil være en væsentlig bedre løsning, både for børn, forældre og personaler, desuden er infrastrukturen til Bispevej for forældre og personaler meget bedre,

hvor der går både busser og toge med jævne mellemrum i forhold til Tengslemark. Desuden vil en flytning til Bispevej betyde væsentligt bedre personaleforhold til personalet, som på nuværende tidspunkt er meget mangelfuld i Tengslemark med mangel af pauserum, personale toiletter, opbevaring, parkering, dårlig indeklime, meget støj/ etage adskillelsen, men hvor medarbejdere kommer til trods pga. det gode arbejdsmiljø i huset. AD-HOC mener dog stadig at dette forslag er for sparet, da liftsystem er skåret ned til et minimum, som vil gøre arbejdsgange lange og mere besværlige og tage tid fra anden behandling. Gulvvarme for børn som befinder sig meget på gulvet på stuer og gangarealer er desværre også sparet væk, så de vil kravle og ligge på en potentiel kuldebro især om vinteren. Ude arealerne er heller ikke egnede i dette forslag, især for de fysisk handicappede for at kunne komme rundt på hele "legepladsen" og dette vil hindre dem i at kunne deltage i et børnefællesskab med andre børn.

AD-HOC mener derfor, at hvis det er dette scenarie, som skal effektueres, så skal der tilføres flere midler for at opfylde de mangler som der er i projektet. Her kunne man med fordele inddrage Tengslemark.

Scenarie 2. Budgetforslag BF-71-A

AD-HOC gruppen ser ikke dette forslag som aktuelt eller acceptabelt for børn og personaler. Det er uacceptabelt med en institution uden skure og krybbe/sovefaciliteter osv. da mange børn i specialtilbud stadig har brug for søvn eller restitution.

Budgetforslag anlæg - Flytning af Tengslemark Specialtilbud til Herrestrups matrikel Scenarie 3. Budgetforslag BF-67-A, pkt. 1

AD-HOC gruppen ser ikke dette forslag som aktuelt, det er ikke fremtidssikret, ved tilgange af flere børn. Der mangler også et skoletilbud til de børn som vi tidligere har sendt ud af kommunen og som har brug for et mindre, trygt tilrettelagt skoletilbud under Tengslemark. Det hindrer også muligheden for eventuelt på sigt at lave et aflastningstilbud, hvilket ikke er eksisterende på nuværende tidspunkt i Odsherred kommune.

Scenarie 4. Budgetforslag BF-67-A, pkt. 2

AD-HOC gruppen ser denne løsning som den bedst mulige, som også er fremtidssikret, for at sikre den bedst mulige behandling af børn og unge, som også har brug for et mindre tilrettelagt skoletilbud som læner sig ind i det teoretiske fundament som er i Tengslemark, under Tengslemark. AD-HOC gruppen ser også at et sådan tilbud, måske ville kunne få Odsherred kommune til at kunne tiltrække familier udefra, så Odsherred mere bliver en tilflytter kommune og ikke en fraflytter kommune.

Denne løsning ville også give muligheden for at man kunne etablere et aflastnings tilbud i kommunen for de familier som har brug for det.

AD-HOC gruppen ser at ledelsen fra Tengslemark bibeholdes, ved en flytning til Herrestrup, for at sikre den fremadrettet kvalitet, den pædagogiske og teoretiske grundlag, samt den høje behandlings standard, eventuelt kunne ledelsen af skolen komme ind under Tengslemark for at kunne arbejde i samme retning, værdier, teori, behandling, medarbejder kultur osv. Dette vil desuden kunne skabe en bedre synergi i overgangene mellem Tengslemark og Herrestrup, ved at arbejde i samme retning for de børn som ville overgå til Herrestrup skole.

AD-HOC gruppen mener at de børn som før har været sendt ud af kommunen i skoletilbud, og som fremadrettet skal inkluderes i Herrestrup ville have gavn af et lille skoletilbud under Tengslemark for at sikre den høje trivsel og udvikling, samt synergi mellem børnehave og skole. AD-HOC gruppen mener at få etableret et stærkt, fagligt samlet center bestående af Herrestrup skole, Tengslemark special børnehave samt Tengslemark "lilleskole", vil være en kæmpe fordel for kommune, børn og familier, for at sikre trivsel, udviklingspotential og deltagelsesmuligheder i fællesskabet, både for børn, unge og forældre. Man kunne gribe og støtte berørte, udsatte familier hurtigt og nærværende.

AD-HOC gruppen påtænker også at der må være en økonomisk besparelse fx på buskørsel o.a. ved hjemtagelse af disse børn.

Med henvisning til det "fødegrundlag" som er nævnt i budgetforslaget, vil Ad-HOC gruppen lige nævne at Tengslemark har en større andel af børn der vender tilbage til det almene dag- og skoletilbud end andre specialinstitutioner, samt at Tengslemark i vores optik altid arbejder på at gøre børn så selvstændige og livsduelige i eget liv, som muligt.

AD-HOC gruppen vil også nævne at kommunikationsvejen mellem forældre og institution er kort i Tengslemark, for hjælp, rådgivning, sparring, et lyttende øre osv. Dette er helt klart en hjælp, for en som forælder at blive grebet hurtigt af nogen, når man har brug for hjælp. Dette ville være en stor fordel at videreføre i et skoletilbud, og nemt at viderefører i et skoletilbud under Tengslemark, for at gribe de forældre som har brug for en hånd til hvad det skulle være. Dette ville på den lange baner, måske gøre at nogle familier ikke bliver meget mere ressourcekrævende da de bliver grebet tidligere. På nuværende tidspunkt bruger Tengslemark meget tid på forældre samarbejde og psykoedukation til de forældre som har brug for det, til stor gavn for de berørte familier.

AD-HOC gruppen vurderer at den nuværende lokalplan skal ændres, så en ny institution kan etableres i et plan, for at give bedre sammenhæng, lette arbejdsgange og minimere støj fra eventuelle etageadskilles/lofter, elevator osv.

AD-HOC gruppen mener at Tengslemarks ledelse og personaler, bidrager med noget helt unikt til deres børn og forældrene, som også et lille skoletilbud ville kunne få gavn af.

6. Dato og udfyldt af:

Udfyldt og fremsendt af:	Dato
  	9/9-26

Høringssvar vedrørende forslag om lukning af Naturbørnehaven

Afsender Anne Winther (nabo til Naturbørnehaven Solbakken)
Modtager budget@odsherred.dk
Dato 11. august 2026
Udvalg Børne- og Familieudvalget

Til Odsherred Kommune
Børne- og Familieudvalget
Høringssvar vedrørende forslag om lukning af Naturbørnehaven Solbakken

Jeg indsender hermed mit høringssvar som tæt nabo til Naturbørnehaven Solbakken.

Mit skel op til institutionen ligger meget tæt på min bolig og jeg berøres derfor direkte af de daglige aktiviteter, trafikforhold og det generelle støjniveau omkring børnehaven.

Udover de trafikale udfordringer oplever jeg som nabo en markant støjgene fra institutionens daglige aktiviteter. Tidligere var hverdagen indrettet således, at børnene primært opholdt sig ved vandet og på stranden. Dengang var støjgenerne minimale og begrænset til morgen- og eftermiddagstimerne i forbindelse med aflevering og afhentning. I dag har situationen ændret sig væsentligt. Der er nu flere og også yngre børn i institutionen, hvilket har ændret adfærden og støjbilledet markant.

Aktiviteterne foregår i langt højere grad på selve matriklen tæt op ad mit skel. Det medfører en stor og vedvarende støjgene i løbet af dagen med skrigende børn, samt medarbejdere, der taler meget højt og kommer med høje udbrud for at råbe børnene op. Det påvirker mit privatliv og muligheden for fred i eget hjem i væsentlig grad.

Hvad angår parkeringsforholdene, må jeg konstatere, at den offentlige parkeringsplads allerede i dag er underdimensioneret. Pladsen er simpelthen ikke stor nok til at rumme både personalets biler og de mange biler, når forældre afleverer og henter børn i spidstimerne, hvilket skaber trafikalt kaos og farlige situationer.

Hvis man politisk vælger at bevare børnehaven eller overdrage driften til en privat aktør, vil jeg på det kraftigste opfordre til, at der stilles krav om en klar handlingsplan for at nedbringe støjgenerne samt en holdbar løsning på de trafikale udfordringer på parkeringspladsen. Såfremt institutionen lukkes, opfordrer jeg til, at naboerne inddrages tidligt i processen omkring områdets fremtidige anvendelse.

Med venlig hilsen,
Anne Winther
Egebakken 59, Veddinge Bakker, 4550 Asnæs

Budgethøringssvar – Bosætning kræver stærke lokalsamfund og et godt børneliv

Vi skriver som tilflytterfamilie til Odsherred Kommune. Vi er en familie på fire børn og to voksne i den arbejdsdygtige alder, som aktivt har valgt Odsherred til.

Vi hæfter os ved, at der i budgetmaterialet foreslås afsat **1 mio. kr. til udviklingsplaner i lokalsamfundene**. Det ligger i forlængelse af konstitueringsaftalen for Odsherred Byråd 2026-2029, hvor der under *Lokal stolthed* er beskrevet en ambition om at udarbejde lokale udviklingsplaner i tæt dialog med borgerne. Planerne skal blandt andet fremhæve udviklingspotentialer, styrke bosætningen og skabe nye samarbejder mellem kommune, erhverv og frivillige.

Derudover foreslås der afsat **400.000 kr. til flere med i fritidslivet og til at styrke børn og unges engagement i foreningslivet**.

Det er initiativer, som vi grundlæggende bakker op om. For stærke lokalsamfund, fællesskaber og et aktivt fritidsliv er netop nogle af de kvaliteter, der gør Odsherred attraktiv.

Men vi mener, at der samtidig er en vigtig sammenhæng, som bør indgå i kommunens prioriteringer:

Bosætning handler om mere end at få folk til at flytte hertil

Odsherred har nogle særlige muligheder for bosætning. Boligmarkedet er mere overkommeligt end i mange kommuner tættere på Storkøbenhavn, og det giver familier mulighed for at skabe nogle andre og attraktive rammer om deres liv.

Men boligen alene får ikke en familie til at vælge Odsherred.

Når familier træffer beslutningen om, hvor de vil bo, handler det også om hverdagen. Om skolen. Om daginstitutionerne. Om foreningslivet. Om fællesskaberne. Om naturen og de lokale muligheder. Og ikke mindst om, **hvilket børneliv man kan tilbyde sine børn**.

Det er efter vores opfattelse netop her, Odsherred har noget særligt at bygge sin bosætning på.

Hvis kommunen ønsker at tiltrække flere børnefamilier, bør de kvaliteter, som familierne kommer hertil for, derfor betragtes som en del af selve bosætningsindsatsen.

Hvad fik os til at flytte hertil?

Vi flyttede til Odsherred for at give vores børn en hverdag, hvor de kan få **fællesskabsånden helt ind under huden**.

En hverdag, hvor de konflikter, der naturligt opstår mellem børn, bliver håndteret, og hvor løsningen ikke blot er at trykke på den berømte *pyt-knap* hele dagen.

På Odden Skole oplever vores børn, at de er en vigtig brik i fællesskabet. De oplever, at netop **deres deltagelse betyder noget for de andre.**

Det lille skolemiljø giver samtidig plads til en stor mangfoldighed blandt børnene. Her lærer børnene om forskellighed fra en tidlig alder – ikke som et abstrakt begreb, men som noget, de møder og er en del af i deres hverdag.

Vi oplever også, at det mindre skolemiljø kan rumme børn med meget forskellige forudsætninger. Børn, som måske ville have haft sværere ved at finde deres plads i et større skolemiljø, kan her opleve at lykkes og få glæde af at være en vigtig del af fællesskabet.

Det er en kvalitet. Og det er en kvalitet, som er værd at passe på.

Vores egen erfaring er, at det gør en forskel

Vores valg af Odsherred er ikke kun baseret på en forestilling om, hvad et lille lokalsamfund kan tilbyde. Vi har oplevet forskellen i vores egen familie.

Tre ud af vores fire børn var i mistrivsel, før vi flyttede til Odsherred. I dag er alle fire i trivsel.

For os handler det i høj grad om, at vores børn oplever at blive set. De oplever, at de er en vigtig del af fællesskabet, og at deres deltagelse og tilstedeværelse betyder noget for de andre.

Som forældre er det svært at overvurdere betydningen af den udvikling.

Vi mener ikke, at vores families oplevelse kan bruges som bevis på, at én bestemt skolemodel fungerer for alle børn. Men vores erfaring illustrerer en vigtig pointe:

Når børn oplever at blive set, og når de oplever, at de har en betydning for fællesskabet, kan det gøre en afgørende forskel for deres hverdag.

Det bør efter vores mening indgå i overvejelserne, når kommunen planlægger fremtidens skoler, institutioner og lokalsamfund.

Derfor bekymrer reduktionen på børneområdet os

På den baggrund er det svært ikke at hæfte sig ved den foreslåede reduktion på **2,362 mio. kr. i 2027**, som blandt andet skal realiseres gennem sammenlægning og nedlæggelse af lederfunktioner.

Vi forstår naturligvis, at kommunen er nødt til at prioritere sine ressourcer. Men vi mener, at man bør se meget nøje på, hvilke konsekvenser ændringerne får ude på de enkelte skoler og institutioner.

En ændring af ledelsesstrukturen er ikke kun en teknisk ændring på et organisationsdiagram.

Den kan påvirke de daglige arbejdsvilkår for de lærere og pædagoger, som er afgørende for at skabe de stærke fællesskaber og den kvalitet i børnenes hverdag, som kommunen samtidig ønsker at bygge sin bosætning på.

De dygtige lærere og pædagoger er en del af Odsherreds bosætningspotentiale.

Det samme er de små skoler, de lokale institutioner, foreningslivet og de fællesskaber, der binder lokalsamfundene sammen.

Bosætning og børneområdet bør tænkes sammen

Vi mener derfor, at bosætning og børneområdet ikke bør betragtes som to forskellige budgetområder.

De hænger tæt sammen.

Hvis Odsherred Kommune ønsker flere børnefamilier, handler det ikke kun om at fortælle potentielle tilflyttere, hvad Odsherred kan tilbyde.

Det handler også om at sikre, at det, man fortæller dem om, **fortsat findes, når de flytter hertil.**

Det bør derfor være et vigtigt spørgsmål i arbejdet med de lokale udviklingsplaner:

Hvad er det ved vores lokalsamfund, som får familier til at vælge Odsherred – og hvad skal der til for, at de har lyst til at blive?

For os var svaret blandt andet Odden Skole, de små fællesskaber og muligheden for at give vores børn et børneliv, hvor de ikke blot er én blandt mange, men hvor de oplever, at **de selv gør en forskel for fællesskabet.**

Det er ikke kun vores families historie. Det er et eksempel på den type kvalitet, som Odsherred kan bruge aktivt i sin bosætning.

Derfor vil vi opfordre til, at kommunen i de kommende budgetprioriteringer ser investeringer i børn, skoler, institutioner og lokale fællesskaber som **en del af bosætningsindsatsen – ikke som en modsætning til den.**

Odsherred skal ikke blot være et sted, man flytter til. Det skal være et sted, man har lyst til at blive boende.

Og hvis kommunen ønsker flere børnefamilier til Odsherred, mener vi, at noget af det vigtigste er at passe på det gode børneliv, som allerede får familier som vores til at vælge Odsherred.

Miljøudvalget

Udvalget for Klima, Teknik og Miljø

Høringssvar i dette afsnit (1)

- **§17, stk. 4-udvalget for Grøn Omstilling og Bæredygtig Udvikling** – Høringssvar fra udvalgsmedlemmer, der ikke er politisk valgte

Høringssvar fra 17.4 udvalgsmedlemmer, der ikke er politisk valgte

Vi ser gerne, at det beløb, der afsættes til 17.4 udvalget for Grøn Omstilling og Bæredygtig Udvikling bliver så stort som muligt og gerne større end indeværende budget på 3 millioner per år.

Årsagen er, at udvalget efter sammenlægningen med Grønt Råd har fået større indflydelse og kommer til at få indflydelse på meget væsentlige områder fremover, herunder grøn omstilling og klima, energibesparelser, klimaplanen, den grønne trepart, natur og biodiversitet, klimatilpasning.

Udvalget har fået i opgave at give strategisk retning for Odsherred Kommune på det grønne område, identificere og igangsætte indsatser, skabe samarbejde med borgere, foreninger og virksomheder.

Budgettet skal prioriteres af 17.4 udvalget og skal fordeles til konkrete projekter, som skaber dokumenteret effekt og gerne mulighed for skalering samt ekstern finansiering.

Spildevand og overfladevand i sommerhusområderne forventer vi kommer til at fylde meget i de kommende år, idet der både skal sikres et godt vandmiljø og træffes beslutninger, der kan rummes indenfor kommunens og forsyningens økonomi. Samtidig skal løsningerne bidrage til at beskytte sommerhusejernes værdier. Den kabale kan blive vanskelig at få til at gå op og en del af nedenstående forslag skal læses i det lys.

Nedenfor findes forslag til specifikke projekter og støtte i 2027, men disse udgør ikke en udtømmende liste.

Forslag	Begrundelse	Beløb
Budget til afdækning af løsninger på overfladevand og spildevand i sommerhusområder, der ikke kloakeres	Der er behov for en central udvikling af "pakkeløsninger", der kan finde anvendelse i sommerhusområder, der ikke kloakeres	500.000
Budget til rådgiverhjælp i sommerhusområder, der ikke kloakeres	Der er behov for støtte til at udvælge den rigtige "pakkeløsning" og til at facilitere processen	500.000
Budget til Klimapuljen	Klimapuljen får et nyt navn og et bredere grønt sigte. I den forbindelse er der behov for støtte til kommunikation, arrangementer og andet, der kan hjælpe til at mobilisere lokalsamfundene og skalere indsatsen	50.000

Budget til BioDAG	BioDAG har i mange år eksisteret som en frivillig arbejdsgruppe af ildsjæle, der brænder for naturen. Uden et minimalt budget, går der uhensigtsmæssig meget tid til at diskutere, hvor man skaffer selv små beløb til en tryksag, et møde, en taler etc.	50.000
Budget til undersøgelse af muligheder og udfordringer i forbindelse med øget elektrificering i Odsherred	Udviklingen går i retning af elektrificering og der er behov for at afdække hvordan vi skaber den nødvendige infrastruktur og hvordan vi bedst støtter op om lokale initiativer	250.000
Budget til grundvandsbeskyttelse i Odsherred	Hvordan beskytter vi grundvandet? Hvad skal grundvand bruges til? Der er også behov for ressourcer til udførelse af arbejdet	250.000
Budget til at undersøge mulighederne for brug af sekundavand	Drikkevand bruges i al for høj grad til vanding af marker, toiletter og andet, hvor sekunda vand sagtens kan bruges, så vi sparer på drikkevandsressourcerne	100.000
Øget budget til naturgenopretning og naturpleje	Der er generelt behov for flere ressourcer til naturgenopretning og naturpleje. Det kan være på kommunens egne arealer, men også en pulje, som kunne skalere indsatsen blandt private lodsejere.	1.000.000

Socialudvalget

Udvalget for Social, Beskæftigelse og Arbejdsmarked

Høringssvar i dette afsnit (3)

- **Handicaprådet i Odsherred Kommune** – Høringssvar til budget 2027-2030
- **Myndighed, Handicap og Psykiatri (personalegruppe)** – Høringssvar til budget 2027
- **LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere** – Budget 2027-2030 i Odsherred Kommune – høring og konsekvenser for borgerne

Bilag: Odsherred Kommunes svar til LAP

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Handicaprådets høringssvar – Budget 2027-2030

1. Hvem afgiver du svar som:

Handicaprådet i Odsherred Kommune

2. Dato for formulering af høringssvar:

16. september 2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Handicaprådet er høringsberettiget i spørgsmål, der vedrører mennesker med handicap og deres vilkår i Odsherred Kommune. Høringssvaret vedrører derfor budgetforslagets områder, hvor der kan være betydning for borgere med fysisk, psykisk, kognitivt eller sensorisk handicap samt deres pårørende.

4. Resumé

Handicaprådets høringssvar vedrører budgetforslagets konsekvenser for borgere med handicap og deres pårørende. Rådet har særligt fokus på børn og unge med handicap, specialområdet, overgangen fra barn til voksen, Bo- og Støttecenteret og Socialpsykiatrien, Daghemmet på Præstevænget, Demenskoret, kompressionsstrømper, tilgængelighed, transport, sundhed og velfærdsteknologi. Handicaprådet anbefaler, at effektiviseringer vurderes ud fra både økonomiske, menneskelige og faglige konsekvenser, og at individuelle behov, faglighed, kontinuitet og retssikkerhed fastholdes.

5. Høringssvaret

Handicaprådet har på sit møde den 16. september 2026 behandlet kommunens budgetforslag for 2027-2030 og fremsender hermed rådets høringssvar.

Indledning

Handicaprådet har gennemgået budgetmaterialet for 2027-2030 med fokus på de konsekvenser, budgetforslaget kan få for borgere med fysisk, psykisk, kognitivt eller sensorisk handicap samt deres pårørende. Handicaprådet har forståelse for, at Odsherred Kommune står over for vanskelige økonomiske prioriteringer, og at der derfor skal findes effektiviseringer og foretages prioriteringer. Det er imidlertid Handicaprådets opfattelse, at økonomiske effektiviseringer på handicapområdet skal gennemføres med stor forsigtighed. For borgere med betydelig eller varig funktionsnedsættelse kan selv mindre ændringer i støtte, tilbud, tilgængelighed eller kontinuitet få meget store konsekvenser for den enkelte borgers mulighed for at leve et selvstændigt liv med deltagelse og livskvalitet. Handicaprådet finder derfor, at der i budgetprocessen bør være et særligt fokus på, at effektiviseringer ikke blot vurderes ud fra den økonomiske gevinst, men også ud fra de menneskelige og faglige konsekvenser.

BF-32-D: Børn og unge med handicap

Handicaprådet hæfter sig positivt ved, at budgetmaterialet indeholder forslag, der kan styrke mulighederne for at rumme flere børn i de almene tilbud gennem flere pædagogiske ressourcer.

Der er i budgetmaterialet beregnet en udgift på 4,7 mio. kr. årligt til pædagogisk støtte i halvdelen af dansk- og matematiktimerne i 0.-3. klasse. Formålet er blandt andet, at klasserne kan rumme flere børn, og at flere børn kan få et længerevarende udbytte af undervisningen. Handicaprådet ser positivt på en sådan forebyggende indsats, da en tidlig og tilstrækkelig støtte kan være med til at forebygge, at børn senere får behov for mere omfattende specialiserede indsatser. Handicaprådet vil samtidig understrege, at inklusion kun er en god løsning, hvis den enkelte elev får den nødvendige støtte og de rette faglige rammer.

BF-66-A: Specialbørnehaven Tengslemark og specialområdet

Handicaprådet finder det positivt, at kommunen arbejder med at sikre bedre fysiske rammer for børn med særlige behov. Budgetmaterialet viser samtidig, at de oprindelige økonomiske forudsætninger for flytningen af Specialbørnehaven Tengslemark ikke i tilstrækkelig grad tog højde for de faktiske behov, og at der derfor er behov for yderligere investeringer.

Handicaprådet finder det afgørende, at kommende investeringer på specialområdet ikke alene vurderes ud fra antal pladser og anlægsøkonomi.

Der skal samtidig tages højde for:

- tilgængelighed for børn med forskellige former for funktionsnedsættelse
- mulighed for fysisk og sansemæssig afskærmning
- hjælpemidler og nødvendige tekniske løsninger
- gode udearealer
- transportforhold
- personalets mulighed for at arbejde fagligt forsvarligt
- mulighed for at imødekomme børn med komplekse og sammensatte behov.

Handicaprådet bør efter vores opfattelse inddrages tæt i den videre proces, hvor de konkrete rammer for specialtilbuddene fastlægges.

SU-31- D: Overgangen fra barn til voksen

Handicaprådet ser meget positivt på forslagene om at styrke indsatsen omkring overgangen fra børneområdet til voksenområdet.

Budgetmaterialet beskriver blandt andet en styrket sagsbehandlerfunktion og en overgangskonsulentfunktion, som skal medvirke til bedre sammenhæng mellem Familieafdelingen og voksenområdet. Dette er efter Handicaprådets opfattelse et meget vigtigt område.

Overgangen fra barn til voksen er for mange unge med handicap en særlig sårbar periode. Det er afgørende, at den unge og familien ikke oplever, at ansvaret pludselig skifter fra én afdeling til en anden, uden at der er sammenhæng i indsatsen.

Handicaprådet støtter derfor en styrkelse af koordineringen og opfordrer kommunen til at sikre, at den unge og familien oplever én sammenhængende indsats frem for flere forskellige systemer.

SU-02-D: Bo- og Støttecenter samt Socialpsykiatrien

Handicaprådet er mere bekymret over de foreslåede effektiviseringer på Bo- og Støttecenteret og i Socialpsykiatrien. Budgetmaterialet indeholder blandt andet forslag om effektiviseringer på 500.000 kr. i 2027 og op til 1,3 mio. kr. årligt i de efterfølgende år afhængigt af, hvilken model der vælges. I materialet anføres det, at effektiviseringerne ikke vurderes at medføre serviceforringelser for borgerne. Handicaprådet mener imidlertid, at dette bør dokumenteres mere konkret.

Når effektiviseringerne blandt andet begrundes med øget ansigt-til-ansigt-tid, samtidig med at den øvrige opgaveløsning skal tilrettelægges anderledes, er det vigtigt at se på hele den faglige indsats.

For borgere med omfattende støttebehov er kvaliteten af den samlede indsats afhængig af mere end den direkte tid sammen med borgeren. Dokumentation, planlægning, koordinering, faglig sparring, kontakt til pårørende og samarbejde med andre myndigheder er også en del af den indsats, der sikrer kvalitet og kontinuitet.

Handicaprådet anbefaler derfor, at der inden en endelig beslutning foreligger en tydelig beskrivelse af, hvordan effektiviseringerne konkret vil påvirke borgerne og den faglige kvalitet.

ÆU-01-D: Lukning af Daghemmet på Præstevænget:

Handicaprådet finder forslaget om lukning af Daghemmet på Præstevænget særligt bekymrende.

Af budgetmaterialet fremgår det, at 95 % af brugerne enten sidder i kørestol eller går med stok eller rollator. Brugere har forskellige funktionsniveauer, og nogle har behov for hjælp til eksempelvis toiletbesøg. Alle brugere kommer til daghemmet med visiteret kørsel.

Det fremgår samtidig direkte af budgetmaterialet, at en lukning vil betyde forringet livskvalitet for de nuværende brugere.

Handicaprådet mener derfor, at en eventuel lukning ikke alene kan vurderes ud fra den direkte økonomiske besparelse.

Det skal undersøges grundigt, om de tilbud, som brugerne henvises til, reelt er sammenlignelige med det nuværende tilbud.

Det er eksempelvis ikke nødvendigvis et reelt alternativ for en borger med betydelig fysisk, kognitiv eller psykisk funktionsnedsættelse at blive henvist til et almindeligt foreningsliv eller et uvisiteret tilbud.

Handicaprådet ønsker derfor, at der inden en eventuel lukning foretages en individuel vurdering af samtlige berørte borgere og en konkret vurdering af, om der findes et andet tilbud, som kan imødekomme den enkelte borgers behov.

ÆU-33-D: Tilgængelighed, transport og sundhed

Handicaprådet ønsker samtidig at fremhæve, at tilgængelighed skal tænkes ind i kommunens budget på tværs af alle fagområder. Når tilbud samles eller flyttes, kan det for borgere med handicap have betydning, selv om afstanden umiddelbart synes begrænset. En længere transport kan eksempelvis medføre behov for handicapkørsel, ledsagelse eller andre særlige transportløsninger. Derfor anbefales

konsekvenserne for borgere med nedsat mobilitet altid at indgå, når kommunen ændrer placeringen eller organiseringen af tilbud.

ÆU-06-D: Forslaget om nedlæggelse af Demenskor

Handicaprådet er meget kritisk over for forslaget om at nedlægge Demenskoret.

Kommunen beskriver selv, at koret har en vigtig funktion i demensindsatsen, og at musik kan have en positiv effekt på borgere med demens. Det fremgår blandt andet, at borgerne efter musikaktiviteter kan blive mere rolige og glade, og at indsatsen kan være med til at forebygge magtanvendelser og skabe større tryghed. Demenskoret er samtidig en vigtig mulighed for, at borgere med demens kan få kontakt til Demensindsatsen tidligt i deres sygdomsforløb gennem en aktivitet, der opleves som et fritids- og fællesskabstilbud. Handicaprådet mener derfor, at dette er en forkert besparelse. Der er tale om en forholdsvis lille besparelse, men den kan få stor betydning for de borgere, der benytter tilbuddet, og for deres mulighed for fællesskab, trivsel og livskvalitet.

Handicaprådet anbefaler derfor, at Demenskoret bevares.

ÆU-09-D: Kompressionsstrømper

Handicaprådet er bekymret over forslaget om at ændre serviceniveauet, så borgere som udgangspunkt skal beholde kompressionsstrømperne på mellem to bade og dermed også om natten. Handicaprådet mener ikke, at en sådan ændring bør indføres som en generel kommunal praksis alene med henvisning til bedre livskvalitet og mulige besparelser.

Vurderingen af længerevarende brug bør bero på den enkelte borgers situation og en konkret sundhedsfaglig vurdering. Der kan være borgere, som kan have gavn af kompression døgnet rundt, men det kræver en konkret og individuel sundhedsfaglig vurdering. Det gælder blandt andet borgere med forskellige former for kredsløbsproblemer, ødemer, lymfødem eller hudproblemer.

Handicaprådet mener derfor, at forslaget bør udgå af budgettet som en generel ændring af serviceniveauet.

Hvis der ønskes ændret praksis, bør det i stedet ske på baggrund af en individuel faglig vurdering af den enkelte borger og med mulighed for at fravælge ordningen.

Besparelser på hjemmeplejens besøg må ikke være det, der afgør, om en borger skal sove med kompressionsstrømper. Borgernes sundhed, sikkerhed og livskvalitet skal være det afgørende.

ÆU-10-D: Velfærdsteknologi

Handicaprådet ser positivt på kommunens fokus på velfærdsteknologi.

Velfærdsteknologiske løsninger kan være med til at give borgere med handicap større selvstændighed, frihed og livskvalitet. Handicaprådet vil dog samtidig understrege, at velfærdsteknologi altid skal tage udgangspunkt i et frivilligt valg, borgerens behov og funktionsevne.

Teknologi må ikke alene anvendes som et middel til at reducere kommunens udgifter eller erstatte menneskelig kontakt, hvor borgeren har behov for denne.

Handicaprådets overordnede anbefaling:

Handicaprådet anerkender kommunens økonomiske udfordringer og behovet for at prioritere kommunens ressourcer.

Det er samtidig Handicaprådets klare anbefaling, at kommunen i budgettet prioriterer:

1. Tidlig indsats og forebyggelse for børn og unge med handicap.
2. Sammenhængende overgange fra barn til voksen.
3. Tilstrækkelige tilbud og de nødvendige faglige kompetencer til voksne med handicap og borgere med psykiske funktionsnedsættelser.
4. At effektiviseringer ikke gennemføres uden en konkret vurdering af konsekvenserne for borgerne.
5. At tilgængelighed og transport indgår i alle relevante beslutninger.
6. At borgerne og deres pårørende inddrages, når tilbud ændres eller nedlægges.
7. At velfærdsteknologi anvendes, når det konkret forbedrer borgernes selvstændighed og livskvalitet, og når borgeren er tryk ved løsningen og frivilligt ønsker at benytte den.

Handicaprådet vil afslutningsvis understrege, at mennesker med handicap ikke er en ensartet gruppe. Behovene varierer betydeligt fra borger til borger, og det er derfor afgørende, at kommunen fastholder fokus på individuelle behov, faglighed, kontinuitet og retssikkerhed.

Handicaprådet ser frem til den videre dialog om budgettet og håber, at rådets bemærkninger vil indgå i Byrådets endelige prioriteringer.

Med venlig hilsen

Eddy Tersløse

Formand for Handicaprådet

Høringssvaret er vedtaget af Handicaprådet på mødet den 16. september 2026 og fremsendes til Odsherred Kommune inden høringsfristens udløb den 17. september 2026.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
Eddy Tersløse Formand for Handicaprådet	16. september 2026

Høringssvar

Institution / afdeling / råd

Myndighed handicap og psykiatri

1. Hvem afgiver du svar som:

Personalegruppe

2. Dato for formulering af høringssvar:

Angiv her datoen for afholdelse af møde vedrørende høringssvaret

8. september 2026

3. På hvilke områder er du høringsberettiget:

Beskriv på hvilke områder ovennævnte er høringsberettiget på, f.eks. dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

Økonomi og socialområdet

4. Resumé

Oprids i kort form, hvilke dele af budgetforslaget høringssvaret vedrører, herunder angivelse af navn eller nummer på det/de relevante budgetske(ma)(er)

[Klik her for at angive tekst.](#)

5. Høringssvaret

Høringssvar til Budget 2027

Myndighed, Handicap og Psykiatri

Vi har afholdt den 8. september 2026 personalemøde med MED status og valgt primært at forholde os til de dele af budgetforslaget for 2027, der vedrører Økonomiudvalgets og Socialudvalgets områder.

Indledningsvis hilser vi det meget velkomment, at de tilførte § 16-midler fra Folketinget har skabt mulighed for at tilbagerulle de foreslåede besparelser på samlet ca. 41 mio. kr. Det er positivt, at der dermed skabes bedre mulighed for at fastholde kernevelfærden og undgå en række reduktioner, som ellers ville have haft mærkbare konsekvenser for både borgere og medarbejdere.

Konto 6 – reduktion i administrative medarbejdere

Vi er samtidig bekymrede over forslaget om at reducere antallet af medarbejdere på konto 6 med fire stillinger, herunder to stillinger i vores center.

Vi har forståelse for ønsket om at reducere de administrative udgifter, men finder det vigtigt, at konsekvenserne af en sådan reduktion bliver belyst grundigt.

De medarbejdere, der blandt andet varetager bogføringsopgaver, løser ikke alene traditionelle administrative eller regnskabsmæssige funktioner. De varetager også en række øvrige opgaver, som understøtter den daglige drift og de faglige kerneopgaver i centret.

En reduktion af stillingerne vil derfor ikke nødvendigvis alene medføre færre administrative ressourcer. Der er risiko for, at opgaverne i stedet flyttes til ledere og faglige medarbejdere, som dermed får mindre tid til borgerrettede, faglige og ledelsesmæssige opgaver.

Det er derfor vores anbefaling, at der forud for en eventuel reduktion foretages en konkret vurdering af medarbejdernes samlede opgaveportefølje, herunder hvilke opgaver der fortsat skal løses, hvem der i givet fald skal løse dem, og hvilke konsekvenser det vil få for den øvrige organisation.

ÆU-01-D – Lukning af Daghemmet på Præstevænget

Forslaget ligger under Ældre, Sundhed og Forebyggelse, men kan få direkte konsekvenser for Myndighed, Handicap og Psykiatri.

Det fremgår af budgetmaterialet, at nogle af de nuværende brugere af daghemmet kan være i målgruppen for et aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens § 104. Disse borgere vil derfor skulle vurderes konkret og individuelt af Myndighed, Handicap og Psykiatri, hvis daghemmet lukkes.

Lukningen kan dermed medføre både øget sagsbehandling i Myndighed og afledte udgifter til eksempelvis § 104-tilbud og eventuel transport. Det fremgår ikke tydeligt, om disse udgifter er indregnet i den forventede besparelse på 460.000 kr.

Det bør derfor afklares, om der er tale om en reel samlet kommunal besparelse, eller om en del af udgiften i praksis flyttes fra Ældreområdet til Socialområdet.

ØU-41-D – Vakancepuljen

Det vurderes positivt, hvis den nuværende vakanceordning afskaffes, så ledige stillinger kan genbesættes uden tre måneders økonomisk vakance. På myndighedsområdet forsvinder opgaverne ikke, fordi en stilling er vakant, og længerevarende ubesatte stillinger vil derfor kunne medføre øget sagspres og arbejdspress for de øvrige medarbejdere.

Der bør imidlertid være særlig opmærksomhed på forslaget om varig udmøntning af vakancepuljen, hvor Center for Social og Arbejdsmarked får en permanent reduktion af lønbudgettet på 1,088 mio. kr. årligt. Det bør afklares, hvordan denne reduktion konkret skal fordeles i centret, og om Myndighed, Handicap og Psykiatri vil blive berørt.

En permanent reduktion af personaleressourcer kan være vanskelig at forene med de samtidige ambitioner om at forebygge sygefravær, reducere arbejdspress og skabe større stabilitet. CMU bør derfor have fokus på de samlede personalemæssige og arbejdsmiljømæssige konsekvenser og ikke alene den økonomiske effekt af forslagene.

Prioritering af driftsudvidelser

Ved prioriteringen af driftsudvidelserne bør der efter vores vurdering ses på den samlede sammenhæng mellem myndighedskapacitet, kommunens forsyningsmuligheder, udvikling af egne tilbud, økonomiske forventninger og den faktiske mulighed for at implementere forslagene fagligt forsvarligt.

Flere af forslagene på socialområdet bygger på en forventning om, at etablering eller udvidelse af kommunens egne tilbud kan reducere anvendelsen af dyrere eksterne tilbud. Det gælder blandt andet Housing First-indsatsen, nyt § 108-tilbud, døgnstøtte efter § 85 og udvidelsen af Grønnehaven. Der kan være et væsentligt fagligt og økonomisk potentiale i et mere differentieret lokalt tilbuds billede, men de forventede besparelser forudsætter, at tilbuddene reelt matcher de borgere, som Myndighed efter en konkret og individuel vurdering visiterer til indsatsen.

Det bør derfor undgås, at de økonomiske business cases i sig selv bliver styrende for prioriteringen. Visitationen skal fortsat tage udgangspunkt i borgerens konkrete og individuelle behov, og de lokale tilbud skal have den nødvendige faglige kvalitet og kapacitet til at imødekomme målgruppen.

Flere af forslagene er desuden fortsat afhængige af en nærmere afklaring af blandt andet målgruppe, serviceniveau, bemanding, organisering, arbejdsgange og juridiske og faglige rammer. Det taler for, at der ved prioriteringen også lægges vægt på, hvor langt de enkelte forslag er i forhold til reel implementering, og om de forudsætninger, som de økonomiske beregninger bygger på, kan realiseres.

I den forbindelse vurderes etablering af mulighed for socialpædagogisk støtte uden for almindelig dag- og arbejdstid som en væsentlig prioritering. Kommunen skal kunne tilrettelægge den nødvendige støtte ud fra borgernes konkrete behov og ikke alene ud fra de tidsrum, hvor de eksisterende tilbud aktuelt er bemandet. I dag er mulighederne for socialpædagogisk støtte i eget hjem begrænsede i aften- og nattetimerne og ligeledes i dele af weekenden. Det betyder, at kommunen i nogle tilfælde mangler et reelt mellemtrin mellem almindelig bostøtte og et egentligt døgntilbud.

Forslaget om § 85-døgnstøtte kan derfor udfylde et konkret hul i kommunens tilbudsvifte. For nogle borgere kan støttebehovet være omfattende og ligge på forskellige tidspunkter af døgnet, uden at borgeren nødvendigvis har behov for de samlede rammer i et botilbud efter §§ 107 eller 108. En mulighed for støtte også om aftenen, natten og i weekender kan dermed både understøtte, at borgere kan blive boende i egen bolig, og i relevante tilfælde forebygge eller

udskyde behovet for et mere indgribende botilbud. Det styrker samtidig kommunens forsyningsmuligheder og giver Myndighed flere reelle handlemuligheder i visitationen.

For Myndighed, Handicap og Psykiatri vurderes forslaget om en ekstra sagsbehandler/overgangskonsulent som en særlig grundlæggende investering. Funktionen skal styrke overgangen fra børne- til voksenområdet og give bedre mulighed for rettidig udredning, visitation og opfølgning. Denne kapacitet er samtidig en forudsætning for, at flere af de øvrige driftsudvidelser kan fungere efter hensigten. Nye tilbud skaber ikke i sig selv bedre eller billigere løsninger, hvis der ikke samtidig er tilstrækkelige myndighedsressourcer til at udrede borgernes behov, træffe afgørelser, følge op på indsatserne og reagere, hvis et tilbud ikke længere matcher behovet.

Det bør også indgå i prioriteringen, at flere nye tilbud vil medføre nye samarbejdsflader, visitationsmuligheder og opfølgningsopgaver for Myndighed. Hvis flere nye tilbud etableres samtidig, uden at der tages højde for dette administrative og faglige ressourcetræk, kan der opstå et øget arbejdspress på myndighedsområdet, selv om tilbuddene samlet set forventes at give en økonomisk gevinst.

Der bør desuden være opmærksomhed på sammenhængen mellem driftsudvidelser og eventuelle samtidige reduktioner i personaleressourcer. Det vil være uhensigtsmæssigt at prioritere udvikling af nye tilbud og øgede krav til visitation og opfølgning, hvis myndighedskapaciteten samtidig reduceres gennem eksempelvis varige lønbesparelser. Det samme gælder udførerområdet, hvor tilstrækkelig bemanning og relevante kompetencer er en forudsætning for, at nye tilbud faktisk kan levere den forventede kvalitet.

Samlet vurderes det derfor, at styrkelse af myndighedskapaciteten og etablering af en mere fleksibel støttekapacitet, herunder mulighed for socialpædagogisk støtte uden for almindelig arbejdstid, bør vægte højt i prioriteringen. Udvikling af egne tilbud kan være både fagligt og økonomisk hensigtsmæssigt, men bør ske i en rækkefølge og i et tempo, hvor kvalitet, retssikkerhed, bemanning, forsyningsforpligtelse og implementering kan følge med.

Der bør være opmærksomhed på sammenhængen mellem driftsudvidelser og eventuelle samtidige reduktioner i personaleressourcer. Det vil være uhensigtsmæssigt at prioritere udvikling af nye tilbud og øgede krav til visitation og opfølgning, hvis myndighedskapaciteten samtidig reduceres gennem eksempelvis varige lønbesparelser. Det samme gælder udførerområdet, hvor tilstrækkelig bemanning og relevante kompetencer er en forudsætning for, at nye tilbud faktisk kan levere den forventede kvalitet.

Ved den samlede prioritering foreslås derfor, at der lægges vægt på:

- om forslaget understøtter lovbundne myndighedsopgaver og retssikkerhed,
- om målgruppe og fagligt indhold er tilstrækkeligt afklaret,
- om der er realistiske forudsætninger for at realisere den forventede økonomiske gevinst,

- om der er tilstrækkelig myndigheds- og medarbejderkapacitet til implementering og efterfølgende drift,
- samt om forslaget reducerer eller øger risikoen for arbejdspress, akutte løsninger og u hensigtsmæssige forløb.

Samlet vurderes det at udvikling af egne tilbud kan være både fagligt og økonomisk hensigtsmæssigt, men bør ske i en rækkefølge og i et tempo, hvor kvalitet, retssikkerhed, bemanning og implementering kan følge med.

Klik her for at angive tekst.

6. Dato og udfyldt af:

<i>Udfyldt og fremsendt af:</i>	<i>Dato</i>
<i>Jane Jensby</i>	8,-9-2026

LAP – Budget 2027-2030 i Odsherred Kommune – høring og konsekvenser for borgerne

Afsender Anette Pedersen, LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere
Modtager budget@odsherred.dk
Dato 15. september 2026
Udvalg Socialudvalget

Kære Byråd i Odsherred Kommune

LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere – er i gang med at gennemgå budgetterne for 2027-2030 i alle landets 98 kommuner.

Vi kan se, at Odsherred Kommunes budgetforslag for 2027-2030 er sendt i høring blandt medarbejdere, brugere, interessenter, råd og nævn. Høringsfristen er 17. september 2026. Samtidig er der indlagt reduktionsblokke på 41,2 mio. kr. i det foreløbige budgetforslag. Odsherred har siden fået et særtilskud på 65 mio. kr., og derfor vil vi gerne vide, hvordan det ændrer de planlagte reduktioner og prioriteringer.

Vi vil især gerne spørge:

- Hvilke konkrete besparelser og effektiviseringer er der lagt op til på socialområdet?
- Hvad betyder budgetforslaget for socialpsykiatrien og borgere med psykiske vanskeligheder?
- Er der forslag om reduktioner, omlægninger eller ændringer i bostøtte, botilbud, aktivitetstilbud eller andre sociale tilbud?
- Er der ændringer i serviceniveau eller visitation?
- Hvilke af de 41,2 mio. kr. i reduktionsblokke vedrører socialområdet?
- Hvordan forventes særtilskuddet på 65 mio. kr. at påvirke de foreslåede reduktioner?
- Hvilke høringssvar er kommet fra Handicaprådet, Socialudvalget, brugerorganisationer og andre relevante parter?
- Hvad er der konkret blevet lyttet til i høringen?
- Er der forslag fra høringen, som ikke er blevet imødekommet – og hvorfor?
- Hvordan vil kommunen sikre, at ændringer og besparelser ikke fører til færre støttetimer, mindre hjælp eller øget ansvar for borgere, som allerede har behov for støtte?

Vi vil gerne modtage et konkret svar samt relevante høringssvar og materiale om de forslag, der vedrører socialområdet.

For LAP er det vigtigt, at borgere og brugerorganisationer ikke blot bliver hørt, men også kan se, hvad deres input betyder for de endelige beslutninger. Intet om os uden os.

Med venlig hilsen

LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere
Anette Pedersen, LL
Store Glasvej 49, 5000 Odense C.

LAP – Landsforeningen Af nuværende
og tidligere Psykiatribrugere
Att.: Anette Pedersen
Store Glasvej 49
5000 Odense C

Odsherred Kommune

Nyvej 22
4573 Højby
www.odsherred.dk

Dato: 17. september 2026

Svar på henvendelse om Budget 2027-2030

Tak for jeres henvendelse af 15. september 2026 om Odsherred Kommunes budget 2027-2030 og konsekvenserne for borgerne på socialområdet.

Administrationen har den 17. september 2026 været i telefonisk kontakt med LAP, Anette Pedersen. LAP ønsker, at spørgsmålene indgår som høringssvar, som Byrådet kan have med i deres budgetdrøftelser.

Nedenfor følger kommunens svar på jeres spørgsmål.

1 Hvilke konkrete besparelser og effektiviseringer er der lagt op til på socialområdet?

I det teknisk administrative budgetforslag, som er sendt i høring, er der ikke "lagt op til" konkrete besparelser og effektiviseringer på socialområdet. Der indgår en række forslag i budgetmaterialet, men der er ikke taget politisk stilling til dem endnu. Forslagene er udarbejdet som en del af kommunens råderumsarbejde, der skal tilvejebringe råderum i tilfælde af, at økonomien udviser behov for at reducere de kommunale driftsudgifter – eller med henblik på at skabe et politisk råderum til prioritering.

Forslagene fremgår af budgetmappen under Udvalget for Social, Beskæftigelse og Arbejdsmarked (Socialudvalget):

- [Budgetskemaer – Budgetforslag 2027 \(budgetmappen\)](#)

<https://www.odsherred.dk/media/hsegh1k5/budgetmappe-budgetskemaer-5-udsendelse-rettet-31-august-2026.pdf>

2 Hvad betyder budgetforslaget for socialpsykiatrien og borgere med psykiske vanskeligheder?

Det teknisk administrative budgetforslag har som udgangspunkt ingen betydning i form af hverken udvidelse eller reduktion af serviceniveauet. Der er indarbejdet tekniske korrektioner som følge af stigende udgifter, bl.a. på grund af stigende mængder, jf. notatet om tekniske korrektioner og notat i "Øvrigt budgetmateriale":

- [Tekniske korrektioner, budget 2027-2030](#)

<https://www.odsherred.dk/media/gwbjmplm/tekniske-korrektioner-budget-2027-2030-til-teknisk-adm-budget.pdf>

- [Øvrigt budgetmateriale – Budgetforslag 2027](#)

<https://www.odsherred.dk/media/jwtjh2id/oevrigt-budgetmateriale-budget-2027-2-udsendelse-18-august-2026.pdf>

3 Er der forslag om reduktioner, omlægninger eller ændringer i bostøtte, botilbud, aktivitetstilbud eller andre sociale tilbud?

I det samlede budgetmateriale indgår en række forslag på socialområdet, jf. svaret på spørgsmål 1. Forslagene er ikke politisk vedtaget. De indgår i de politiske forhandlinger, men kommer kun i spil, hvis Byrådet vurderer, at der er behov for besparelser eller omprioritering.

4 Er der ændringer i serviceniveau eller visitation?

Nej, ikke i det teknisk administrative budgetforslag, jf. i øvrigt ovenstående.

5 Hvilke af de 41,2 mio. kr. i reduktionsblokke vedrører socialområdet?

En forholdsmæssig andel (i henhold til budgettyngde) vedrørte Udvalget for Social, Beskæftigelse og Arbejdsmarked. Reduktionsblokkene er imidlertid fjernet fra det teknisk administrative budgetforslag, efter at det blev meddelt, at Odsherred Kommune modtager 65 mio. kr. i §16-tilskud i 2027.

6 Hvordan forventes særtilskuddet på 65 mio. kr. at påvirke de foreslåede reduktioner?

Som nævnt ovenfor er reduktionsblokkene fjernet fra det teknisk administrative budgetforslag efter meddelelsen om §16-tilskud på 65 mio. kr. De konkrete forslag på socialområdet, som indgår i budgetmaterialet, afhænger af de politiske forhandlinger om budget 2027-2030.

7 Hvilke høringssvar er kommet fra Handicaprådet, Socialudvalget, brugerorganisationer og andre relevante parter?

Der er indkommet høringssvar på området fra Handicaprådet og fra personalegruppen i Myndighed, Handicap og Psykiatri. Høringssvarene fremgår af det samlede materiale med høringssvar, som offentliggøres den 17. september 2026 på Odsherred Kommunes hjemmeside under budgetmateriale 2027.

8 Hvad er der konkret blevet lyttet til i høringen?

Byrådspolitikerne lægger sædvanligvis stor vægt på at læse samtlige høringssvar. Høringssvarene gennemgås ligeledes af centerchefer og direktion.

9 Er der forslag fra høringen, som ikke er blevet imødekommet – og hvorfor?

Alle høringssvar oversendes til Byrådet, som sædvanligvis lægger stor vægt på at læse dem. Ligeledes gennemgås alle høringssvar af relevante centerchefer og direktion.

10 Hvordan vil kommunen sikre, at ændringer og besparelser ikke fører til færre støttetimer, mindre hjælp eller øget ansvar for borgere, som allerede har behov for støtte?

Det fremgår af de konkrete reduktionsforslag. Der gøres igen opmærksom på, at der kun er tale om forslag, som endnu ikke er politisk besluttet.

Med venlig hilsen

Odsherred Kommune

